

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

BANČNI NADZOR

Nadzorniški priročnik

BANKENTOEZICHT

Januar 2024

BANKTILSYN BANKU UZRAUDŽĪBA

BANKŪ PRIEŽIŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLED

БАНКОВ НАДЗОР

BANKTILSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHL'AD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKENAUF SICHT

Kazalo

Uporaba nadzorniškega priročnika	3
Uvod	3
1 Delovanje enotnega mehanizma nadzora	5
1.1 Organizacija EMN	5
1.2 Operativna struktura EMN	7
1.3 Odločanje v EMN	14
1.4 Sodelovanje z drugimi institucijami in organi	28
2 Nadzorni cikel	40
2.1 Prednostne naloge nadzora in strateško načrtovanje	41
2.2 Oblikovanje politik, metodologij, strokovnih skupin, horizontalnih dejavnosti in nadzornih dejavnosti	43
2.3 Vsakodnevni nadzor	44
2.4 Izboljševanje bančnega nadzora: določanje prednostnih nalog nadzora in druga obrambna linija	45
3 Nadzor vseh nadzorovanih subjektov	48
3.1 Vloge za dovoljenja, predlagane pridobitve kvalificiranih deležev in čezmejno opravljanjem storitev	48
3.2 Ocena pomembnosti institucije	59
3.3 Odobritev nadrejenih (mešanih) finančnih holdingov	61
3.4 Zbiranje nadzorniških podatkov	63
4 Nadzor pomembnih institucij	69
4.1 Operativno načrtovanje	69
4.2 Analiza tveganj, s katero se odkrivajo in ocenjujejo ključna tveganja in ranljivosti	70
4.3 Ocenjevanje primernosti članov upravljalnega organa (ocenjevanje sposobnosti in primernosti)	73
4.4 Izvajanje tekočega nadzora	78
4.5 Proces nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja	81

4.6	Tekoče spremljanje notranjih modelov	90
4.7	Izvajanje inšpekcijskih pregledov na kraju samem	91
4.8	Ocenjevanje izrednih zahtevkov, uradnih obvestil in vlog	92
4.9	Preprečevanje in upravljanje kriznih razmer	97
4.10	Nadzorniški ukrepi, izvršilni ukrepi in sankcije	101
4.11	Ocenjevanje primernosti institucionalnih shem za zaščito vlog in njihovo spremljanje	108
5	Nadzor manj pomembnih institucij	109
5.1	Dejavnosti pregleda nad nadzorom	109
	Okvir 1 Okvir za razvrščanje manj pomembnih institucij	111
	Okvir 2 Napotki pristojnim nacionalnim organom o uradnih obvestilih	112

Uporaba nadzorniškega priročnika

Nadzorniški priročnik opisuje organizacijsko strukturo enotnega mehanizma nadzora (EMN) ter metodologije, procese in postopke na področju bančnega nadzora v euroobmočju. Pojasnjuje tudi, kako EMN sodeluje z drugimi organi v širšem institucionalnem okviru.

Na začetku predstavlja, kako je EMN organiziran in kako izvaja nadzorniške naloge, zatem pa podrobno opisuje, kako se nadzor izvaja v praksi.

Priročnik ni pravno zavezujoč dokument, ne uvaja novih regulativnih zahtev in ne more v nobeni obliki nadomestiti pravnih zahtev, ki so določene v relevantni zakonodaji EU. Opisuje pristop, ki ga EMN uporablja pri izvajanju nadzorniških nalog. EMN ima pravico, da odstopa od splošne politike, določene v tem priročniku, če v konkretnih primerih obstajajo dejavniki, ki to upravičujejo in je podana zadostna utemeljitev. Odločitev o odstopanju mora biti združljiva tudi s splošnimi načeli prava EU, predvsem z enako obravnavo, sorazmernostjo in legitimnimi pričakovanji nadzorovanih subjektov. To je v skladu z uveljavljenim precedenčnim pravom Sodišča Evropske unije, po katerem so interna navodila, kakršen je ta priročnik, opredeljena kot pravila prakse, od katerih lahko institucije EU v upravičenih primerih odstopajo. Odstavek 209 sodbe Sodišča EU z dne 28. junija 2005¹ v združenih zadevah C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 na primer določa: »Sodišče je za notranje ukrepe, ki jih sprejme uprava, že odločilo, da če jih ni mogoče opredeliti za pravna pravila, ki bi jih uprava v vsakem primeru morala spoštovati, vendarle so pravila ravnanja, ki kažejo na prakso, ki ji je treba slediti in od katere uprava v konkretnem ne more odstopiti brez navedbe razlogov, ki bi bili združljivi z načelom enakega obravnavanja. Taki ukrepi so zato splošni akti, katerih nezakonitost lahko uradniki in uslužbenci uveljavljajo v utemeljitev tožbe, vložene proti posameznim odločbam, sprejetim na njihovi podlagi«.

Nadzorniški priročnik je Evropska centralna banka (ECB) prvič objavila marca 2018, pripravljen pa je bil ob pomoči pristojnih nacionalnih organov v okviru politike transparentnosti. Revidirana različica priročnika, objavljena januarja 2024, vsebuje najnovejše informacije o evropskem bančnem nadzoru, v katerih je med drugim upoštevana reorganizacija bančnega nadzora v ECB v letu 2020. Revidirani priročnik nadomešča Vodnik po bančnem nadzoru iz leta 2014.

Uvod

Evropska bančna unija temelji na treh stebrih: (i) EMN, ki je pristojen za nadzor kreditnih institucij in bančnega sektorja, (ii) enotni mehanizem za reševanje, ki obsega enotni odbor za reševanje in enotni sklad za reševanje za kreditne institucije, ki niso sposobne preživeti, ter (iii) evropski sistem jamstva za vloge, ki je bil v času

¹ *Dansk Rørindustri proti Komisiji*, C-189/02 P (združene zadeve C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P, C-206/02 P, C-207/02 P, C-208/02 P, C-213/02 P), ECLI:EU:C:2005:408.

priprave tega vodnika še v razvoju. Ti trije stebri temeljijo na enotnih pravilih, ki veljajo za vse države članice EU.

Cilj evropskega bančnega nadzora je prispevati k varnosti in trdnosti kreditnih institucij ter k stabilnosti finančnega sistema s tem, da se bančni nadzor v celotnem euroobmočju izvaja kakovostno in enotno za vse banke.

Končno odgovornost za kakovost nadzora nosi ECB, ki svoje nadzorniške naloge izvaja v okviru EMN. Tega sestavljajo ECB in pristojni nacionalni organi. Takšna struktura omogoča močan in enoten nadzor vseh nadzorovanih subjektov v celotnem euroobmočju, hkrati pa zagotavlja učinkovito uporabo lokalnega in specifičnega znanja nacionalnih nadzornikov.

Na podlagi nalog, ki jih je evropski zakonodajalec zaupal ECB, so nadzorni organi oblikovali izjavo o poslanstvu o evropskem bančnem nadzoru in določili nadzorniška načela.

Nadzorniki EMN morajo pri svojem delu vedno upoštevati [izjavo o poslanstvu EMN](#), [strateške usmeritve EMN](#) in [organizacijska načela EMN](#).

1 Delovanje enotnega mehanizma nadzora

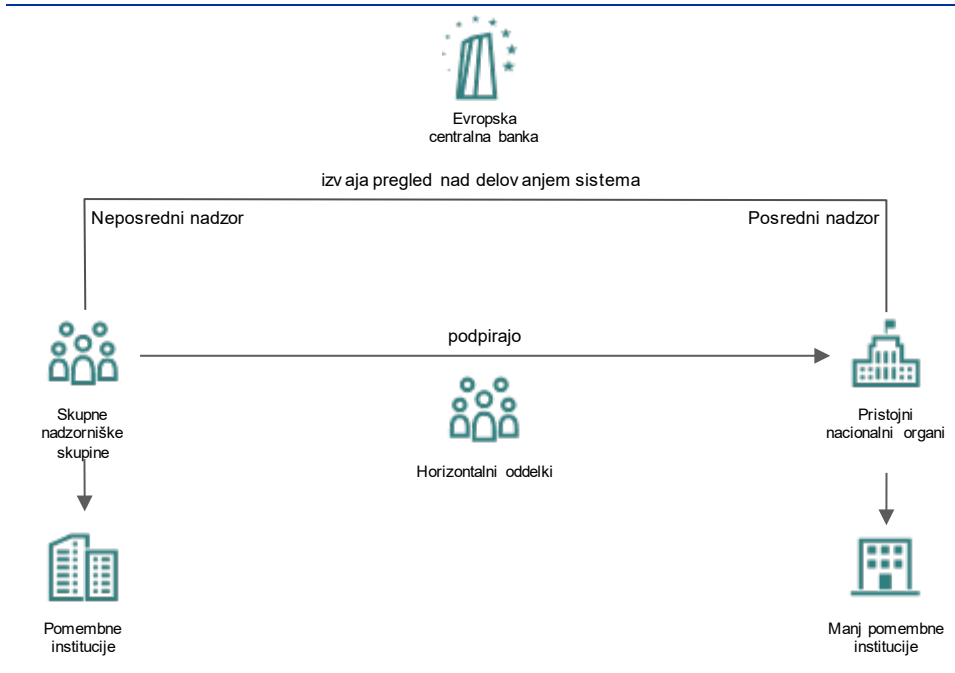
1.1 Organizacija EMN

1.1.1 Razdelitev nalog med ECB in pristojnimi nacionalnimi organi

Uredba o EMN, členi 6, 14 in 15

ECB je v sodelovanju s pristojnimi nacionalnimi organi odgovorna za bančni nadzor v sodelujočih državah članicah. Za večjo učinkovitost nadzora so nadzorne vloge ter naloge ECB in pristojnih nacionalnih organov dodeljene glede na pomembnost nadzorovanih subjektov. Za vse subjekte pod nadzorom EMN se uporablja enak nadzorniški pristop.

Slika 1
Razdelitev nalog v EMN

V okviru enotnega mehanizma nadzora ECB ob pomoči pristojnih nacionalnih organov neposredno nadzira vse institucije, ki so razvrščene med pomembne institucije. Pristojni nacionalni organi neposredno nadzirajo institucije, ki so razvrščene med manj pomembne institucije, ECB pa pri tem izvaja pregled nad delovanjem pristojnih nacionalnih organov. V določenih okoliščinah lahko ECB prevzame tudi neposredni nadzor manj pomembnih institucij. [Seznam pomembnih in manj pomembnih institucij](#) je objavljen na spletnem mestu ECB o bančnem nadzoru in se redno posodablja.

EMN sodeluje tudi pri nadzoru čezmejnih institucij in skupin, bodisi kot matični nadzornik bodisi kot nadzornik v državi gostiteljici v kolegijih nadzornikov.

Poleg tega EMN kot bančni nadzornik sodeluje v dopolnilnem nadzoru finančnih konglomeratov.

Nadzorniške odločitve v EMN pripravlja Nadzorni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki ECB in pristojnih nacionalnih organov, sprejme pa jih Svet ECB po postopku z neugovarjanjem, ki je opisan v nadaljevanju tega priročnika (glej razdelek 1.3.1).

1.1.2 Demokratična odgovornost

[Uredba o EMN, člena 20 in 21](#)

[Sklep ECB o dostopu javnosti do dokumentov Evropske centralne banke \(ECB/2004/3\)](#)

[Sklep ECB o dostopu javnosti do dokumentov ECB, ki se nahajajo pri pristojnih nacionalnih organih \(ECB/2015/16\)](#)

[Smernica o določitvi načel okvira za poklicno etiko v enotnem mehanizmu nadzora \(ECB/2021/50\) \(prenovitev\)](#)

[Kodeks ravnanja za visoke uradnike ECB](#)

Odgovornost je bistvena za transparentnost, legitimnost in neodvisnost nadzorniških odločitev. ECB je odgovorna za to, kako izvaja nadzorniške naloge. Odločitve, ki neposredno zadevajo posamezne institucije, lahko interno preveri [Upravni odbor za pregled \(ABoR\)](#). Proti tem odločitvam se lahko sproži tudi postopek pred [Sodiščem Evropske unije](#). Podobno se proti odločitvam pristojnih nacionalnih organov v zvezi z manj pomembnimi institucijami lahko sproži postopek pred nacionalnimi sodišči. ECB je odgovorna tudi [Evropskemu parlamentu](#), ki predstavlja državljane EU, in [Svetu EU](#). V zvezi s svojimi nadzornimi dejavnostmi ima ECB posebne obveznosti glede demokratične odgovornosti tudi do nacionalnih parlamentov. Za ECB obstaja več glavnih kanalov politične odgovornosti:

1. Predsednik oziroma predsednica Nadzornega odbora se udeležuje rednih predstavitev in priložnostnih izrednih izmenjav mnenj v Evropskem parlamentu in Euroskupini. Tudi nacionalni parlamenti lahko povabijo predsednika oz. predsednico ali drugega člana Nadzornega odbora, skupaj s predstavnikom zadevnega pristojnega nacionalnega organa.
2. ECB posreduje Odboru Evropskega parlamenta za ekonomske in monetarne zadeve zapisnike vseh sej Nadzornega odbora, vključno s celovitim in smiselnim poročilom o razpravah v Nadzornem odboru ter s seznamom sprejetih odločitev skupaj s pojasnili.
3. Člani Evropskega parlamenta in Euroskupine lahko predsedniku oz. predsednici Nadzornega odbora vprašanja postavijo tudi pisno. Odgovori so objavljeni na spletnem mestu ECB o bančnem nadzoru. Tudi nacionalni parlamenti lahko od ECB zahtevajo, da odgovori na njihova opažanja ali vprašanja.
4. Evropskemu parlamentu, Svetu EU, Euroskupini, Evropski komisiji in nacionalnim parlamentom sodelujočih držav članic predloži ECB javno dostopno [letno poročilo](#), v katerem predstavi izvajanje nadzorniških nalog.

Okvir odgovornosti, ki velja za ECB, je dodatno razdelan v uredbi o EMN, v [medinstitucionalnem sporazumu](#) med Evropskim parlamentom in ECB ter v

memorandumu o soglasju med Svetom EU in ECB. Leta 2019 ga je dopolnil tudi memorandum o soglasju med Evropskim računskim sodiščem in ECB.

Poleg tega Evropska komisija vsaka tri leta objavi poročilo o izvajanju uredbe o EMN, v katerem posebej podrobno spremlja učinke uredbe na nemoteno delovanje notranjega trga. Evropsko računsko sodišče je pooblaščen, da preverja učinkovitost upravljanja ECB (glej razdelek 1.4.7), Mednarodni denarni sklad (MDS) pa izvaja redne preglede v okviru programa ocene finančnega sektorja (FSAP) (glej razdelek 1.4.8).

Člani Nadzornega odbora vsako leto podajo izjavo o svojih interesih. V njej navedejo informacije o svoji prejšnji poklicni dejavnosti, zasebnih dejavnostih, uradnih pooblastilih in finančnih interesih ter informacije o kakršnikoli pridobitni poklicni dejavnosti zakonca ali partnerja, ki bi lahko vzbujala pomisleke glede nasprotja interesov.

1.2 Operativna struktura EMN

1.2.1 Organizacija bančnega nadzora v ECB

Načelo ločenosti

Uredba o EMN, člen 25

Sklep ECB o izvajanju ločenosti med funkcijo denarne politike in nadzorno funkcijo Evropske centralne banke (ECB/2014/39)

Svet EU in Evropski parlament sta v odziv na finančno krizo Evropski centralni banki zaupala nadzorniške naloge. ECB je te naloge dobila poleg nalog, ki jih ima v okviru denarne politike. Za preprečevanje nasprotja interesov med nalogami denarne politike in nalogami bančnega nadzora mora ECB zagotoviti njuno ločenost, tako da se vsaka funkcija izvaja v skladu s svojimi cilji.

ECB ima neodvisen Nadzorni odbor, ki Svetu ECB predlaga osnutke nadzorniških odločitev. Svet lahko osnutek odločitve sprejme ali mu ugovarja, vendar ga načeloma ne more spremeniti. Poleg tega nadzorniške zadeve obravnava strogo ločeno od ostalih zadev ECB, tj. na ločenih sejah z ločenim dnevnim redom.

Načelo ločenosti zajema tudi pravila o izmenjavi informacij med obema funkcijama ECB. Za posredovanje nekaterih zaupnih informacij od ene funkcije do druge je nujna odobritev Izvršilnega odbora. Zaupni neobdelani podatki se lahko izmenjujejo na zahtevo in na podlagi potrebe po seznanitvi. Ena funkcija ECB ne sme drugi funkciji razkriti zaupnih informacij, ki vsebujejo ocene ali priporočila o politiki, razen na zahtevo in na podlagi potrebe po seznanitvi.

Ločenost na ravni zaposlenih je zagotovljena tako, da si različne elemente bančnega nadzora deli šest generalnih direktorats in en direktorat, od katerih funkcionalno vsak poroča predsedniku in podpredsedniku Nadzornega odbora.

Organizacijska struktura bančnega nadzora v ECB

Nadzorniške naloge, prenesene na ECB, izvaja šest generalnih direktorats in en direktorat v sodelovanju s pristojnimi nacionalnimi organi.

- Za neposredni vsakodnevni nadzor pomembnih institucij so odgovorni generalni direktorat Sistemске in mednarodne banke (DG/SIB), generalni direktorat Univerzalne in diverzificirane institucije (DG/UDI) ter generalni direktorat Specializirane institucije in manj pomembne institucije (DG/SPL). Slednji je odgovoren tudi za pregled nad neposrednim nadzorom manj pomembnih institucij, ki ga izvajajo pristojni nacionalni organi.
- Generalni direktorat Horizontalne nadzorne funkcije (DG/HOL) opravlja horizontalne naloge v zvezi z vsemi kreditnimi institucijami pod nadzorom EMN. Predvsem podpira skupne nadzorniške skupine, katerim zagotavlja specializirano znanje o kreditnem tveganju, kapitalskih trgih, nefinančnih tveganjih, poslovnih modelih, načrtovanju kapitala in kriznem upravljanju, stresnem testiranju, nadzorni politiki in metodologijah nadzora.
- Generalni direktorat Inšpekcijski pregledi na kraju samem in preverjanje notranjih modelov (DG/OMI) vodi dejavnosti na kraju samem in sodeluje pri njih, določa program nadzora na kraju samem, skrbi za njegovo načrtovanje in izvajanje ter vzdržuje metodologije za inšpekcijske preglede na kraju samem.
- Generalni direktorat Upravljanje in operativni postopki v EMN (DG/SGO) podpira postopke odločanja, ocenjuje nove delničarje v bankah in vloge za nova bančna dovoljenja, izvaja ocenjevanje sposobnosti in primernosti ter neodvisno preiskuje domnevne kršitve bonitetnih predpisov. Izvaja tudi digitalno agendo EMN, vključno z uporabo tehnologije za nadzor, usmerja inovacije ter olajšuje upravljanje znanja in usposabljanje v EMN.
- Direktorat Strategija nadzora in tveganja (D/SSR) oblikuje strategijo bančnega nadzora v ECB, pri čemer določa prednostne naloge nadzora in okvir nagnjenosti k prevzemanju tveganj ter podpira razporejanje virov za te prednostne naloge.

Skupne službe

Poleg šestih generalnih direktorats in enega direktorata, ki so odgovorni za bančni nadzor, so pri nadzoru udeležene tudi skupne službe ECB, ki zagotavljajo podporne storitve tako funkciji denarne politike kot tudi funkciji bančnega nadzora.

Zajemajo naslednja področja: kadrovska služba, informacijski sistemi, obveščanje, proračun in organizacija, poslovni prostori, notranja revizija, pravna služba in statistika. Ta področja omogočajo ECB, da izkorišča operativne sinergije, hkrati pa zagotavlja zahtevano ločenost denarne politike od bančnega nadzora. Tako denimo generalni direktorat Statistika na spletnem mestu ECB o bančnem nadzoru redno objavlja [celovit sklop nadzorniških statističnih podatkov o bankah](#). Podatkovni nizi se

posodabljajo četrtletno in vsebujejo informacije o pomembnih in manj pomembnih bankah, pokrivajo pa vidike, kot so struktura bančnih bilanc, dobičkonosnost, kapitalna ustreznost, stopnja zadolženosti, financiranje, likvidnost ter kakovost aktive.

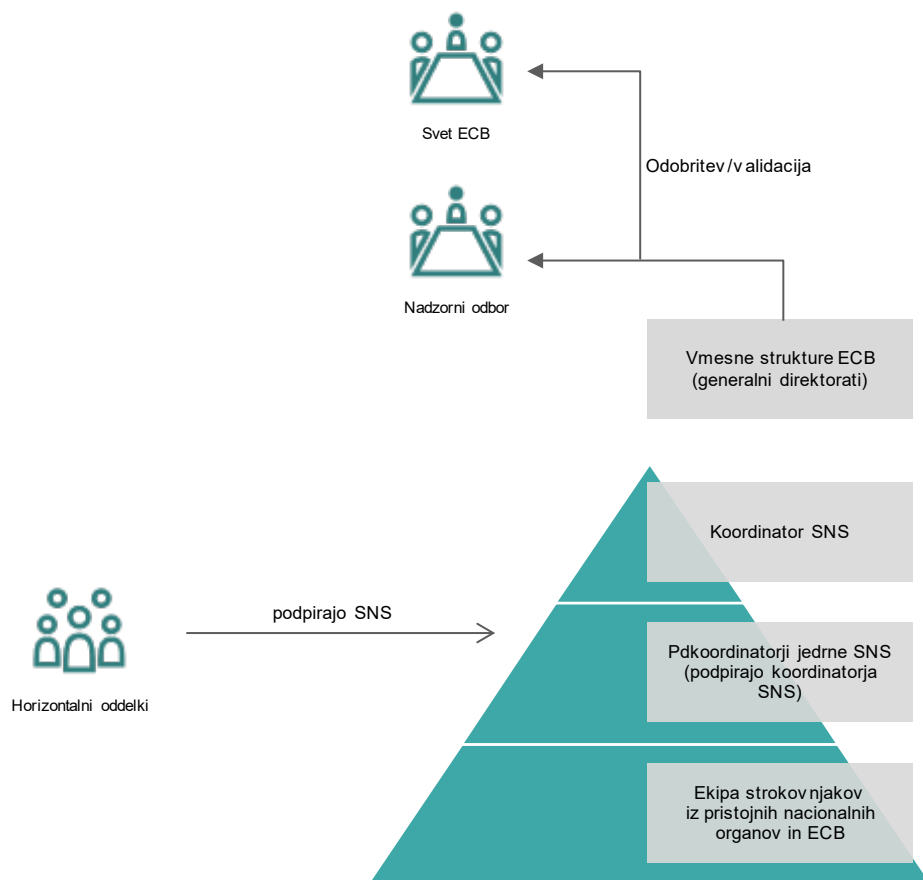
1.2.2 Skupne nadzorniške skupine

Okvirna uredba o EMN, člani 3, 4, 5 in 6

Vsakodnevni nadzor pomembnih institucij izvajajo skupne nadzorniške skupine (SNS), ki delujejo v okviru generalnih direktoriatov DG/SIB, DG/UDI in DG/SPL. Kot je prikazano na sliki 2, skupine sestavljajo zaposleni iz ECB in pristojnih nacionalnih organov držav, v katerih imajo pomembne institucije, vključno z njihovimi podrejenimi družbami in pomembnimi čezmejnimi podružnicami, svoj sedež. Skupna nadzorniška skupina je oblikovana za vsako pomembno institucijo na najvišji ravni konsolidacije. Velikost, splošna sestava in organizacija skupne nadzorniške skupine je različna, odvisno od narave, zapletenosti, velikosti, poslovnega modela in profila tveganosti nadzorovanega subjekta.

Slika 2

Delovanje skupnih nadzorniških skupin

Skupna nadzorniška skupina je odgovorna za pripravo in organizacijo načrta nadzorniških pregledov ter za izvajanje tekočega nadzorniškega dela na

konsolidirani, podkonsolidirani in posamični ravni. V okviru teh nalog ocenjuje profil tveganosti institucije, njen poslovni model in strategijo, sisteme upravljanja tveganj ter sisteme notranjih kontrol in notranjega upravljanja. Ključna elementa teh dejavnosti sta izvajanje procesa nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja (SREP) ter vzdrževanje rednega dialoga z nadzorovanim subjektom. Člani skupnih nadzorniških skupin lahko sodelujejo tudi v inšpekcijskih pregledih na kraju samem in pri preverjanju notranjih modelov.

Pri nekaterih nalogah, ki se osredotočajo na določeno temo ali za katere so potrebna posebna tehnična znanja, lahko skupnim nadzorniškim skupinam pomagajo horizontalni oddelki ECB. Horizontalne funkcije poleg tega skupnim nadzorniškim skupinam posredujejo svoje mnenje in zanje pripravljajo postopke, da bi dosegle enotno razumevanje in usklajen pristop.

Koordinatorji skupnih nadzorniških skupin in lokalni koordinatorji pristojnih nacionalnih organov

Vsako skupno nadzorniško skupino vodi koordinator v ECB. Pri vsakodnevnem nadzoru pomembnih institucij mu pomagajo lokalni koordinatorji pristojnih nacionalnih organov, ki obenem zastopajo stališča relevantnega pristojnega nacionalnega organa. Prispevajo na primer k pripravi in rednim pregledom načrtov nadzorniških pregledov.

Koordinatorji skupnih nadzorniških skupin so imenovani za obdobje od treh do petih let. Pričakuje se, da koordinatorji in člani redno rotirajo, čeprav vsi člani ne morejo rotirati istočasno.

Jedrna skupna nadzorniška skupina

Skupne nadzorniške skupine za banke, ki so pomembno prisotne v več kot eni sodelujoči državi članici, vzpostavijo jedrno skupno nadzorniško skupino. Jedrni skupni nadzorniški skupini predseduje koordinator skupne nadzorniške skupine, sestavljajo pa jo lokalni koordinatorji iz vseh relevantnih pristojnih nacionalnih organov, odvisno od pomembnosti lokalnih podružnic ali podrejenih družb. Jedrna skupna nadzorniška skupina je odgovorna za razdelitev nalog med člani skupine, za pripravo in redne preglede načrta nadzorniških pregledov, spremljanje njegovega izvajanja in za preglede pridobljenih ocen.

1.2.3 Organizacija funkcije pregleda

Uredba o EMN, člani 4, 6, 12 in 31

Okvirna uredba o EMN, člani 43, 62, 67, 70, 96, 97, 98, 99 in 100

Pristojni nacionalni organi so odgovorni za neposredni nadzor manj pomembnih institucij. Načrtujejo in izvajajo tekoče nadzorne dejavnosti, pri čemer uporabljajo lastne vire in postopke. Poleg tega izvajajo nadzor na področjih, ki niso zajeta v uredbi o EMN.

ECB je odgovorna za učinkovito in enotno delovanje EMN in za visoko kakovost metodologij nadzora, ki jih uporabljajo pristojni nacionalni organi. Pri tem je generalni direktorat ECB Specializirane institucije in manj pomembne institucije (DG/SPL) pristojen za pregled nad nadzorom, s čimer zagotavlja, da se nadzor izvaja enotno in kakovostno. V ta namen v tesnem sodelovanju s pristojnimi nacionalnimi organi spodbuja uporabo dobrih nadzorniških praks. Oddelek Nadzorna metodologija v generalnem direktoratu Horizontalne nadzorne funkcije vzdržuje nadzorne metodologije, standarde in prakse za manj pomembne institucije.

ECB pri izvajanju teh nalog tesno sodeluje s pristojnimi nacionalnimi organi. To sodelovanje je zelo pomembno, saj se tako ustvarja skupna nadzorniška kultura v celotnem območju EMN in zagotavlja enotno delovanje sistema. Pregled nad nadzorom izvaja ECB tako, da objavlja skupne standarde za nadzor manj pomembnih institucij s strani pristojnih nacionalnih organov, zbira in obdeluje informacije, ki jih posredujejo pristojni nacionalni organi, ter izvaja tematske preglede. Zbrane informacije dajejo dober pregled nad praksami in odločitvami pristojnih nacionalnih organov kot tudi nad posameznimi sektorji pomembnih in manj pomembnih institucij.

V tem kontekstu funkcija pregleda nad nadzorom zajema tudi nadzor manj pomembnih institucij s strani pristojnih nacionalnih organov, s čimer ECB odkriva šibke institucije ter zagotavlja enotne in visoke nadzorne standarde v celotnem EMN. ECB pri pregledu uporablja sorazmeren in na tveganja usmerjen pristop. Zahteve glede poročanja in dejavnosti pregleda, ki jih izvaja generalni direktorat DG/SPL, se zato po potrebi lahko povečajo za institucije z visokim tveganjem in institucije z velikim vplivom (poglavje 5). Poleg tega ECB preko dejavnosti pregleda nad kriznimi razmerami sodeluje v kriznem upravljanju manj pomembnih institucij.

Strokovnjaki ECB občasno pomagajo s strokovnim znanjem in podpirajo pristojne nacionalne organe, na primer s sodelovanjem v inšpekcijskih pregledih na kraju samem. Za krepitev skupne nadzorniške kulture ECB spodbuja tudi izmenjavo zaposlenih med pristojnimi nacionalnimi organi.

1.2.4 Horizontalne funkcije

Horizontalni oddelki direktoratsv DG/HOL, D/SSR, DG/OMI in DG/SGO podpirajo nadzor tako pomembnih kot tudi manj pomembnih institucij. Horizontalni oddelki tesno sodelujejo s skupnimi nadzorniškimi skupinami, na primer tako, da oblikujejo in izvajajo skupne metodologije in standarde ter pomagajo pri metodoloških vprašanjih. Skrbijo za razvoj enotnega razumevanja in usklajenih pristopov. Izvajajo specializirane naloge in analize ter nudijo strokovno podporo skupnim nadzorniškimi skupinam in pristojnim nacionalnim organom.

1.2.5 Komunikacija v okviru EMN

Kot je opisano zgoraj, je za delovanje EMN zelo pomembno tesno sodelovanje med ECB in pristojnimi nacionalnimi organi. Dobro sodelovanje ter stalna izmenjava informacij in znanja med ECB in pristojnimi nacionalnimi organi ter znotraj ECB omogočata, da EMN deluje pravilno in dosega kakovostne nadzorniške rezultate. Sodelovanje omogočajo skupna računalniška orodja in programi usposabljanja, vključno s skupno platformo SSMnet, ki vsem sodelujočim v EMN omogoča dostop do informacij, ter razširjene pravice dostopa (z ustreznimi zaščitnimi ukrepi) za nadzorniške dokumente.

Sodelovanje med ECB in pristojnimi nacionalnimi organi

Načelo sodelovanja v dobri veri velja za vse nadzorne dejavnosti. Pri neposrednem nadzoru pomembnih institucij generalni direktorati DG/SIB, DG/UDI in DG/SPL vsakodnevno sodelujejo s pristojnimi nacionalnimi organi preko skupnih nadzorniških skupin. Pri pregledu nad nadzorom manj pomembnih institucij pa generalni direktorat DG/SPL vzdržuje tesne stike s pristojnimi nacionalnimi organi preko mreže višjega vodstva, ki je bila vzpostavljena v ta namen.

Pristojni nacionalni organi prispevajo tudi k delu horizontalnih oddelkov preko različnih forumov, kot so mreže strokovnjakov.

Poleg tega Nadzorni odbor lahko oblikuje delovne skupine, sestavljene iz predstavnikov ECB in pristojnih nacionalnih organov, ki obravnavajo specifične horizontalne teme in podpirajo delo horizontalnih oddelkov.

Upravljanje informacij

ECB s politiko upravljanja informacij spodbuja in podpira sistematično, učinkovito in zanesljivo ustvarjanje, uporabo, upravljanje in priklic informacij. S to politiko omogoča izmenjavo informacij med ECB in pristojnimi nacionalnimi organi, kadar je ta potrebna.

Izmenjava poteka po informacijskem sistemu ECB, ki tvori tehnično podlago za to, da lahko vse skupne nadzorniške skupine pri bančnem nadzoru uporabljajo enako metodologijo in standarde. Mreža SSMnet omogoča vsem nadzornikom, da dostopajo do informacij, znanja in orodij, ki jih potrebujejo za izvajanje vsakodnevnih nadzorniških nalog.

1.2.6 Razporejanje zaposlenih in finančnih virov

Razporejanje zaposlenih pri nadzoru pomembnih in manj pomembnih institucij

Nadzorniške prakse v EMN so prilagojene tveganjem in sorazmerne. Upoštevajo, kako bi lahko propad posameznega nadzorovanega subjekta prizadel finančno stabilnost in kako verjeten je propad tega subjekta. So sorazmerne s profilom tveganosti nadzorovanega subjekta. Cilj teh nadzorniških načel je zagotoviti učinkovit in temeljit nadzor, hkrati pa tudi učinkovito razporejati omejene vire, ki so na voljo za nadzor.

Razporejanje virov in strokovnega znanja v EMN za neposredni nadzor usklajuje Služba za strateško načrtovanje v direktoratu D/SSR skupaj z relevantnimi horizontalnimi funkcijami in pristojnimi nacionalnimi organi. Operativno načrtovanje izvajajo skupne nadzorniške skupine, njihovo delo pa usklajuje ECB. Za vsako pomembno banko pripravijo načrt nadzorniških pregledov (SEP), v katerem so določene glavne naloge in dejavnosti v naslednjih 12 mesecih, okvirni časovni razpored in cilji ter potrebni inšpekcijski pregledi na kraju samem in pregledi notranjih modelov. Načrtovanje inšpekcijskih pregledov na kraju samem in imenovanje članov skupin poteka v tesnem sodelovanju s pristojnimi nacionalnimi organi, iz katerih prihaja večina vodij inšpekcijskih pregledov in članov skupin. Načrt nadzorniških pregledov je podrobneje opisan v razdelku 4.1.3.

Pri neposrednem nadzoru manj pomembnih institucij pristojni nacionalni organi načrtujejo in izvajajo tekoče nadzorne dejavnosti v skladu s splošno strategijo EMN, pri čemer uporabljajo lastne vire in postopke odločanja.

Spodbuja se, da pristojni nacionalni organi sodelujejo v izmenjavi zaposlenih z ECB in med seboj na različnih ravneh organizacije. Pogoji izmenjave so določeni vnaprej in za vsak primer posebej. Še eno možnost za izmenjavo zaposlenih med bančnim nadzorom v ECB in partnerskimi institucijami v EMN predstavlja program zamenjav zaposlenih v EMN, ki poteka v obliki zunanjih napotitev zaposlenih. Udeleženci programa za eno do dve leti zamenjajo vloge, tako da dobro spoznajo državo gostiteljico in se v celoti vključijo v delo ekipe gostiteljske institucije. Z izmenjavo zaposlenih se krepi večnacionalna narava skupnih nadzorniških skupin in jim omogoča, da se prožno odzivajo, ko potrebujejo dodatno podporo ali specifično strokovno znanje. Za zaposlene v ECB in pristojnih nacionalnih organih se izvaja skupen program usposabljanja, kar povečuje enotnost nadzorniških praks in utrjuje skupno nadzorniško kulturo.

Uredba o EMN, člen 20

Uredba ECB o nadomestilih za nadzor (ECB/2014/41)

Sklep ECB o metodologiji in postopkih za določitev in zbiranje podatkov o faktorjih za izračun nadomestila, ki se uporabijo za izračun letnih nadomestil za nadzor (prenovitev) (ECB/2019/38)

Finančni viri

Stroške nadzorniških nalog in pristojnosti ECB krije z letnimi nadomestili, ki jih zaračunava vsem nadzorovanim subjektom v euroobmočju, brez poseganja v pravico pristojnih nacionalnih organov, da zaračunavajo nadomestila v skladu z nacionalno zakonodajo. Skupni znesek [letnega nadomestila za nadzor](#) se objavi v sklepu ECB do 30. aprila vsakega leta. Skupni stroški so razdeljeni v dve kategoriji:

- neposredni nadzor – stroški, ki se zaračunajo pomembnim institucijam pod neposrednim nadzorom ECB;
- posredni nadzor – stroški, ki se zaračunajo manj pomembnim institucijam pod neposrednim nadzorom pristojnih nacionalnih organov.

Nadomestilo za vsak nadzorovani subjekt je sestavljeno iz minimalne komponente in spremenljive komponente. Minimalna komponenta je fiksni odstotek skupnega zneska letnega nadomestila za nadzor v okviru zgoraj opisanih kategorij. Spremenljiva komponenta pa se izračuna na podlagi faktorjev za izračun nadomestila, ki sta povezana z velikostjo banke in njenim profilom tveganosti, vključno s tveganju prilagojeno aktivo. Ta dva faktorja se merita s skupno bilančno vsoto banke in s skupno izpostavljenostjo tveganju.

Izdatki, ki jih ima ECB z opravljanjem nadzorniških nalog, obsegajo zlasti neposredne izdatke za bančni nadzor in za skupne službe, ki jih uporablja nadzorna funkcija. Ti izdatki so v proračunu ECB navedeni ločeno.

Proračunska pooblastila v ECB ima Svet ECB. Ta sprejme letni proračun ECB, ki ga predlaga Izvršilni odbor ECB, potem ko se je s predsednikom in podpredsednikom Nadzornega odbora posvetoval o vprašanjih v zvezi z nadzorom.

ECB vsako leto Evropskemu parlamentu, Svetu EU, Evropski komisiji in Euroskupini predloži poročilo o predvidenem gibanju strukture in obsega letnih nadomestil za nadzor.

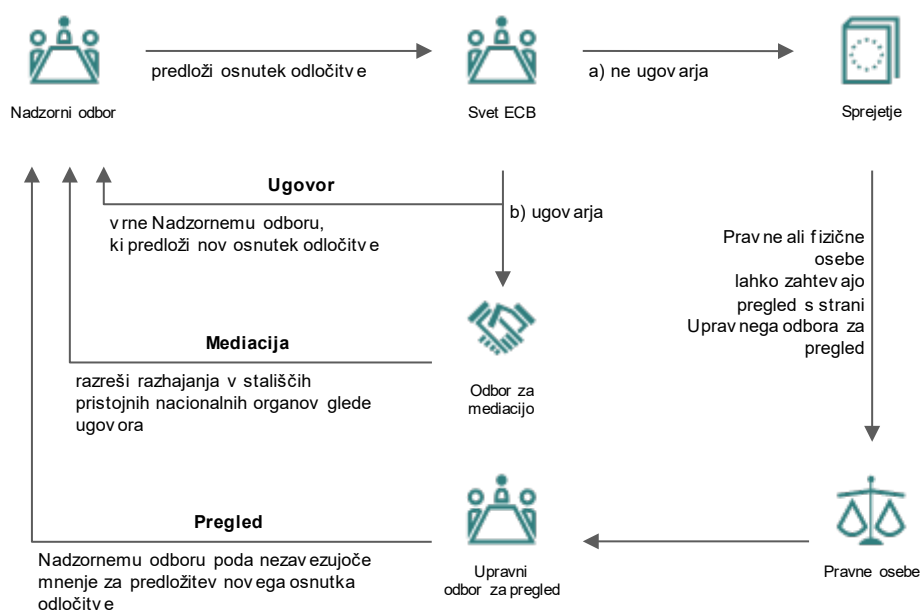
1.3 Odločanje v EMN

Odločitve v zvezi z izvajanjem nadzorniških nalog ECB praviloma sprejme Svet ECB po [postopku z neugovarjanjem](#). V okviru tega postopka Nadzorni odbor sprejme dokončni osnutek odločitve in ga nato predloži Svetu ECB v končno sprejetje. Šteje se, da je dokončni osnutek odločitve sprejet, če mu Svet ECB ne ugovarja v roku največ desetih delovnih dni.

Postopek z neugovarjanjem se ne uporablja samo za posamezne nadzorniške odločitve, ampak tudi za pravne akte ECB v zvezi z izvajanjem nadzorniških nalog, dokumente o politikah in druge oblike komunikacije, ki ECB eksterno zavezujejo pri izvajanju nadzorniških nalog.

Slika 3

Postopek z neugovarjanjem

Postopek z neugovarjanjem ni edini postopek odločanja v ECB. Uporabljajo se lahko tudi drugi postopki odločanja, poleg tega pa je bila uvedena tudi možnost prenosa pooblastil za sprejemanje nekaterih odločitev, na primer določenih odločitev o oceni sposobnosti in primernosti ter za spremembe odločitev o pomembnosti kreditnih institucij. Nadzorniški ukrepi, ki niso odločitve, so opisani v razdelku 1.3.2.

1.3.1 Odločanje v EMN

[Uredba o EMN, člen 26](#)

[Okvirna uredba o EMN, dela VI in VII](#)

[PDEU, člen 283](#)

[Statut ESCB, člen 11\(6\)](#)

[Sklep ECB o imenovanju predstavnikov Evropske centralne banke v Nadzorni odbor \(ECB/2014/4\)](#)

[Poslovnik Nadzornega odbora](#)

[Kodeks ravnanja za visoke uradnike ECB](#)

[Poslovnik ECB](#)

[Uredba ECB o ustanovitvi Odbora za mediacijo in sprejetju njegovega poslovnika \(ECB/2014/26\)](#)

V naslednjih odstavkih je opisano, kdo je udeležen v postopku sprejemanja odločitev in kakšne so njihove pristojnosti.

Svet ECB

Svet ECB je najvišji organ odločanja pri izvajanju nalog ECB, vključno z nalogami bančnega nadzora. Sestavljajo ga člani Izvršilnega odbora ECB in guvernerji nacionalnih centralnih bank euroobmočja.

Pravni akti, ki se nanašajo na bančni nadzor, se praviloma sprejemajo po postopku z neugovarjanjem. Ta postopek je opredeljen v uredbi o EMN in daje potrebno težo vlogi Nadzornega odbora kot notranjega organa ECB, ki je pristojen za načrtovanje in izvajanje nadzorniških nalog, vključno s potrjevanjem dokončnih osnutkov odločitev. Po tem postopku Svet ECB ne more spremeniti dokončnih osnutkov odločitev, ampak jih lahko samo sprejme ali jim ugovarja.

Izvršilni odbor

Izvršilni odbor je pristojen za upravljanje tekočega poslovanja ECB. Podpredsednik Nadzornega odbora je član Izvršilnega odbora.

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor je odgovoren za načrtovanje in izvajanje nadzorniških nalog ECB, kot so določene v uredbi o EMN. Odobriti mora vse osnutke pravno zavezujočih nadzorniških odločitev, preden se ti predložijo Svetu ECB v dokončno potrditev po postopku z neugovarjanjem. Sestavljajo ga predsednik, podpredsednik, štiri predstavniki ECB, po en predstavnik vsakega pristojnega nacionalnega organa in po en predstavnik vsake nacionalne centralne banke, če pristojni nacionalni organ ni centralna banka. Za namene glasovanja se predstavnik pristojnega nacionalnega organa in predstavnik nacionalne centralne banke posamezne države članice štejeta kot en član.

Usmerjevalni odbor podpira delovanje Nadzornega odbora in pripravlja njegove seje. Sestavlja ga manjša skupina članov Nadzornega odbora in nima odločevalskih pooblastil.

Generalni direktorati v bančnem nadzoru ECB

Glavni avtorji osnutkov odločitev, naslovljenih na nadzorovane subjekte, so skupne nadzorniške skupine in generalni direktorati Sistemske in mednarodne banke (DG/SIB), Univerzalne in diverzificirane institucije (DG/UDI) in Specializirane institucije in manj pomembne institucije (DG/SPL). Osnutke odločitev pripravljajo na podlagi informacij, ki jih pridobijo s tekočim nadzorom kot tudi z inšpekcijskimi pregledi na kraju samem in pregledi notranjih modelov. Oddelek Sekretariat EMN, ki deluje v okviru generalnega direktorata Upravljanje in operativni postopki (DG/SGO), tesno sodeluje s skupnimi nadzorniškimi skupinami pri pripravi nadzorniških odločitev in v njihovih procesih odločanja, vključno z izpolnjevanjem zahtev glede ustreznega postopanja.

Osnutke odločitev pripravljata tudi DG/SGO in DG/SPL, zlasti tiste, ki se nanašajo na ocenjevanje primernosti članov upravljalnih organov nadzorovanih subjektov, odločitve o sankcijah in uveljavljanju pravil, skupne postopke in predloge splošnih navodil pristojnim nacionalnim organom v zvezi s skupinami ali kategorijami manj pomembnih institucij.

Generalna direktorata Horizontalne nadzorne funkcije (DG/HOL) ter Inšpekcijski pregledi na kraju samem in preverjanje notranjih modelov (DG/OMI) sta neposredno udeležena v procesu odločanja o inšpekcijskih pregledih na kraju samem ter pri izdajanju novih predpisov, politik in metodologij. DG/HOL je posredno udeležen tudi z zagotavljanjem specializirane podpore skupnim nadzorniškimi skupinami, zlasti pri odločitvah v zvezi s procesom SREP.

Generalni direktorat Upravljanje in operativni postopki v EMN

DG/SGO sestavlja pet oddelkov. Od tega štiri (Dovoljenja, Ocenjevanje sposobnosti in primernosti, Uveljavljanje pravil in sankcije ter Tehnologija in inovacije) izvajajo horizontalne funkcije. Peti oddelek (Sekretariat EMN) podpira proces odločanja ter skrbi za njegovo učinkovitost in institucionalno kakovost. Sprejema postopkovne akte o izvajanju nadzorniškega postopka in obvešča naslovnike teh aktov. Podpira tudi dejavnosti Nadzornega odbora, kar obsega pripravo sej in pisnih postopkov, naknadno ukrepanje o njih ter pripravo in preverjanje predlogov in odločitev. Vsem poslovnim področjem pomaga pri pripravi dokumentacije za Nadzorni odbor in svetuje v zvezi s postopki odločanja. Sekretariat EMN sodeluje tudi s sekretariatom Sveta ECB v zvezi z vsemi postopki odločanja, ki so povezani z nadzorniški nalogami ECB, ter pomaga pri pripravi sej Sveta ECB o nadzorniških vprašanjih. Svetuje in podpira pisarne predsednika, podpredsednika in predstavnikov ECB pri njihovih obveznostih demokratične odgovornosti in pri komunikaciji z javnostjo. Usklajuje tudi nadzorno sodelovanje z drugimi organi EU in organi zunaj EU.

Pristojni nacionalni organi

Poleg sodelovanja v skupnih nadzorniških skupinah imajo pristojni nacionalni organi tudi sami pomembno vlogo pri odločanju. Lahko predlagajo osnutke nadzorniških odločitev. Za skupne postopke okvirna uredba o EMN izrecno določa, da mora ECB odločitev sprejeti na podlagi predloga pristojnega nacionalnega organa. Pristojni nacionalni organi ostajajo odgovorni za vse nadzorniške naloge, ki niso bile prenesene na EMN, kot sta varstvo potrošnikov in preprečevanje pranja denarja.

Odbor za mediacijo

Če Svet ECB ugovarja odločitvi, ki je bila predložena po postopku z neugovarjanjem, lahko pristojni nacionalni organ, ki ga odločitev zadeva in ima drugačna stališča, pri Nadzornem odboru vloži zahtevo za mediacijo, da se razhajanja odpravijo, hkrati pa ohranja ločenost med nalogami denarne politike in bančnega nadzora. Ugovor obravnava Odbor za mediacijo, ki ga sestavlja po en član iz vsake sodelujoče države članice, izbran izmed članov Sveta ECB in Nadzornega odbora. Odbor za mediacijo odloča z navadno večino, pri čemer ima vsak član en glas.

1.3.2 Vrste nadzornih ukrepov

Nadzorniška odločitev je pravni akt, ki ga sprejme ECB pri izvajanju nalog in pooblastil, prenesenih nanjo z uredbo o EMN, in je navadno naslovljena na kreditno institucijo. Odločitev daje pravico in/ali nalaga obveznosti, s čimer spreminja situacijo naslovnika. Odločitev lahko vsebuje dodatne določbe, kot so časovne omejitve, pogoji, obveznosti ali nezavezujoča priporočila. S pogoji se veljavnost odločitve pogojuje s konkretnimi dogodki, obveznosti pa so dodatne zahteve, ki jih mora

PDEU, člani 132, 139(2)(e) in 288(2)

Uredba o EMN, člen 4 in razdelek 2 poglavja III

Okvirna uredba o EMN, naslov 2

naslovník izpolniti, navadno v določenem časovnem roku. Razen če je odločitev sprejeta s prenosom pooblastil, jo v obliki osnutka odobri Nadzorni odbor, ki jo zatem predloži Svetu ECB v sprejetje po postopku z neugovarjanjem. Če ima odločitev za naslovníka negativne posledice, se končna nadzorniška odločitev ECB sprejme potem, ko je poteklo obdobje, v katerem naslovník lahko uveljavlja pravico do izjave, upoštevajoč vsa vprašanja, ki so jih sprožile udeležene stranke. Končna nadzorniška odločitev je za naslovníka pravno zavezujoča.

Poleg nadzorniških odločitev je mogoče sprejeti še več drugih vrst nadzornih ukrepov, odvisno od relevantnega pravnega okvira, nameravanega učinka ukrepa, naslovníka oz. naslovníkov in sorazmernosti.

Operativni akt ni sestavni del formalnega procesa odločanja. Nima predpisane pravne oblike in izraža nezavezujoča in neizvršljiva nadzorniška pričakovanja, izjave in druge akte.

V primerih, ko je zadeva večjega pomena, je Nadzorni odbor mogoče zaprositi, da vnaprej soglašá z določenim nadzorniškim pristopom, ali pa je o njem obveščén naknadno. Če je to potrebno, lahko ECB po sprejetju operativnega akta sprejme nadzorniško odločitev z enako ali podobno vsebino.

Postopkovni akti so vrsta operativnega akta, ki zadeva izvajanje nadzorniškega postopka, zlasti glede skladnosti z zahtevami predpisanega postopanja. Postopkovni akti zajemajo odločitve o podaljšanju obdobja za uveljavljanje pravice do izjave ter odločitve o zahtevah za dostop do spisov in dokumentov ECB v skladu s tretjim pododstavkom člena 53(1) direktive o kapitalskih zahtevah (CRD). Vključujejo lahko tudi odgovore na pritožbe naslovníkov nadzorniških odločitev ECB, ki ne predstavljajo zahteve za upravni pregled s strani Upravnega odbora za pregled, ter popravke nadzorniških odločitev ECB, kadar so bile odkrite očitne in nepomembne napake. Postopkovni akti niso nadzorniške odločitve ECB, ker ne pomenijo izvajanja diskrecijske pravice na področju bančnega nadzora in ne predstavljajo končne odločitve o izidu nadzorniškega postopka. Zato jih ne sprejme Svet ECB po postopku z neugovarjanjem, ampak jih sprejme Sekretariat EMN, ki o njih tudi uradno obvesti naslovníka.

Poleg priporočil, ki so naslovljena na posamezne banke in vključena v nadzorniške odločitve ali operativne akte, lahko ECB sprejma tudi **priporočila** v obliki javnih pravnih aktov, s katerimi izrazi nezavezujoča nadzorniška pričakovanja do nadzorovanih subjektov, relevantnih tretjih oseb ali pristojnih nacionalnih organov.

Priporočila nadzorovanim subjektom so pravni akti splošne veljave, ki jih odobri Svet ECB po postopku z neugovarjanjem, objavijo pa se na spletnem mestu ECB o bančnem nadzoru ter v Uradnem listu Evropske unije. Uporabljajo se kot sredstvo za sporočanje nadzorniškega pristopa ECB javnosti.

Priporočila, ki so naslovljena na vse pristojne nacionalne organe, niso zavezujoča in se uporabljajo kot alternativa zavezujočim smernicam, s čimer dajejo pristojnim nacionalnim organom več fleksibilnosti. Lahko so neposredno povezana z nadzorom manj pomembnih institucij, lahko pa tudi razširjajo obstoječa priporočila pomembnim

institucijam na manj pomembne institucije. Priporočila so lahko javna ali nejavna. Primere priporočil lahko najdete na [spletnem mestu ECB o bančnem nadzoru](#).

[Uredba o EMN, člena 9 in 6\(5\)](#)

Navodila so še eno orodje, ki je na voljo ECB. Prvič, ECB lahko z njimi pristojnim nacionalnim organom izda navodilo, naj v potrebnem obsegu uporabijo svoja pooblastila po nacionalni zakonodaji in izvedejo naloge, ki so z uredbo o EMN prenesene na ECB. Pristojni nacionalni organ mora ECB obvestiti o ukrepih, ki jih je izvedel. Drugič, pristojnim nacionalnim organom lahko ECB z njimi izda splošna navodila v zvezi z manj pomembnimi institucijami. Navodila se nanašajo na točno določena nadzorniška pooblastila, ki jih imajo pristojni nacionalni organi, in veljajo za skupine ali izbrane kategorije manj pomembnih institucij, ne za posamezne subjekte. Kot zadnje, ECB lahko navodila naslovi tudi na pristojne nacionalne organe, ki so v tesnem sodelovanju z ECB. Ti nato sprejmejo zahtevane nacionalne upravne ukrepe, naslovljene na banke.

[Sklep ECB o metodologiji in postopkih za določitev in zbiranje podatkov o faktorjih za izračun nadomestila, ki se uporabijo za izračun letnih nadomestil za nadzor \(ECB/2019/38\)](#)

Splošno veljavne odločitve se lahko uporabljajo za zavezujoče proceduralne zahteve, ki veljajo za vse nadzorovane subjekte, za podskupino teh subjektov ali za pristojne nacionalne organe. Njihov glavni cilj je pojasniti pričakovanja ECB do nadzorovanih subjektov. Sprejemajo se po postopku z neugovarjanjem, če določajo prihodnje, specifično izvajanje nadzorniških nalog ECB (glej npr. Sklep (EU) 2019/2158). Zatem se objavijo na spletnem mestu ECB o bančnem nadzoru in v Uradnem listu Evropske unije.

[Smernica ECB o izvajanju opcij in diskrecijskih pravic, ki so na voljo v pravu Unije, s strani pristojnih nacionalnih organov v zvezi z manj pomembnimi institucijami \(ECB/2017/9\)](#)

Smernice so pravni akti, naslovljeni na pristojne nacionalne organe, ki so zavezujoči glede rezultatov, ki jih je treba doseči, vendar dopuščajo različne oblike izvajanja. Posebej so pomembne za posredni nadzor manj pomembnih institucij s strani ECB (glej na primer Smernico (EU) 2017/697).

[Uredba ECB o izvajanju opcij in diskrecijskih pravic, ki so na voljo v pravu Unije \(ECB/2016/4\)](#)

Uredbe so splošno veljavne in v celoti zavezujoče, v državah članicah pa veljajo neposredno. Objavljene so na spletnem mestu ECB o bančnem nadzoru in v Uradnem listu Evropske unije (glej na primer Uredbo (EU) 2016/445). Uredbe lahko sprejema tudi ECB, vendar samo v obsegu, ki je potreben za ureditev ali določitev podrobnosti izvajanja nalog, ki jih nanjo prenaša uredba o EMN.

Vodniki/napotki izražajo nadzorniška pričakovanja ECB. ECB je na svojem [spletnem mestu o bančnem nadzoru](#) za banke objavila več vodnikov/napotkov o temah, kot so opcije in diskrecijske pravice, ki so na voljo v pravu EU, ocene sposobnosti in primernosti, postopki v zvezi s kvalificiranimi deleži, posli s finančnim vzvodom in obravnava nedonosnih posojil.

1.3.3 Nadzorniške odločitve: priprava in odločanje

Priprava osnutka odločitve

[Uredba o EMN, člen 22](#)

Osnutek odločitve se pripravi vsakič, ko se mora nadzorniški proces končati z odločitvijo. Temelji lahko na vlogi, ki jo odda nadzorovani subjekt, ali pa ga sproži skupna nadzorniška skupina, pristojni nacionalni organ ali horizontalni oddelek ECB.

Uredba o EMN, člena 22 in 26

Okvirna uredba o EMN, člena 31 in 33

Uredba št. 1/1958 o določitvi jezikov, ki se uporabljajo v Evropski gospodarski skupnosti

Ustrezno postopanje

Ustrezno postopanje pomeni, da mora biti navedena zadostna motivacija za sprejetje osnutka odločitve, treba pa je upoštevati tudi pravico do izjave in pravico do vpogleda v nadzorniški spis (kjer je to potrebno).

Dolžnost navedbe motivacije za odločitve

Nadzorniške odločitve ECB mora spremljati jasna motivacija, ki zajema pomembna dejstva, pravne razloge in nadzorniške razloge, na katerih temelji odločitev. Čim strožji je nadzorniški ukrep, ki je naložen, tem obsežnejša mora biti obrazložitev.

Pravica do izjave

Naslovniki osnutka odločitve ECB, ki bi negativno vplivala na njihove pravice, morajo imeti priložnost, da odločitev pred sprejetjem komentirajo. Pravica do izjave je temeljna postopkovna pravica v nadzorniškem procesu. Naslovníku omogoča, da se odzove na analizo dejstev in pravne podlage, poleg tega pa zagotavlja, da ECB v procesu odločanja upošteva vse relevantne informacije. Če naslovnik v obdobju, v katerem lahko uveljavlja pravico do izjave, predloži pripombe, se osnutek nadzorniške odločitve ponovno predloži Nadzornemu odboru v odobritev.

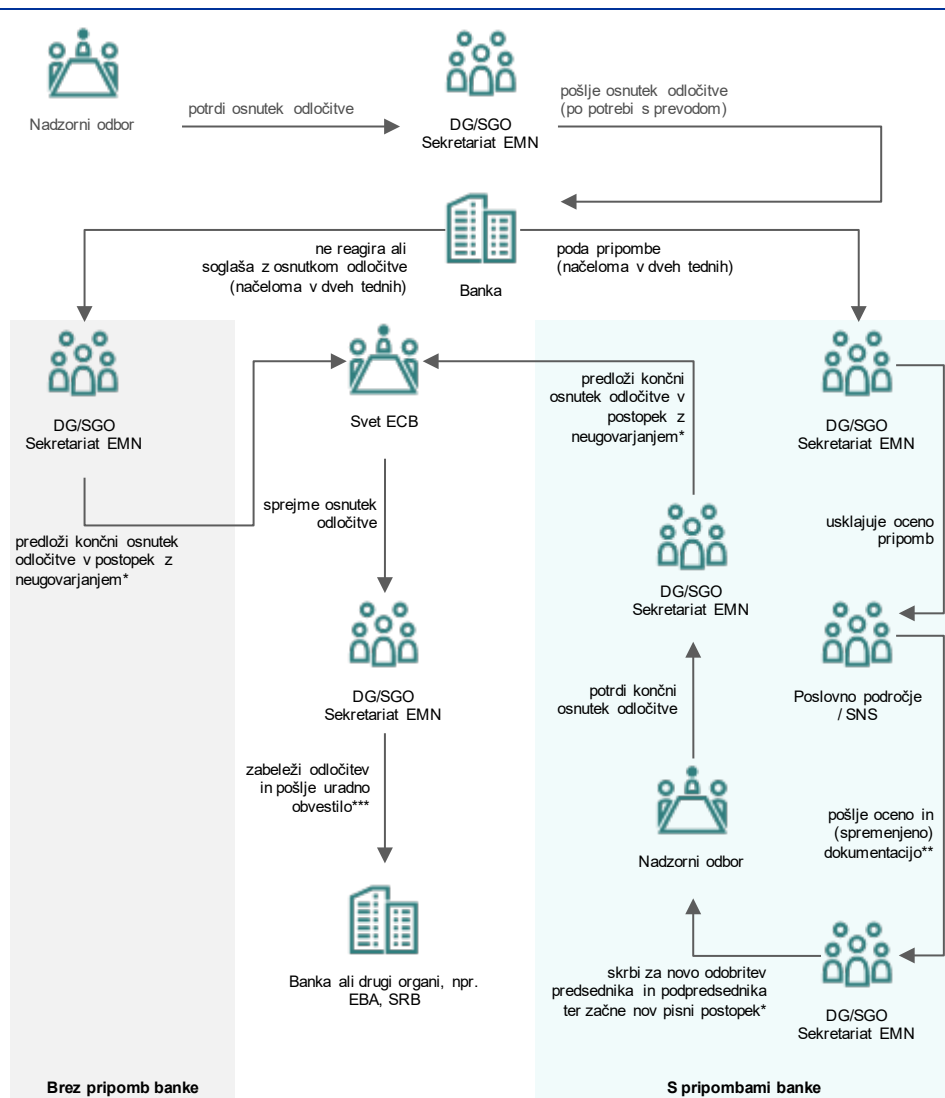
Oddelek Sekretariat EMN naslovnika uradno obvesti o osnutku odločitve, v priloženem spremnem pismu pa opiše postopek, po katerem lahko uveljavlja pravico do izjave. Načeloma ima naslovnik dva tedna časa, vendar pa se v posebnih okoliščinah to obdobje lahko skrajša na najmanj tri delovne dni.² Če ECB sprejme nadzorniško odločitev, ji je priložena ocena podanih pripomb.

Pravica do dostopa do nadzorniškega spisa

Stranke v nadzorniškem postopku ECB imajo kot del pravice do obrambe pravico do dostopa do nadzorniškega spisa, preden je sprejeta odločitev, ki bi lahko nanje negativno vplivala. Dostop do spisa je mogoč na zahtevo od začetka nadzorniškega postopka do dokončne odločitve. Ta pravica je omejena z varstvom poslovnih skrivnosti tretjih oseb in ne velja za zaupne informacije. Spis pripravi poslovno področje, pristojno za pripravo osnutka posamezne nadzorniške odločitve. Nato se preveri, ali je spis popoln, prosilec pa o njem obvesti Sekretariat EMN.

² Za skupne postopke traja obdobje za uveljavljanje pravice do izjave praviloma tri delovne dni.

Slika 4
Proces odločanja

* Rok za oddajo pripomb/ugovorov v pisnem postopku je pet delovnih dni, rok za postopek z neugovarjanjem pa največ deset delovnih dni.

** Upoštevati je treba veljavne zakonske roke za vsak posamezen primer.

*** Glede na čas podpisa predsednika oz. predsednice se uradno obvestilo pošlje po e-pošti približno dva delovna dneva potem, ko Svet ECB sprejme odločitev.

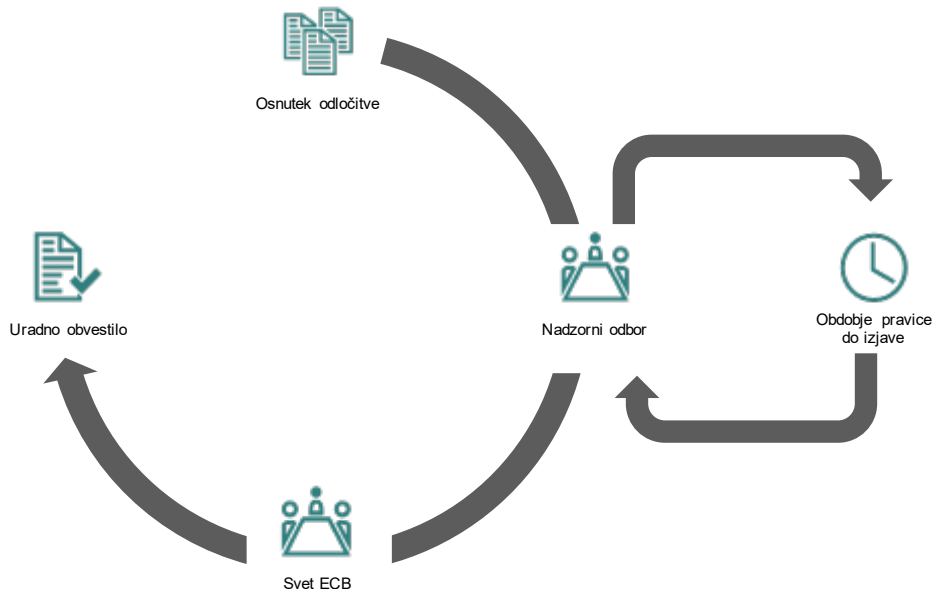
Sekretariat EMN organizira postopek obravnave oz. uveljavljanja pravice do izjave, ki navadno poteka pisno. Če je treba sprejeti nujno odločitev, da se prepreči velika škoda v finančnem sistemu, lahko ECB sprejme nadzorniško odločitev, ki bi negativno vplivala na pravice naslovnika, ne da bi naslovníku pred sprejetjem dala priložnost, da komentira odločitev. V tem primeru se postopek uveljavljanja pravice od izjave odloži, v odločitvi pa se navede jasna utemeljitev, zakaj je bil odlog potreben. Postopek uveljavljanja pravice od izjave se zatem organizira čim prej po sprejetju odločitve.

Sprejetje po postopku z neugovarjanjem

Štirje glavni koraki v postopku z neugovarjanjem so prikazani na spodnji sliki.

Slika 5

Poenostavljen pregled procesa odločanja

Odobritev v Nadzornem odboru

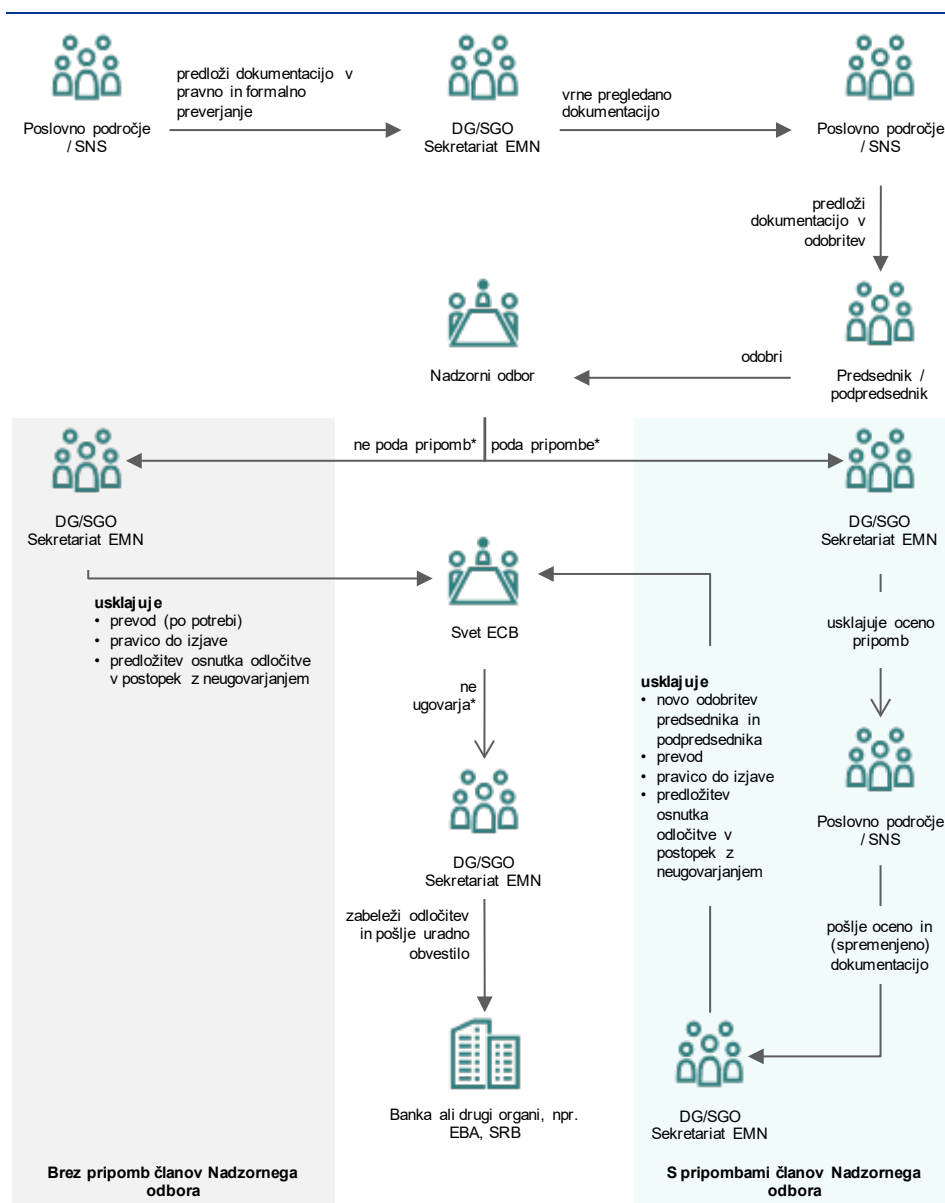
Dokončni osnutek odločitve je treba predložiti Nadzornemu odboru, ki ga lahko odobri, spremeni ali zavrne. Osnutek odločitve lahko Nadzorni odbor odobri po pisnem postopku ali na seji. Večino odobri po pisnem postopku. Če trije ali več članov ugovarja izidu glasovanja v pisnem postopku, se osnutek odločitve obravnava na seji Nadzornega odbora. Standardni rok za pisni postopek Nadzornega odbora je pet delovnih dni.

Če se zahteva odobritev po pisnem postopku in člani Nadzornega odbora predložijo pripombe na osnutek odločitve, poslovno področje ECB ali skupna nadzorniška skupina pripravi oceno pripomb in jo pošlje Nadzornemu odboru bodisi v informacijo ali v drugi postopek odobritve, ki je prav tako lahko v pisni obliki ali na seji.

Potem ko Nadzorni odbor odobri dokončni osnutek odločitve, Sekretariat EMN kontaktira Sekretariat Sveta ECB o predložitvi osnutka odločitve Svetu ECB v končno sprejetje po postopku z neugovarjanjem.

Slika 6

Pisni postopek v procesu odločanja

* Rok za oddajo pripomb/ugovorov v pisnem postopku je pet delovnih dni, v postopku z neugovarjanjem pa največ deset delovnih dni.

Sprejetje v Svetu ECB

Šteje se, da je Svet ECB sprejel dokončni osnutek odločitve, če mu ne ugovarja v roku desetih delovnih dni. V praksi Svet ECB navadno izrazi neugovarjanje, preden mine deset delovnih dni. Ugovor mora biti izražen pisno. Če Svet ECB ugovarja, se lahko uporabi eden od naslednjih treh postopkov:

- če ima pristojni nacionalni organ, ki ga odločitev zadeva, drugačno stališče glede ugovora, lahko zahteva mediacijo;

- če zahteva za mediacijo ni vložena, lahko Nadzorni odbor spremeni osnutek odločitve in vključi pripombe Sveta ECB;
- če Nadzorni odbor ne predloži novega osnutka odločitve, se ugovori pošljejo pristojnim poslovnim področjem.

Izredni postopek

V nujnih primerih se zgoraj opisani postopek lahko skrajša, tako da lahko Nadzorni odbor pravočasno sprejme potrebne odločitve.

Izredni postopek se navadno sproži na predlog skupne nadzorniške skupine, vodstva ECB in pristojnega nacionalnega organa. Za skrajšanje procesa odločanja se lahko spremeni rok za pisni postopek ali pa se po hitrem postopku skliče seja Nadzornega odbora. Ta lahko poteka tudi kot telekonferenca. Če v Nadzornem odboru ni zagotovljen kvorum 50%, ki je potreben v izrednih razmerah, se seja zaključi, kmalu zatem pa se skliče izredna seja. V vabilu na izredno sejo mora biti navedeno, da se bodo odločitve sprejemale ne glede na kvorum. V izrednih razmerah lahko Nadzorni odbor zahteva krajši rok za postopek z neugovarjanjem v Svetu ECB, ki se lahko sestane celo takoj po seji Nadzornega odbora.

Sprejetje s prenosom pooblastil

Sprejemanje odločitev po postopku z neugovarjanjem pomeni, da Nadzorni odbor vsako leto odobri, Svet ECB pa sprejme veliko število osnutkov nadzorniških odločitev različne kompleksnosti in vpliva na nadzorovane subjekte. Prenos odločevalskih pooblastil v zvezi z nadzorniškimi nalogami ECB omogoča, da proces odločanja pri bančnem nadzoru poteka bolj sorazmerno in učinkovito. Okvir za prenos pooblastil omogoča, da se jasno opredeljena odločevalska pooblastila prenesejo na vodje delovnih enot ECB, za kar mora Svet ECB sprejeti sklep o prenosu pooblastil, Izvršilni odbor pa imenovati vodje delovnih enot.

Okvir za prenos pooblastil

Institucionalni okvir, ki omogoča sprejemanje nadzorniških odločitev s prenosom pooblastil, sestavljajo naslednji elementi:

1. odločitev o splošnem okviru, ki določa notranjo organizacijo procesa odločanja v ECB;
2. sklepi o prenosu pooblastil, ki določajo merila za izvajanje prenesenih pooblastil pri določenih vrstah nadzorniških odločitev;
3. sklepi o imenovanju, s katerimi Izvršilni odbor imenuje vodje delovnih enot ECB, na katere se prenesejo odločevalska pooblastila.

Odločitev o splošnem okviru določa, da je mogoče jasno opredeljena odločevalska pooblastila Sveta ECB prenesti na pravne instrumente, ki se sprejemajo pri izvajanju nadzornih nalog ECB. Z odločitvijo o splošnem okviru, ki dopolnjuje poslovnik ECB, se določijo obseg pristojnosti, dodeljenih Izvršilnemu odboru in vodjem delovnih enot ECB, proceduralne zahteve pri sprejemanju odločitev s prenosom pooblastil, zahteve glede evidentiranja in poročanja o odločitvah, sprejetih s prenosom pooblastil, ter upravni pregled teh odločitev.

Sklepe o prenosu pooblastil, s katerimi se določijo merila za izvajanje prenesenih pooblastil, sprejme Svet ECB po postopku z neugovarjanjem, veljati pa začnejo šele, ko Izvršilni odbor sprejme sklep o imenovanju. Pri tem se Izvršilni odbor najprej posvetuje s predsednikom oz. predsednico Nadzornega odbora, zatem pa imenuje enega ali več vodij delovnih enot ECB izmed oseb, udeleženih pri izvajanju nadzorniških nalog, ki so organizacijsko ločene od ostalih nalog ECB, pri čemer upošteva pomembnost prenesenih pooblastil in število naslovnikov. Več sklepov o prenosu pooblastil je bilo že sprejetih v zvezi z [odločitvami o sposobnosti in primernosti](#), nekaterimi makrobonitetnimi odločitvami in [spremembami pomembnosti nadzorovanih subjektov](#), pa tudi v zvezi z odločitvami o [nadzorniških pooblastilih po nacionalni zakonodaji, čezmejnem opravljanju storitev, pridobitvi kvalificiranih deležev in odvzemu dovoljenja, kapitalu ter notranjih modelih](#). Delegirani sklepi se sprejmejo v imenu in na odgovornost Sveta ECB.

Uradno obvestilo

Potem ko je odločitev sprejeta, naslovnika o tem uradno obvesti oddelek Sekretariat EMN. Ko gre za dovoljenje za opravljanje bančnih storitev, uradno obvestilo pošlje pristojni nacionalni organ.

Jezikovna ureditev

V komunikaciji s pristojnimi nacionalnimi organi, nadzorovanimi subjekti, državami članicami in drugi institucijami EU se uporablja jezikovna ureditev Evropske unije. Veljata naslednji pravili:

1. dokumenti, poslani ECB, so lahko v kateremkoli uradnem jeziku, ki ga izbere pošiljatelj, in odgovor mora biti v istem jeziku;
2. dokumenti, ki jih ECB pošlje državi članici ali osebi, ki je v jurisdikciji posamezne države članice, morajo biti v jeziku te države članice.

Za EMN je bila kot delovni jezik v notranji komunikaciji med ECB in pristojnimi nacionalnimi organi ter med vsemi poslovnimi področji ECB izbrana angleščina.

Uredba št. 1/1958 o določitvi jezikov, ki se uporabljajo v Evropski gospodarski skupnosti

Okvirna uredba o EMN, člen 24

Odhodna sporočila

Večina pomembnih institucij je dala soglasje, da se v nadzorniških odločitvah in vsakodnevni komunikaciji uporablja angleščina. Dogovor o uporabi enega jezika se lahko prekliče.

Če so naslovniki soglašali z uporabo angleščine, ECB pripravi odločitve, naslovljene na enega ali več nadzorovanih subjektov, v angleščini. Če naslovnik ni izbral angleščine, se merodajna različica nadzorniške odločitve sprejme v jeziku, ki ga je izbral naslovnik. V teh primerih je za prevod odgovorna ECB.

Dohodna sporočila

Nadzorovani subjekti, ki niso soglašali z uporabo angleščine v vsakodnevni nadzorniški stiki z ECB, lahko dokumente predložijo v kateremkoli uradnem jeziku EU. Odgovornost za vse prevode, ki so zaradi tega potrebni, si delijo ECB in pristojni nacionalni organi. V nekaterih primerih se za dokumente, prejete v jeziku, ki ga je izbral nadzorovani subjekt, pripravi samo povzetek v angleščini in ne celoten prevod.

Jezikovna ureditev velja samo za nadzorniške odločitve in glavno nadzorniško dokumentacijo. Pristojni nacionalni organi po potrebi sodelujejo z ECB pri pripravi glavne dokumentacije ali pojasnjevalnih sporočil v angleščini.

1.3.4 Upravni odbor za pregled

Uredba o EMN, uvodna izjava 64 ter členi 4, 24(1) in 24(10)

Sklep ECB v zvezi z ustanovitvijo Upravnega odbora za pregled in določitvijo pravil za njegovo delovanje

Za notranje upravne preglede odločitev, ki jih ECB sprejme pri izvajanju nadzorniških pooblastil, ima ECB neodvisen notranji organ – **Upravni odbor za pregled (ABoR)**. Njegova sestava je objavljena na spletnem mestu ECB o bančnem nadzoru.

V tem podrazdelku so opisani glavni koraki v internem procesu, možni rezultati in notranja organizacija odbora ter možnost sodnega varstva v zvezi z odločitvami, ki jih sprejme ECB.

Postopek notranjega pregleda

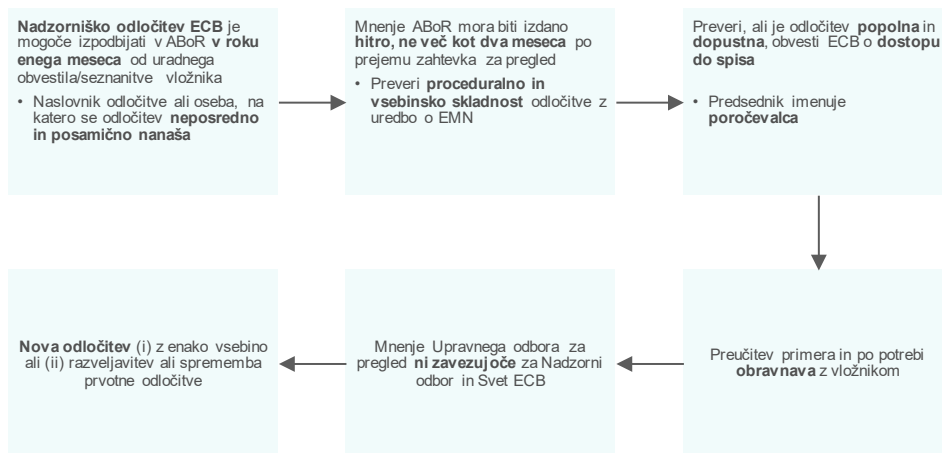
Vloga za pregled

Vsaka fizična ali pravna oseba lahko zahteva pregled odločitve ECB, ki je nanjo naslovljena ali se nanjo neposredno in posamično nanaša. Vlogo za pregled mora oseba vložiti v roku enega meseca od prejema uradnega obvestila o sprejetju odločitve. Vložnik lahko zahtevo kadarkoli umakne. Vloga za pregled nima odložilnega učinka, razen če tako odloči Svet ECB na predlog Upravnega odbora za pregled.

Slika 7

Upravni odbor za pregled: postopek pregleda

Notranji upravni pregled v ECB

Vložniki imajo pravico do vpogleda v spis ECB, kar pa ne vključuje zaupnih informacij, pravica pa je lahko omejena z legitimnimi interesi pravne ali fizične osebe, ki ni vložnik, da zavaruje svoje poslovne skrivnosti. Obseg pregleda s strani Upravnega odbora za pregled je omejen na razloge, navedene v vlogi, in na preučitev bistvenih kršitev postopkovnih zahtev. Zato odbor, potem ko je bila vloga za pregled vložena, ocenjuje samo razloge, navedene v vlogi, medtem ko novih razlogov ni mogoče dodajati.

Poleg tega vložnik lahko zaprosi, da kot dokaz predloži pisno izjavo priče ali izvedenca. Dovoljenje odobri Upravni odbor za pregled, če presodi, da je to potrebno.

Ocena dopustnosti

Potem ko je Upravni odbor za pregled ugotovil, da je vloga za pregled dopustna, lahko predsednik odbora da navodila za učinkovito izvedbo pregleda, vključno z navodili za pripravo dokumentov ali zagotavljanje informacij.

Postopek uveljavljanja pravice od izjave, obravnava

Čeprav ni obvezno, da se vložniku omogoči izjava glede odločitve, lahko Upravni odbor za pregled skliče ustno obravnavo. Obravnavo vodi predsednik ali podpredsednik Upravnega odbora za pregled, udeležijo pa se je tudi drugi člani odbora, sekretar, predstavniki ECB in predstavniki vložnika. ECB navadno zastopajo poslovna področja, ki so pripravila osnutek odločitve, in generalni direktorat Pravna služba. Vložnik lahko uporablja jezik, v katerem poteka pregled, ali angleščino. Simultano tolmačenje zagotovi ECB. Vložnik lahko zaprosi za dovoljenje, da povabi pričo ali izvedenca, da ustno priča na obravnavi.

Mnenje

Upravni odbor za pregled mora mnenje o izpodbijani odločitvi sprejeti v roku dveh mesecev od datuma prejema vloge za pregled. Mnenje mora brez odlašanja poslati Nadzornemu odboru. Za Nadzorni odbor ali Svet ECB mnenje ni zavezujoče.

Nova odločitev

Čeprav mnenje Upravnega odbora za pregled ni zavezujoče, mora Nadzorni odbor Svetu ECB po pregledu predložiti nov dokončni osnutek odločitve. Nadzorni odbor pri presoji ni omejen na preučitev razlogov, na katere se sklicuje vložnik in so navedeni v vlogi za pregled, ampak lahko upošteva tudi druge elemente. Novi osnutek odločitve lahko:

- nadomesti izpodbijano odločitev z novo odločitvijo enake vsebine;
- nadomesti izpodbijano odločitev s spremenjeno odločitvijo;
- razveljavi izpodbijano odločitev.

Novi osnutek odločitve Nadzornega odbora je treba predložiti Svetu ECB v 30 delovnih dneh po prejemu mnenja Upravnega odbora za pregled.

Pregled na Sodišču EU

Notranji upravni pregled nadzorniških odločitev, ki je opisan zgoraj, ne posega v pravico do vložitve tožbe na Sodišče Evropske unije. Rok za vložitev tožbe je dva meseca po prejemu končne odločitve. Vložnik lahko postopek pred Sodiščem začne tudi, ne da bi prej zahteval notranji pregled. Če namerava vložnik izpodbijati odločitev, sprejeto po posredovanju Upravnega odbora za pregled, mora pri Sodišču vložiti zahtevo za revizijo novega osnutka odločitve.

1.4 Sodelovanje z drugimi institucijami in organi

1.4.1 Okvir za sodelovanje

Čezmejno in medsektorsko sodelovanje med nadzorniki je ključno za krepitev zaupanja, spodbujanje učinkovitosti nadzora in krepitev odpornosti finančnega sektorja.

ECB tesno sodeluje s širokim krogom organov v EU in državah zunaj EU ter z njimi izmenjuje informacije. To vključuje evropske nadzorne organe, namreč Evropski bančni organ (EBA), Evropski organ za vrednostne papirje in trge (ESMA), Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIOPA), Evropski odbor za sistemska tveganja (ESRB), Enotni odbor za reševanje, bonitetne nadzornike v bančnem,

zavarovalniškem in tržnem sektorju, organe, ki so pristojni za nadzor pravil za preprečevanje pranja denarja, organe za reševanje in organe za zaščito bančnih vlog.

Sodelovanje se izvaja prek instrumentov, specifičnih za posamezno institucijo, kot so [memorandumi o soglasju](#) ali instrumenti, ki so specifični za posamezno banko, kot so pisni sporazumi o usklajevanju in sodelovanju (WCCA), ki urejajo odnose v kolegijih nadzornikov. Sodelovanje med drugim vključuje izmenjavo nadzorniških informacij.

Za lažje sodelovanje in izmenjavo informacij z drugimi organi je ECB leta 2022 vzpostavila [okvir](#), ki praviloma omogoča, da višje vodstvo ECB odobri prenos nadzorniških informacij drugim organom.

Sekretariat EMN usklajuje nadzorniško sodelovanje z drugimi organi EU in nacionalnimi organi, vključno s pogajanjem o memorandumih o soglasju, ter pomaga pri vzpostavljanju mehanizmov za sodelovanje, specifičnih za posamezne banke.

ECB dejavno sodeluje tudi v različnih globalnih forumih, kot sta Baselski odbor za bančni nadzor (BCBS) in Odbor za finančno stabilnost (FSB).

1.4.2 Države članice v tesnem sodelovanju

[Uredba o EMN, člen 7](#)

[Okvirna uredba o EMN, člena 118 in 119](#)

[Sklep ECB o tesnem sodelovanju s pristojnimi nacionalnimi organi sodelujočih držav članic, katerih valuta ni euro \(ECB/2014/5\)](#)

[Sklep ECB o določitvi skupnih pravil, po katerih Evropska centralna banka pri opravljanju nalog, prenesenih nanjo z Uredbo Sveta \(EU\) št. 1024/2013, prenese organom nadzorniške informacije \(ECB/2022/2\)](#)

Države članice EU zunaj euroobmočja lahko sodelujejo v EMN, če tako želijo. EMN je doslej sklenil dva sporazuma o tesnem sodelovanju, in sicer z Bolgarijo in Hrvaško³, katerih organi zdaj sodelujejo v EMN.⁴ Od vzpostavitve EMN se tudi od držav članic, ki se pridružijo evropskemu mehanizmu deviznih tečajev (ERM II), pričakuje, da bodo vzpostavile tesno sodelovanje z EMN. Po vzpostavitvi tesnega sodelovanja se lahko te države članice pridružijo EMN in enotnemu mehanizmu za reševanje. Za več informacij glej spletno stran [Tesno sodelovanje z ECB: predverje za vstop v bančno unijo](#) na spletnem mestu ECB o bančnem nadzoru.

³ Hrvaška je 1. januarja 2023 vstopila v euroobmočje. Postala je tudi polnopravna članica EMN.

⁴ Glej zadnje poročilo Evropske komisije o uporabi uredbe o EMN (razdelek 1.1.2).

1.4.3 Sodelovanje z organi zunaj EMN

Pozitivna ocena enakovrednosti ureditve zaupnosti je predpogoj, da lahko ECB povabi organ države nečlanice EU v kolegij ali z njim sklene memorandum o soglasju. Zaupne nadzorniške informacije se izmenjujejo, če za to obstaja potreba.

CRD, člani 51 in 112 do 116

Okvirna uredba o EMN, člena 9 in 10

ITS o pogojih uporabe postopka skupnega odločanja o bonitetnih zahtevah za posamezne institucije (EU/710/2014)

RTS za določitev splošnih pogojev za delovanje kolegijev nadzornikov (EU/2016/98)

Kolegiji nadzornikov za bančni nadzor, kolegiji za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma ter kolegiji za reševanje

Kolegiji nadzornikov so oblike sodelovanja in usklajevanja med organi, ki sodelujejo pri nadzoru posameznih subjektov ali čezmejnih bančnih skupin in pomembnih podružnic. Zagotavljajo okvir za načrtovanje in izvajanje ključnih nadzorniških nalog. Po potrebi lahko Sekretariat EMN skupaj z generalnim direktoratom Pravna služba zagotovi dodatno podporo skupnim nadzorniškim skupinam pri vzpostavljanju in posodabljanju pisnih sporazumov o usklajevanju in sodelovanju (WCCA) v okviru kolegijev nadzornikov. Ti sporazumi so dogovori o sodelovanju med konsolidacijskim nadzornikom in drugimi pristojnimi organi, s katerimi se formalizirajo in urejajo odnosi v kolegijih nadzornikov.

Osnovni okvir za delovanje kolegijev zagotavljata Delegirana uredba Komisije 2016/98 in Izvedbena uredba Komisije št. 710/2014.

ECB ima v kolegijih nadzornikov za pomembne bančne skupine lahko naslednji dve vlogi:

- konsolidacijski (matični) nadzornik v kolegijih, ki vključujejo nadzornike iz držav članic, ki ne sodelujejo v EMN, ali iz držav, ki niso članice EU;
- član (nadzornik v državi gostiteljici) v kolegijih, v katerih matični nadzornik prihaja iz nesodelujoče države članice ali iz države nečlanice EU.

ECB kot konsolidacijski nadzornik

Če je ECB konsolidacijski nadzornik, je predsednik kolegija koordinator skupne nadzorniške skupine. Poleg osnovnega okvira o delovanju kolegijev sprejme vsak kolegij tudi pisni sporazum o usklajevanju in sodelovanju, ki ureja praktične vidike delovanja kolegija in interakcijo med udeleženci kolegija.

Pristojni nacionalni organi sodelujočih držav članic, v katerih ima bančna skupina svojo nadrejeno družbo, podrejene družbe ali pomembne podružnice, sodelujejo v kolegijih kot opazovalci. To pomeni, da prispevajo k nalogam in dejavnostim kolegijev in prejemajo vse informacije, vendar ne sodelujejo v postopkih odločanja. Da bi na sejah kolegija zastopali enotno stališče, pristojni nacionalni organi in ECB pred sejo obravnavajo relevantne teme v okviru skupne nadzorniške skupine.

Smernice o kolegijih za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma

RTS za načrte sanacije, načrte reševanja, finančno podporo v skupini, neodvisne ocenjevalce vrednosti, pooblastila za odpis in konverzijo, zahteve glede obveščanja, obvestila o mirovanju in operativno delovanje kolegijev za reševanje (EU/2016/1075)

ECB kot nadzornik v državi gostiteljici

Če je konsolidacijski nadzornik iz nesodelujoče države članice, so pravila o sodelovanju v kolegiju odvisna od pomembnosti nadzorovanih subjektov v sodelujočih državah članicah.

- Če so vsi nadzorovani subjekti v sodelujočih državah članicah pomembni nadzorovani subjekti, ECB sodeluje v kolegiju nadzornikov kot članica, medtem ko pristojni nacionalni organi lahko sodelujejo kot opazovalci.
- Če so med nadzorovanimi subjekti v sodelujočih državah članicah tako pomembne kot tudi manj pomembne institucije, ECB in pristojni nacionalni organi v kolegiju nadzornikov sodelujejo kot člani. Pristojni nacionalni organi sodelujočih držav članic, v katerih imajo pomembne institucije sedež, imajo pravico, da v kolegiju nadzornikov sodelujejo kot opazovalci.
- Če so vsi nadzorovani subjekti v sodelujočih državah članicah manj pomembne institucije, pristojni nacionalni organi v kolegiju nadzornikov sodelujejo kot člani, medtem ko ECB ne sodeluje.

ECB kot opazovalka sodeluje tudi v kolegijih za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma ter s člani kolegija izmenjuje informacije, ki so pomembne za izvajanje nadzorniških nalog.

ECB sodeluje tudi v kolegijih za reševanje, v katerih si organ za reševanje, pristojen na ravni skupine, in konsolidacijski nadzornik izmenjata vse informacije, ki so potrebne, da kolegiji lahko izpolnjujejo svojo vlogo, kot je določeno v členu 116 CRD in členu 88 direktive o sanaciji in reševanju bank.

1.4.4 Nadzor finančnih konglomeratov

Za sodelovanje v kontekstu finančnih konglomeratov je vzpostavljena posebna ureditev. Finančni konglomerati so finančne družbe, pri katerih vsaj en subjekt deluje v zavarovalniškem sektorju in vsaj eden v bančnem sektorju ali sektorju investicijskih storitev, ne glede na to, ali te posle izvaja neposredno družba sama ali prek posebnih podrejenih družb.

Za finančne konglomerate je potreben medsektorski nadzor, ki terja posebno institucionalno ureditev. V EU se ob upoštevanju nekaterih izvetij izvaja dopolnilni nadzor kreditnih institucij, zavarovalnic in investicijskih družb v finančnem konglomeratu. Dopolnilni nadzor je opredeljen kot nadzor, ki ne nadomešča sektorskega nadzora, ampak ga nadgrajuje in obravnava tista tveganja, ki izhajajo iz medsektorske narave finančnih dejavnosti in kompleksnosti strukture skupin v finančnem konglomeratu.

Koordinator dopolnilnega nadzora

Skupne nadzorniške skupine sodelujejo v dopolnilnem nadzoru finančnih konglomeratov, ko gre za pomembne institucije, za katere so pristojne. Kadar je za koordinatorja dopolnilnega nadzora imenovan bančni nadzornik iz EMN, prevzame koordinator skupne nadzorniške skupine naloge po členu 11 direktive o finančnih konglomeratih (FiCoD). Enako kot pri kolegijih nadzornikov za bančni nadzor lahko pristojni nacionalni organi sodelujejo kot opazovalci, če so kreditne institucije v finančnem konglomeratu pomembne, oziroma kot člani, če so te kreditne institucije manj pomembne.

Koordinator je odgovoren za usklajevanje in izvajanje dopolnilnega nadzora reguliranih subjektov v finančnem konglomeratu. Koordinator v sodelovanju z drugimi relevantnimi pristojnimi organi zagotovi, da se redno izvajajo stresni testi finančnih konglomeratov, pri čemer skrbi, da se sektorski nadzor ne podvaja ali nadomešča.

Koordinator je imenovan izmed pristojnih organov, po potrebi pa se sprejme posebna ureditev za usklajevanje nadzora. V primeru regulirane osebe je koordinator navadno organ, ki je pristojen za nadzor nadrejene družbe finančnega konglomerata. Če je nadrejena družba mešani finančni holding, je koordinator navadno organ, ki je pristojen za nadzor regulirane osebe v najpomembnejšem finančnem sektorju.

Udeleženi organi tesno sodelujejo in si izmenjujejo vse informacije, ki so pomembne za izvajanje nadzorniških nalog. V dogovoru o koordinaciji se koordinator in relevantni organi lahko dogovorijo o posredovanju podrobnejših informacij, s katerimi se okrepi dopolnilni nadzor reguliranih oseb.

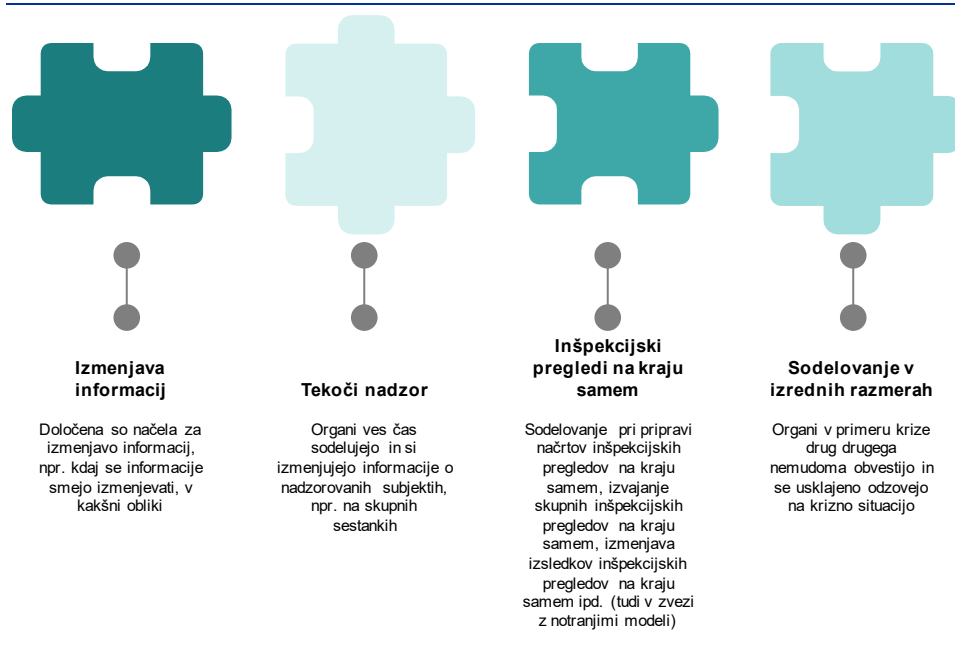
1.4.5 Dvostransko sodelovanje z bančnimi nadzorniki

Za dvostransko sodelovanje med ECB in nadzornikom zunaj EU je potrebna posebna ureditev. Ta lahko sega od občasnih nezaupnih izrednih razprav do strukturiranega sodelovanja, utemeljenega v memorandumu o soglasju.

Za uspešno in učinkovito sodelovanje sklepa ECB z bančnimi nadzorniki memorandum o soglasju. Ti k dobremu sodelovanju prispevajo tako, da omogočajo reden pretok zaupnih informacij med podpisniki. Poleg izmenjave informacij pokrivajo memorandum tudi druge vrste sodelovanja.

Slika 8

Izmenjava informacij in sodelovanje na podlagi memorandumov o soglasju

ECB in pristojni nacionalni organi nesodelujočih držav članic so sklenili [memorandum o soglasju](#), ki na splošno določa, kako sodelujejo med seboj pri izvajanju nadzorniških nalog v skladu s členom 3(6) uredbe o EMN. Namen tega memoranduma je jasno določiti postopke za izmenjavo informacij in po potrebi mehanizme za posvetovanje. Določa tudi postopke za sodelovanje v izrednih razmerah.

1.4.6 Sodelovanje z nebančnimi nadzornimi organi

Direktiva o finančnih konglomeratih, člani 6 do 17

Okvirna uredba o EMN, člen 18

RTS o opredelitvi pojmov in usklajevanju dopolnilnega nadzora koncentracije tveganja in poslov v skupini (EU/2015/2303)

Skupne smernice o zblíževanju nadzorniških praks v zvezi s skladnostjo dogovorov o koordinaciji nadzora finančnih konglomeratov

Enako kot pri bančnih nadzornikih je tudi pri drugih nadzornih organih splošni okvir za sodelovanje določen z dvostranskimi ali večstranskimi memorandumami o soglasju. Ti pokrivajo procese in postopke za izmenjavo zaupnih informacij, ki na primer zadevajo izdajanje dovoljenj, nadzor na kraju samem ali na daljavo ter sankcije. Memorandumi o soglasju gradijo na obstoječih najboljših praksah in krepijo kulturo sodelovanja na vseh ravneh v organizacijah. Za lažje stike med različnimi organi je v memorandumu lahko predvideno, da se vzpostavi poseben odbor za sodelovanje, ki deluje kot glavni organ za izmenjavo informacij in usklajevanje nadzornih dejavnosti.

Namen memorandumov o soglasju med ECB in tržnimi nadzorniki je tudi krepiti sodelovanje in olajševati redno izmenjavo zaupnih informacij o kreditnih institucijah, ki jih nadzirajo tudi tržni organi .

ECB je sklenila tudi večstranski sporazum z več kot 50 nadzorniki za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma v Evropskem gospodarskem prostoru (EGP), s katerim je vzpostavila jasen okvir za izmenjavo informacij. Po tem sporazumu ECB nadzornikom za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma posreduje

informacije, ki so relevantne in potrebne za opravljanje njihovih nalog na področju nadzora preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma. ECB od teh nadzornikov prejema tudi informacije, ki so relevantne in potrebne za izvajanje njenih nalog bančnega nadzora.

1.4.7 Interakcija z evropskimi institucijami

Znotraj širšega institucionalnega okvira EMN tesno sodeluje z drugimi evropskimi institucijami in organi.

Evropska komisija

PDEU, členi 4, 107 in 108

CRD, člen 53 in naslednji

Uredba o EMN, členi 19, 26, 32 in 37 ter uvodna izjava 32

Sporočilo Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za podpirne ukrepe v korist bank v okviru finančne krize (EU/2013/C 216/01)

V okviru Evropske komisije Generalni direktorat za finančno stabilnost, finančne storitve in unijo kapitalskih trgov (DG FISMA) razvija in izvaja politike Komisije na področju finančnih storitev, vključno z regulacijo bančništva in drugimi področji, kot so kapitalski trgi, zavarovalnice in pokojninski skladi, trajnostno financiranje in plačilne storitve. V ta namen Komisija redno pregleduje zakonodajni okvir in po upoštevanju dogajanj v finančnem sektorju pripravlja predloge za nadaljnje povezovanja trgov, zagotavljanje finančne stabilnosti, zaščito potrošnikov in vlagateljev, boj proti finančnemu kriminalu in izboljšanje finančnega nadzora. Sprejema tudi delegirane in izvedbene akte, vključno s tehničnimi standardi, ki jih pripravijo evropski nadzorni organi, da bi dopolnila zakonodajo EU o finančnih storitvah, ter skrbi, da se zakonodaja EU v celoti izvaja. Generalni direktorat FISMA v sodelovanju z evropskimi nadzornimi organi, ECB in drugimi organi spremlja tveganja za finančno stabilnost in se odziva nanje.

ECB lahko generalnemu direktoratu FISMA na njegovo zahtevo predloži informacije o regulativnih vprašanjih, povezanih z organizacijo in izvajanjem nadzorniških nalog. ECB prispeva k javnim posvetovanjem, ki jih organizira ta generalni direktorat, kadar obravnavajo vprašanja v njeni pristojnosti, vključno s pripravo revizij obstoječe zakonodaje. Na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta EU ali na lastno pobudo sprejema tudi mnenja o zakonodajnih predlogih Komisije. Nato lahko sodeluje v razpravah v delovnih skupinah Sveta EU in sodeluje z Evropskim parlamentom, da bi prispevala k pripravi zakonodaje o finančnih storitvah.

Evropska komisija (in v njenem okviru generalni direktorat FISMA) ima nalogo, da vsaka tri leta objavi poročilo o izvajanju uredbe o EMN («pregled o izvajanju uredbe o EMN»), v katerem posebej natančno spremlja možni vpliv uredbe na urejeno delovanje notranjega trga. Komisija z ECB sodeluje predvsem zato, da dobi širše informacije, potrebne za izvajanje pregleda. V skladu z veljavnimi pravnimi omejitvami glede varovanja poslovnih skrivnosti in izmenjave informacij ECB s Komisijo izmenjuje (i) informacije v zvezi z internimi nadzornimi in organizacijskimi postopki ECB in (ii) informacije, agregirane in v obliki povzetka, o nadzornih dejavnostih.

Predstavniki Evropske komisije je lahko vabljeni, da se kot opazovalec udeležujejo seji Sveta ECB. S tem se zagotavlja redna razprava z Evropsko komisijo, ki nima dostopa do zaupnih informacij o posameznih kreditnih institucijah, o vprašanjih v zvezi s politikami Komisije in ECB.

Če so uporabljena javna sredstva, je treba spoštovati pravila o državni pomoči in uradno obvestiti generalni direktorat Evropske komisije za konkurenco (DG COMP). Ta ima izključno pristojnost in pooblastilo, da zagotovi, da je državna pomoč združljiva s Pogodbo o delovanju Evropske unije (PDEU) in da je odobrena pod strogo določenimi pogoji. V nekaterih primerih se kontrola državne pomoči lahko prekriva s pristojnostmi ECB. ECB lahko na primer od institucije zahteva, da izvede prilagoditve, ki so za institucijo prejemnico državne pomoči lahko podobne pogojem, določenim v načrtu prestrukturiranja, ki ga je odobrila generalni direktorat za konkurenco. V takšnih primerih je bistvenega pomena, da ECB in GD za konkurenco usklajujeta svoje dejavnosti in ukrepanja enotno.

Evropski odbor za sistemska tveganja

Evropski odbor za sistemska tveganja (ESRB) je neodvisen organ EU, pristojen za spremljanje tveganj v finančnem sistemu na ravni EU kot celote. V okviru ECB deluje sekretariat ESRB, predsednik ECB pa je tudi predsednik splošnega odbora ESRB.

ECB v splošnem odboru ESRB zastopata tudi podpredsednik ECB in predsednik oz. predsednica Nadzornega odbora ECB, poleg tega pa sodeluje v pripravljalnem odboru ESRB in svetovalnem tehničnem odboru ESRB.

Tesno sodelovanje med ECB in ESRB, ki omogoča pretok informacij, je koristno za obe instituciji, saj ESRB tako lažje odkriva, analizira in spremlja sistemska tveganja na ravni celotne EU, EMN pa lahko izkorišča strokovno znanje ESRB, ki pokriva celoten finančni sistem, vključno z drugimi finančnimi institucijami, trgi in produkti.

Evropski bančni organ

Evropski bančni organ (EBA) ima nalogo, da razvija osnutke tehničnih standardov, smernice, priporočila in odgovore na pogosta vprašanja, s katerimi pospešuje konvergenco nadzorniških praks in izboljšuje enotnost rezultatov nadzora v Evropski uniji. ECB kot bančni nadzornik pri izvajanju svojih nalog spoštuje pravila EBA. Bančni nadzor v ECB je vključen v delo EBA, z integracijo nadzora v vseh jurisdikcijah pa pomembno prispeva h konvergenci nadzornih praks. EMN v Odboru nadzornikov EBA zastopajo pristojni nacionalni organi kot člani z glasovalno pravico in ECB kot članica brez glasovalne pravice. ECB je hkrati tudi ena od članic v drugih delovnih telesih. Najpomembnejša področja sodelovanja so opisana spodaj.

- **Enotna evropska pravila in Evropski nadzorniški priročnik:** EBA sprejema zavezujoče tehnične standarde in smernice, ki prispevajo k enotnim pravilom za bančni sektor EU. Pri tem si prizadeva za minimalno raven harmonizacije v sistemu bančnega nadzora. Poleg tega ima Evropski nadzorniški priročnik EBA

širše področje uporabe in velja za vse nadzorne organe v EGP. EMN pri neposrednem nadzoru bank uporablja enotna pravila, Evropski nadzorniški priročnik in napotke, ki jih je pripravil EBA. Z izvajanjem enotnih nadzornih standardov in postopkov dosega visoko raven konvergence nadzorniških praks v sodelujočih državah članicah.

- **Stresno testiranje:** EBA ima v sodelovanju z ESRB nalogo, da pripravlja in usklajujejo ocene odpornosti kreditnih institucij na ravni celotne EU ter da za ta ocenjevanja razvija skupne pristope in metodologije. ECB ima po drugi strani nalogo, da v sodelujočih državah članicah ocenjevanja izvaja, pri čemer ji pomagajo pristojni nacionalni organi.
- **Izmenjava informacij:** ECB sodeluje pri obojestranski izmenjavi informacij z EBA.
- **Mehanizem za medsebojni pregled:** ECB podpira EBA pri razvoju koherentne metodologije za medsebojni pregled, pri čemer je njen cilj, da zagotovi enoten nadzor vseh subjektov in spoštovanje sprejetih nadzorniških usmeritev.
- **Krizno upravljanje in druge nadzorniške naloge:** organ EBA je odgovoren za vrsto specifičnih nalog na področju kriznega upravljanja. Če na primer Evropski svet razglasi izredne razmere, lahko EBA enotnemu mehanizmu nadzora izda priporočila s ciljem usklajevanja evropskih odločitev, v nekaterih primerih pa jih neposredno uporablja v posameznih kreditnih institucijah. Poleg tega ima EBA nalogo, da deluje kot posrednik v določenih spornih primerih med matičnimi organi in organi države gostiteljice ali v primeru kršitev prava EU. Na področju tekočega nadzora ima nalogo, da z neposredno udeležbo spremlja delovanje kolegijev nadzornikov.

Evropski sistem finančnega nadzora

Razen z EBA sodeluje ECB tudi z ostalima dvema evropskima nadzornima organoma, namreč z Evropskim organom za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIOPA) in Evropskim organom za vrednostne papirje in trge (ESMA). V primeru, da kriza prizadene finančni konglomerat, mešani finančni holding ali druge finančne posrednike z možnimi učinki prelitja na bančni sektor ali iz njega, se z dodatnimi mehanizmi sodelovanja med EMN in drugimi organi Evropskega sistema finančnega nadzora zagotavlja učinkovito načrtovanje, odločanje in usklajevanje med relevantnimi organi na evropski in nacionalni ravni.

Enotni mehanizem za reševanje

Enotni mehanizem za reševanje združuje ključne pristojnosti in vire za upravljanje propada kreditne institucije v sodelujočih državah članicah. Dopolnjuje EMN, saj omogoča, da se banka pod nadzorom EMN, ki se znajde v resnih težavah, rešuje učinkovito ter s čim manjšimi stroški za davkoplačevalce in realno gospodarstvo.

Uredba o enotnem mehanizmu za reševanje, člani 7, 8 in 34

Memorandum o soglasju med Enotnim odborom za reševanje in ECB glede sodelovanja in izmenjave informacij

Tesno sodelovanje ter izmenjava informacij med bančnimi nadzornimi organi in pristojnimi organi za reševanje je nujno, da (i) organi za reševanje dobijo informacije o prizadeti instituciji, ki so potrebne za načrtovanje reševanja, (ii) se izboljša raven pripravljenosti vseh sodelujočih v normalnih razmerah in (iii) se poveča njihova sposobnost, da hitro in učinkovito ukrepajo, ko pride do potencialno krizne situacije. Tako Enotni odbor za reševanje svetuje enotnemu mehanizmu nadzora o načrtih za reševanje in mu zagotavlja nadzorniške informacije, da se naloge ne podvajajo.

Evropski mehanizem za stabilnost

Uredba o EMN, členi 3, 4 in 33(3)
Smernica EMS o finančni pomoči za neposredno dokapitalizacijo institucij

Evropski mehanizem za stabilnost (EMS) je mehanizem v podporo stabilnosti, ki so ga ustanovile države euroobmočja za zagotavljanje finančne pomoči članicam EMS, ki imajo resne finančne težave ali jim te grozijo, če je takšna pomoč neogibno potrebna, da se zavaruje finančna stabilnost euroobmočja kot celote in posameznih držav članic. V sklopu svojih pooblastil lahko EMS dodeli finančno pomoč za neposredno dokapitalizacijo finančnih institucij, pod pogojem, da so izpolnjena merila primernosti in se v celoti izvaja uredba o Enotnem mehanizmu za reševanje, vključno z določili o reševanju z zasebnimi sredstvi. Za dokapitalizacijo sta neogibna učinkovito sodelovanje in vzpostavitev zanesljivega pretoka informacij med EMN, EMS in nacionalnimi organi za reševanje, v skladu s členom 3 uredbe o EMN. Če je treba kreditno institucijo v težavah, ki je pod neposrednim nadzorom ECB, dokapitalizirati, je za zbiranje potrebnih informacij odgovoren bančni nadzor v ECB. Ko gre za subjekte, ki niso pod neposrednim nadzorom ECB, Odbor guvernerjev EMS zahteva od ECB, da v skladu z uredbo o EMN prevzame neposredni nadzor nad njimi.

Pogoj za podporo EMS pri dokapitalizaciji institucije je, da generalni direktorat Evropske komisije za konkurenco odobri načrt prestrukturiranja institucije v skladu s pravili o državni pomoči. Bančni nadzor v ECB, pristojni nacionalni organi in GD za konkurenco morajo biti zato v tesnih stikih, da sodelovanje lahko poteka nemoteno.

Evropsko računsko sodišče

Statut ESCB, člen 27
Memorandum o soglasju med ECB in Evropskim računskim sodiščem

Evropsko računsko sodišče je bilo ustanovljeno za revizijo financ EU. Izhodišče za revizijsko delo so proračun in politike EU, zlasti na področjih, ki so povezana z gospodarsko rastjo in delovnimi mesti, dodano vrednostjo, javnimi financami, okoljem in podnebnimi ukrepi. V okviru revizije proračuna Računsko sodišče revidira prihodke in odhodke.

Kar zadeva ECB, so zaradi njene neodvisnosti pristojnosti Računskega sodišča omejene na pregled učinkovitosti upravljanja ECB. Pri tem lahko Računsko sodišče izda opažanja, zlasti v obliki posebnih poročil. Ta lahko vsebujejo priporočila o delovanju bančnega nadzora v ECB, da bi se povečala učinkovitost njegovega upravljanja. Računsko sodišče lahko na zahtevo druge institucije EU izdaja tudi mnenja. ECB Evropskemu računskemu sodišču daje na voljo informacije, ki jih potrebuje za revizijo, in ukrepa na podlagi njegovih priporočil.

1.4.8 Večstransko sodelovanje

PDEU, člen 127(4)

Statut ESCB, člen 25

Odločba Sveta o posvetovanju nacionalnih organov z Evropsko centralno banko glede osnutkov pravnih predpisov (98/415/ES)

ECB sodeluje v številnih evropskih in mednarodnih organih ter v skupinah nadzornikov, ki jih organizirajo večstranske organizacije. S tem sodelovanjem, ki lahko poteka v različnih oblikah, lahko ECB vpliva na mednarodna dogajanja na področju bančne regulacije. V primerih, ko sodelujejo tako ECB kot tudi nacionalne centralne banke, oddelek ECB Nadzorne politike usklajuje njihova stališča. Če ECB ne sodeluje, jo lahko, če je to izvedljivo, zastopajo tiste nacionalne centralne banke, ki trenutno sodelujejo.

Baselski odbor za bančni nadzor

Baselski odbor za bančni nadzor (BCBS) je glavni svetovni določevalec standardov na področju bonitetne regulacije kreditnih institucij ter predstavlja forum za sodelovanje pri vprašanih bančnega nadzora. Njegova naloga je izboljševati regulacijo, nadzor in prakse kreditnih institucij po vsem svetu s ciljem utrjevati finančno stabilnost. Čeprav odločitve BCBS nimajo formalne pravne moči, se njihovo sprejetje v nacionalno zakonodajo držav članic šteje za prostovoljno in kooperativno zavezo. Od leta 2008 so voditelji držav in vlad držav G20 sprejeli tudi zavezo, da bodo redno izvajali standarde Baselskega odbora za bančni nadzor. BCBS strogo nadzoruje izvajanje teh standardov ter vsako pomlad in jesen objavi polletno poročilo, v katerem oceni njihovo vključevanje v zakonodajo držav članic. Poleg tega ocenjuje usklajenost predpisov, ki se izvajajo v posameznih državah članicah, s svojimi standardi ter njihov vpliv na tveganju prilagojeno aktivo, kadar se predpisi uporabljajo za banke. ECB in več pristojnih nacionalnih organov imajo v BCBS status člana in sodelujejo na sejah BCBS in njegovih podstruktur. ECB je tudi članica nadzornega organa BCBS, tj. skupine guvernerjev in vodij nadzornih organov. EBA in Evropska komisija imata v BCBS status opazovalca.

Mednarodni denarni sklad

MDS je mednarodna organizacija, katere naloga je doseči vzdržno rast in blaginjo za vseh 190 držav članic. V ta namen podpira ekonomske in finančne politike, ki krepijo finančno stabilnost in monetarno sodelovanje. Ocena FSAP je celovita poglobljena ocena finančnega sektorja posamezne države, ki jo izvaja MDS. V okviru FSAP pripravlja MDS ocene stabilnosti finančnega sistema za svoje države članice. Od leta 2018 izvaja MDS tudi ocene FSAP za euroobmočje kot celoto, kar vključuje oceno uspešnosti EMN glede na temeljna načela BCBS za učinkovit bančni nadzor. ECB deluje kot glavna sogovornica MDS pri vseh vprašanih, povezanih z nadzorom pomembnih institucij, saj ima kot centralna banka na podlagi uredbe o EMN ključne pristojnosti na področju mikrobonitetnega in makrobonitetnega bančnega nadzora. Prispevek ECB k delu MDS usklajuje oddelek ECB Nadzorne politike, ki deluje tudi kot glavna kontaktna točka.

Ocena FSAP za euroobmočje upošteva novo arhitekturo bančnega nadzora in reševanja bank v Evropi. Medtem ko imajo pri ocenjevanju posameznih držav

vodilno vlogo nacionalni organi, ECB v zvezi s svojimi nalogami dejavno sodeluje v ocenah FSAP za euroobmočje in nacionalnih ocenah FSAP za države euroobmočja. Pri razmejitvi med ocenami za euroobmočje in posamezne države se upošteva zakonodajni, institucionalni in operativni okvir bančne unije ter nova razmejitev pristojnosti med ECB/EMN in pristojnimi nacionalnimi organi v zvezi s pomembnimi in manj pomembnimi institucijami.

S sodelovanjem v nacionalnih ocenah skrbi ECB za to, da so ocene bančnega sektorja v okviru FSAP medsebojno primerljive in konsistentne. To ustvarja sinergije z bančnimi stresnimi testi na ravni EU in euroobmočja ter zagotavlja, da se glavne značilnosti mikrobonitetnega in makrobonitetnega bančnega nadzornega okvira, ki izhajajo iz ustanovitve EMN, natančno upoštevajo v dokumentih, ki nastajajo na različnih delovnih področjih ocen FSAP. Obenem pomaga odkrivati področja, kjer je potreben nadaljnji razvoj, bodisi na ravni celotnega EMN bodisi na nacionalni ravni, tako da se ta področja upoštevajo v priporočilih MDS.

Poleg programov FSAP izvaja MDS tudi letna posvetovanja po členu IV z državami, ki sodelujejo v EMN. V okviru teh posvetovanj strokovnjaki MDS obiščejo državne organe, da ocenijo ekonomske in finančne razmere v državi ter preučijo izzive za ekonomske politike teh držav. Bančni nadzor v ECB na teh posvetovanjih sodeluje v zvezi z mikrobonitetnimi in makrobonitetnimi vprašanji.

Posvetovanja vključujejo konferenčne klice med MDS, bančnim nadzorom v ECB in pristojnimi nacionalnimi organi, na katerih se obravnavajo zadeve v zvezi z EMN.

Poleg tega predstavniki MDS v okviru posvetovanja dvakrat letno obiščejo ECB. Rezultati zgoraj omenjenih programov FSAP za euroobmočje se upoštevajo v posvetovanjih po členu IV pri oceni finančnega sektorja držav euroobmočja.

Odbor za finančno stabilnost

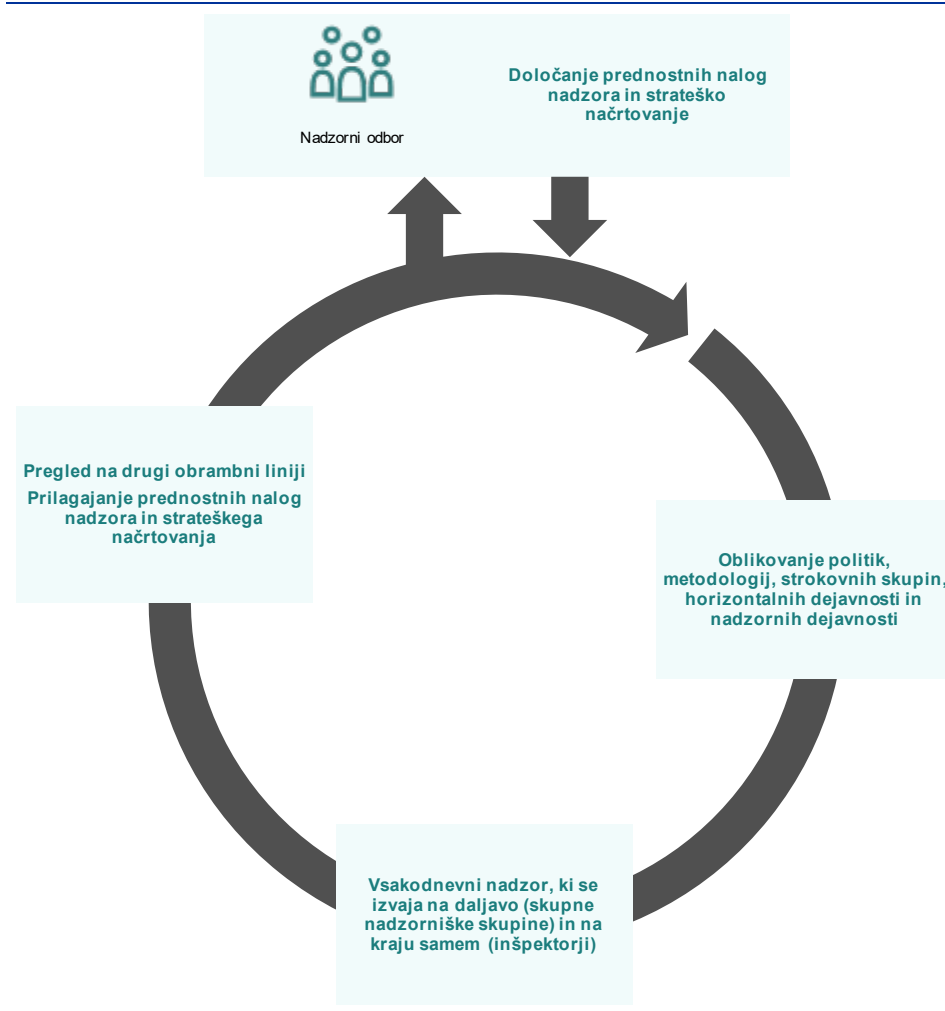
Odbor za finančno stabilnost (FSB) je mednarodni organ, ki spremlja svetovni finančni sistem, daje priporočila in krepi mednarodno finančno stabilnost. Usklajuje dejavnosti svojih članov pri oblikovanju močnih regulativnih, nadzornih in drugih politik za finančni sektor. Njegovi člani so centralne banke, ministrstva za finance, agencije za finančni nadzor glavnih svetovnih gospodarstev in finančnih središč, svetovni standardizacijski organi in mednarodne finančne institucije. Prizadeva si vzpostaviti enake konkurenčne pogoje, zato relevantne organe v vseh sektorjih in jurisdikcijah spodbuja, da te politike dosledno izvajajo. V skladu s plenarno odločitvijo, ki jo je FSB sprejel 21. junija 2016, je v plenumu, edinem organu odločanja FSB, zastopan tudi bančni nadzor v ECB. Od leta 2015 je tudi član stalnega odbora za nadzorniško in regulativno sodelovanje (SRC), od februarja 2017 pa kot nadzorni organ sodeluje v delu stalnega odbora za izvajanje standardov (SCSI). ECB kot stalna povabljenka redno sodeluje tudi na sejah regionalne posvetovalne skupine za Evropo.

2 Nadzorni cikel

Izvajanje bančnega nadzora si lahko predstavljamo kot cikel, kot je prikazano na **sliki 9**. V tem poglavju so pojasnjeni posamezni elementi nadzornega cikla.

Prednostne naloge nadzora (glej razdelek 2.1) so glavna področja dela, ki jih določi Nadzorni odbor za tri leta vnaprej. Sprejme jih vsako leto na podlagi ocene ključnih tveganj in ranljivosti, s katerimi se soočajo nadzorovani subjekti, vendar jih lahko kadarkoli spremeni, če se pojavijo nova pomembna tveganja.

Slika 9
Nadzorni cikel

Prednostne naloge določajo, kako se izvajajo nadzorne metodologije in procesi, kot je proces nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja (SREP), ter kako se vzpostavijo horizontalne izredne aktivnosti (glej razdelek 2.2). To se upošteva pri vsakodnevnem nadzoru (glej razdelek 2.3), ki obsega vse interakcije z nadzorovanimi subjekti in stalni pregled nad njihovimi dejavnostmi. Izkušnje,

pridobljene pri praktični uporabi nadzorniških standardov in metodologij, se nato upoštevajo pri načrtovanju nadzorniških dejavnosti v prihodnjem ciklu, medtem ko se z analizo ključnih tveganj in ranljivosti (glej razdelek 2.4.1) določijo prihodnje prednostne naloge nadzora. V okviru zagotavljanja učinkovitosti, kakovosti in konsistentnosti rezultatov nadzora direktorat ECB Nadzorne strategije in tveganja (D/SSR) deluje kot druga obrambna linija (glej razdelek 2.4.2). Njegova naloga je, da o rezultatih nadzora razpravlja s skupnimi nadzorniškimi skupinami, poleg tega pa lahko predlaga izboljšave nadzornih politik, metodologije in standardov.

2.1 Prednostne naloge nadzora in strateško načrtovanje

Določanje prednostnih nalog nadzora in s tem povezano strateško načrtovanje sta ključna za učinkovitost nadzora. Bančni nadzor v ECB ves čas odkriva in spremlja tveganja za nadzorovane subjekte in njihove ranljivosti. Na tej podlagi nato določi prednostne naloge nadzora, ki odražajo strateško usmeritev bančnega nadzora v ECB za naslednja tri leta (glej razdelek 2.4.1).

Ker se gospodarsko in finančno okolje lahko hitro spremeni, mora EMN s svojo strategijo upoštevati možna prihodnja gibanja in biti pripravljen, da po potrebi hitro prilagodi prednostne naloge in z njimi povezane delovne programe. Poleg strateške usmeritve, ki jo zagotavljajo prednostne naloge nadzora, še en pomemben element za spodbujanje na tveganjih temelječega nadzora predstavlja okvir dovoljenih ravni tveganja. Ta je bil vzpostavljen, da bi bilo prednostne naloge nadzora lažje prenesti v strateško načrtovanje na ravni posamezne institucije in v načrte nadzorniških pregledov. Okvir združuje napotke od zgoraj navzdol, ki jih je v zvezi s prednostnimi tveganji in ranljivostmi izdal Nadzorni odbor, z ocenami od spodaj navzgor, v katerih skupne nadzorniške skupine ocenijo relevantnost prednostnih nalog vsaka za svoj nadzorovani subjekt. Ocene od spodaj navzgor so pomembne, ker zagotavljajo, da se dovolj pozornosti nameni vprašanju in tveganju, ki so specifična za posamezno banko.

Kot zadnje, napredek pri nadzorniških dejavnostih, s katerimi se izvajajo prednostne naloge nadzora, se redno spremlja, kar zagotavlja, da se naloge dejansko izpolnjujejo.

2.1.1 Odkrivanje in spremljanje tveganj

Za sprejemanje poučenih odločitev o prednostnih nalogah nadzora je bistveno, da se glavna tveganja, s katerimi se soočajo nadzorovani subjekti, ter njihove ranljivosti na ta tveganja redno odkrivajo, ocenjujejo in spremljajo.

Odkrivanje in spremljanje tveganj se izvaja iz perspektive možnih prihodnjih dogajanj in vključuje (i) analizo makrofinančnega, regulativnega in operativnega okolja bank, (ii) holistično identifikacijo ključnih tveganj za bančni sektor in (iii) ugotavljanje in spremljanje glavnih ranljivosti nadzorovanih subjektov, ki bi lahko negativno vplivale na trdnost bančnega sektorja, če se v zvezi z njimi ne bi ukrepalo. V oceni se

upoštevajo tudi morebitni obstoječi dejavniki, ki zmanjšujejo tveganja, kot so ukrepi javne podpore v kriznih razmerah.

Direktorat Nadzorne strategije in tveganja (D/SSR) usklajuje ocenjevanje tveganj in ranljivosti v tesnem sodelovanju s pristojnimi nacionalnimi organi, drugimi poslovnimi področji v bančnem nadzoru ECB in drugimi relevantnimi poslovnimi področji ECB, vključno z makrobonitetnimi funkcijami. Pri ocenjevanju se uporabljajo številni viri, zlasti analize posameznih tveganj, ki jih izvajajo horizontalne funkcije bančnega nadzora v ECB, rezultati letnih stresnih testov ECB in procesa SREP ter informacije o posameznih institucijah, ki jih posredujejo skupne nadzorniške skupine. Pomemben dodaten vir informacij za pripravo ocene predstavljajo tudi relevantna dogajanja v gospodarskem, regulativnem in nadzornem okolju ter ugotovitve o tržnih trendih/dogajanjih, ki jih izvaja D/SSR.

2.1.2 Integrirano načrtovanje nadzora

Letni pregled prednostnih nalog nadzora je podlaga za načrtovanje nadzornih dejavnosti v naslednjem ciklu. Načrtovanje se izvaja kot integriran proces za vsa poslovna področja ECB. Ključni elementi procesa načrtovanja so načrtovanje horizontalnih dejavnosti, inšpekcijskih pregledov na kraju samem in dejavnosti skupnih nadzorniških skupin. Pri načrtovanju dejavnosti skupnih nadzorniških skupin se za vsako pomembno institucijo pripravi načrt nadzorniških pregledov (SEP). Za pripravo tega načrta se oceni relevantnost vsakega tveganja in določi ustrezna raven dovoljenega tveganja. Ob upoštevanju dovoljenih ravni tveganja nadzorniki pripravijo delovni program, v katerem upoštevajo prednostne naloge nadzora in najbolj pereča vprašanja, ki so bila ugotovljena za posamezno pomembno institucijo. Obenem morajo zagotoviti, da se pozornost usmerja na tista področja, kjer bo nadzorniško delo prineslo največ učinka. Dejavnosti v delovnih programih skupnih nadzorniških skupin so tako prilagojene profilu tveganosti vsake pomembne institucije ter lahko vključujejo misije na kraju samem in horizontalne dejavnosti.

Horizontalne dejavnosti za naslednji nadzorni cikel so dejavnosti, ki se izvajajo za vzorec pomembnih institucij ter obravnavajo izbrana ključna tveganja in ranljivosti v bančnem sektorju, ki so bile predhodno ugotovljene v letnem pregledu prednostnih nalog nadzora.

S pristojnimi nacionalnimi organi potekajo redna posvetovanja o načrtovanju nadzornih dejavnosti, zlasti v zvezi z načrtovanjem inšpekcijskih pregledov na kraju samem. Integrirana narava načrtovanja omogoča, da se pri načrtovanju horizontalnih dejavnosti in splošnih dejavnosti na daljavo upoštevajo načrti za inšpekcijske preglede na kraju samem in obratno.

Spremlja se, ali se delovni programi izvajajo tako, kot je zamišljeno, in ali se z njimi izpolnjujejo prednostne naloge nadzora. Nadzorni odbor prejema redna obvestila o tem, kako napreduje izvajanje prednostnih nalog nadzora in z njimi povezanih delovnih programov.

2.2 Oblikovanje politik, metodologij, strokovnih skupin, horizontalnih dejavnosti in nadzornih dejavnosti

Evropski regulativni okvir na področju bančništva temelji na Baselskih sporazumih, za poenotenje pa je poskrbljeno z enotnimi pravili, ki veljajo za vse finančne institucije na enotnem trgu. Enotna pravila so podlaga za bančno unijo. Gre za sklop zakonodajnih besedil, ki jih morajo upoštevati vse finančne institucije v EU (kar vključuje [vse banke v državah EMN](#)).

Na podlagi regulativnega okvira in informacij, ki jih v zvezi s tekočimi prednostnimi nalogami nadzora prispeva Nadzorni odbor, se redno izvaja več horizontalnih dejavnosti. Generalni direktorat Horizontalne nadzorne funkcije (DG/HOL) prispeva strokovno znanje o horizontalnih tveganjih in posameznih temah ter tesno sodeluje z drugimi poslovnimi področji. Skupnim nadzorniškimi skupinam zagotavlja strokovno znanje o tveganjih in posameznih temah iz horizontalnega perspektive o kreditnem tveganju, kapitalskih trgih, nefinančnih tveganjih, poslovnih modelih, načrtovanju kapitala in kriznem upravljanju, stresnem testiranju ter nadzornih politikah in metodologijah.

V okviru DG/HOL oddelki s strokovnim nadzornim znanjem o tveganjih, namreč Poslovni modeli, kapital in krize, Strokovnjaki za kapitalske trge in zakladništvo, Strokovnjaki za kreditno tveganje ter Strokovnjaki za nefinančna tveganja, vzpostavljajo skupine strokovnjakov, ki pomagajo skupnim nadzorniškimi skupinam pri pripravi namenskih horizontalnih dejavnosti, poglobljenih pregledov in tematskih pregledov, ki so usklajeni s prednostnimi nalogami nadzora, ki jih je odobril Nadzorni odbor.

Oddelek Strokovnjaki za stresno testiranje je odgovoren tako za stresne teste na ravni EU, ki jih izvaja EBA, kot tudi za stresne teste EMN.

Oddelek Nadzorna politika je odgovoren za usklajevanje in razvoj politik ter za obravnavo vprašanj na področju regulativnih in nadzornih politik.

Oddelek Nadzorna metodologija redno razvija in vzdržuje metodologije za izvajanje bančnega nadzora, zlasti procesa SREP. Odgovoren je tudi za procese tako za pomembne kot tudi manj pomembne institucije. Pri tem polno sodeluje z EBA in drugimi organizacijami, ki sodelujejo pri razvoju nadzorniških praks, metodologij in standardov.

Za proces SREP je evropski bančni nadzor razvil skupno metodologijo za tekoče ocenjevanje tveganj, notranjega upravljanja ter kapitalskega in likvidnostnega stanja v nadzorovanih subjektih. SREP se izvaja vsako leto, vendar ima tudi večletno ocenjevalno komponento, prilagojeno dovoljeni ravni tveganja, ki jo določi vsaka skupna nadzorniška skupina (glej razdelek 4.5). ECB za vse pomembne institucije uporablja skupno metodologijo SREP, kar omogoča primerjave med sorodnimi institucijami in velike prečne analize. Metodologija tako zagotavlja enako obravnavo vseh nadzorovanih subjektov, hkrati pa omogoča, da se upoštevajo njihove posebnosti.

SREP se v sorazmernem obsegu izvaja tako za pomembne kot tudi za manj pomembne institucije, kar zagotavlja, da se dosegajo najvišji in najbolj konsistentni nadzorni standardi.

Poleg tekočih dejavnosti ECB sprejema tudi izredne nadzorne ukrepe prek generalnega direktorata Upravljanje in operativni postopki (DG/SGO). Njegov oddelek Dovoljenja izdaja dovoljenja za opravljanje bančnih storitev in za pridobitve kvalificiranih deležev, medtem ko oddelek Uveljavljanje pravil in sankcije preverja sume kršitev bonitetnih zahtev s strani nadzorovanih subjektov ter pripravlja predloge kazni ali izvršilnih ukrepov, ki jih naloži ECB ali pristojni nacionalni organ. Oddelek Ocenjevanje sposobnosti in primernosti deluje kot vratar in odloča o primernosti članov upravljalnih organov vseh subjektov, ki jih neposredno nadzira ECB, tako v vodstveni kot tudi v nadzorni funkciji.

Za pravilno izvajanje vseh nadzornih nalog sta bila ustanovljena oddelka Tehnologija in inovacije ter Sekretariat EMN. Slednji podpira Nadzorni odbor in njegove strukture, zlasti pri kakovosti in učinkovitosti postopkov odločanja.

2.3 Vsakodnevni nadzor

Glavne nadzorniške naloge izvajajo skupne nadzorniške skupine v koordinaciji s horizontalnimi funkcijami ECB. Pri tem lahko po potrebi izvajajo intervencije na kraju samem v nadzorovanih institucijah. ECB lahko – odvisno od tega, kako ocenjuje profil tveganosti posamezne banke – naloži širok nabor nadzornih ukrepov.

2.3.1 Skupne nadzorniške skupine

Vsakodnevni nadzor pomembnih institucij izvajajo predvsem skupne nadzorniške skupine, in sicer na daljavo. Skupine sestavljajo zaposleni iz pristojnih nacionalnih organov in ECB, podpirajo pa jih horizontalni in specializirani oddelki v generalnem direktoratu Horizontalne analize ter sorodni oddelki v pristojnih nacionalnih organih.

Za izvajanje nadzornih dejavnosti obstaja več orodij. Skupna nadzorniška skupina v okviru vsakodnevnega nadzora analizira nadzorniška poročila, računovodske izkaze in interno dokumentacijo nadzorovanih subjektov. Skupne nadzorniške skupine se redno ali po potrebi sestajajo z zaposlenimi na različnih položajih v nadzorovanih subjektih. Redno izvajajo analize tveganja v zvezi z odobrenimi modeli, ki merijo tveganja, ter analizirajo in ocenjujejo načrte sanacije nadzorovanih subjektov.

Glavne ugotovitve iz zgoraj opisanih dejavnosti so povzete v letnem procesu SREP, ki ga izvajajo skupne nadzorniške skupine in je podrobneje opisan v razdelku 4.6.

Vsakodnevne nadzorne dejavnosti se izvajajo v skladu z integriranim načrtovanjem nadzora (glej razdelek 2.1.2), ki temelji na okviru dovoljenih ravni tveganj vsake skupne nadzorniške skupine.

2.3.2 Inšpekcijski pregledi na kraju samem in preverjanja notranjih modelov

Inšpekcijski pregledi na kraju samem v zvezi z različnimi temami se organizirajo v rednih presledkih, zlasti za pomembne institucije. Njihov namen je poglobljeno analizirati stanje bank na področjih, kot so tveganja, sistemi notranjih kontrol, poslovni modeli in upravljanje.

Generalni direktorat Inšpekcijski pregledi na kraju samem in preverjanje notranjih modelov pripravi program nadzora na kraju samem ter skrbi za njegovo načrtovanje in izvajanje. Program obsega inšpekcijske preglede na kraju samem, preverjanje notranjih modelov in preglede kakovosti sredstev. Direktorat poleg tega oblikuje in vzdržuje celovite metodologije inšpekcijskih pregledov na kraju samem, s čimer skrbi, da se inšpekcijski pregledi na kraju samem povsod v evropskem bančnem nadzoru izvajajo enotno. Skupaj z drugimi poslovnimi področji ugotavlja, katera so glavna tveganja, s katerimi se sooča bančni sektor, ter prispeva k oblikovanju prednostnih nalog nadzora.

Te dejavnosti na kraju samem omogočajo neodvisno, enotno in kakovostno ocenjevanje, ki dopolnjuje tekoče nadzorne dejavnosti na daljavo.

Inšpekcijski pregledi na kraju samem in preverjanja notranjih modelov so eden temeljnih sestavnih delov integriranega načrtovanja nadzora (glej razdelek 2.1.2), ki ga določajo skupne nadzorniške skupine v skladu s svojim okvirom dovoljenih ravni tveganja.

2.4 Izboljševanje bančnega nadzora: določanje prednostnih nalog nadzora in druga obrambna linija

Kot je opisano že na začetku tega poglavja, ECB ves čas ugotavlja, kako bi bilo mogoče izboljšati metodologije, standarde, politike in predpise. Možne izboljšave išče po različnih kanalih, na primer s sodelovanjem v mednarodnih in evropskih forumih ter z izkušnjami, pridobljenimi pri izvajanju metodologij in standardov v praksi.

2.4.1 Določitev prednostnih nalog nadzora

Rezultati odkrivanja in spremljanja tveganj se uporabljajo kot izhodišče za določitev prednostnih nalog nadzora. S prednostnimi nalogami se določijo strateški cilji in ključne nadzorniške dejavnosti za naslednji nadzorni cikel, s ciljem, da se obravnavajo ranljivosti nadzorovanih subjektov in zmanjšajo posledice možnih tveganj. Naloge se pregledajo vsako leto, vendar se lahko prilagodijo tudi tekom leta, če to narekujejo spremembe na področju tveganj.

Pri posodabljanju nadzornih politik evropski bančni nadzor pretehta, ali je bil pri odpravljanju preteklih ranljivosti dosežen napredek in ali je treba ukrepe zaostri, ker banke niso uspele odpraviti ranljivosti v skladu z nadzorniškimi pričakovanji.⁵

Prednostne naloge nadzora so ključne za srednjeročno strategijo nadzora. Predstavljajo izhodišče za delo, spodbujajo učinkovito in enotno integrirano načrtovanje nadzora ter izboljšujejo razporejanje virov. Vplivajo tudi na dovoljene ravni tveganja znotraj okvira dovoljenih ravni tveganja v evropskem bančnem nadzoru.

Poleg tega so prednostne naloge nadzora v pomoč nacionalnim nadzornikom, ko določajo lastne prednostne naloge za nadzor manj pomembnih institucij v sorazmernem obsegu.

[Prednostne naloge nadzora](#) se objavljajo letno na spletnem mestu ECB o bančnem nadzoru skupaj z rezultati redne ocene tveganj.

2.4.2 Druga obrambna linija

Direktorat Strategija nadzora in tveganja (D/SSR) deluje kot druga obrambna linija v okviru notranjih kontrol ECB, saj se nanaša na naloge, ki so na ECB prenesene z uredbo o EMN.

Namen druge obrambne linije je prispevati k učinkovitosti in enotnosti rezultatov nadzora ter predlagati ukrepe za zmanjšanje tveganj in izboljšave v bančnem nadzoru v ECB ob upoštevanju prednostnih nalog nadzora in okvira nagnjenosti k prevzemanju tveganj.

Druga obrambna linija je kombinacija ponavljajočih se ocen in tematskih pregledov, ki so določeni v letnem delovnem načrtu. Ponavljajoče se dejavnosti vključujejo naslednje:

- izvajanje horizontalnih analiz in primerjalnih analiz SREP, s katerimi se pregledajo tako individualni rezultati tveganja in skupni rezultati SREP kot tudi kvantitativni in kvalitativni ukrepi, ter objavljanje rezultatov SREP (razdelka 4.5.5 in 4.5.7);
- spremljanje, da se nadzorniške ugotovitve in ukrepi upoštevajo na agregatni ravni in da se predvideni cilji dosežejo pravočasno;
- usklajevanje obvladovanja operativnega tveganja za evropski bančni nadzor;
- usklajevanje zadev notranje revizije za evropski bančni nadzor.

Cilj tematskih pregledov je pomagati Nadzornemu odboru, da usmerja evropski bančni nadzor v skladu z dogovorjenimi prednostnimi nalogami glede tveganj, ter

⁵ Upoštevajo se tudi krovne prednostne naloge, določene v Evropskem programu nadzorniških pregledov, ki ga pripravlja organ EBA.

spremljati kakovost in učinke nadzornih dejavnosti na vertikalni ravni (skupne nadzorniške skupine) ali na horizontalni ravni (metodologije in procesi).

Dejavnosti druge obrambne linije neodvisno izvaja direktorat Strategija nadzora in tveganja, ki se pri tem opira na redni dialog in sodelovanje z drugimi generalnimi direktorati v bančnem nadzoru v ECB. Glavni poudarek v teh dejavnostih je na nadzorniških rezultatih in ne na preverjanju skladnosti poslovanja.

3 Nadzor vseh nadzorovanih subjektov

Nadzorne naloge ECB se razlikujejo glede na to, ali je nadzorovani subjekt pomembna institucija ali manj pomembna institucija. Vseeno je za nekatere postopke, ki se imenujejo »skupni postopki«, ECB pristojna ne glede na pomembnost institucije. Ti postopki so opisani v prvem delu tega poglavja. Drugi del zajema postopke in merila, ki se uporabljajo za redno in izredno ocenjevanje pomembnosti institucij.

3.1 Vloge za dovoljenja, predlagane pridobitve kvalificiranih deležev in čezmejno opravljanjem storitev

Uredba o EMN, členi 4(1)(a), 4(1)(c), 14 in 15

CRD, členi 8, 18, 20, 22 in 45

Okvirna uredba o EMN, členi 73, 79, 80 in 85 ter del V

Med skupnimi postopki, o katerih na koncu odloča ECB, so postopki, s katerimi se vložnikom izda novo bančno dovoljenje, podaljša obstoječe dovoljenje ali odvzame dovoljenje (glej razdelek 3.1.1). Ostali skupni postopki (glej razdelek 3.1.2) zajemajo postopke za odobritev predlaganih pridobitev kvalificiranega deleža ali povečanja obstoječega kvalificiranega deleža v kreditnih institucijah. V tem razdelku je opisan tudi postopek, s katerim lahko institucija, ki je pridobila bančno dovoljenje v eni državi članici, uveljavlja pravico do ustanavljanja in uresničuje svobodo opravljanja storitev v državah članicah Evropske unije (»čezmejno opravljanje storitev« oz. »*passporting*«) (glej razdelek 3.1.3).

3.1.1 Izdaja, odvzem in prenehanje veljavnosti dovoljenja

Izdaja dovoljenja za opravljanje bančnih storitev

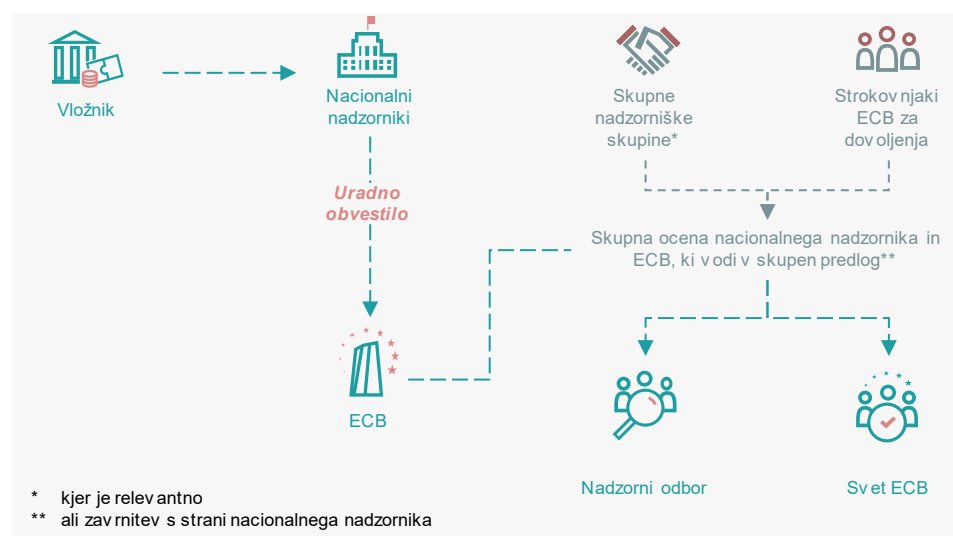
Za začetek opravljanja dejavnosti kreditne institucije, kot je opredeljena v členu 4(1)(1) uredbe o kapitalskih zahtevah (CRR) v sodelujoči državi članici, morajo institucije pridobiti dovoljenje za opravljanje bančnih storitev.

Vlogo za izdajo dovoljenja je treba vložiti pri pristojnem nacionalnem organu države članice, v kateri naj bi bila institucija ustanovljena, in mora izpolnjevati zahteve, ki so določene v relevantni nacionalni zakonodaji. Vloga se nato oceni z namenom zagotoviti, da na trg vstopijo samo tisti subjekti, ki izpolnjujejo nacionalne pravne zahteve in pravne zahteve EU.

Obstaja več okoliščin, v katerih lahko institucije zaprosijo za dovoljenje.

Slika 10

Postopek izdaje dovoljenja

Obseg

CRR, člen 4(1)(1)

CRD, členi 8–16, 18, 20, 56(g) in 117(5) ter Priloga 1

Uredba o EMN, člena 4(1)(a) in 14

Okvirna uredba o EMN, členi 73–84

Z uredbo o investicijskih podjetjih⁶ se je spremenila opredelitev kreditne institucije iz CRR. Po teh spremembah opredelitev kreditne institucije iz CRR zdaj obsega dve kategoriji:

- kreditne institucije, ki imajo dovoljenje za sprejemanje vlog ali drugih vračljivih sredstev od javnosti in dajanje kreditov za svoj račun, v nadaljnjem besedilu »klasične kreditne institucije« (člen 4(1)(1)(a) CRR);
- investicijska podjetja, ki zagotavljajo posebne investicijske storitve in dosegajo nekatere pragove glede velikosti na posamični ravni ali ravni skupine, v nadaljnjem besedilu: »investicijska podjetja razreda 1« (člen 4(1)(1)(b) CRR).⁷

Če je vložnik klasična kreditna institucija, kot je opredeljena v členu 4(1)(1)(a) CRR, postopek izdaje dovoljenja za začetek opravljanja dejavnosti kreditne institucije, za katerega je pooblaščen ECB, velja za vse dejavnosti, ki so rezervirane za klasične kreditne institucije in za katere je potrebno dovoljenje. To vključuje dejavnosti, za katere velja vzajemno priznavanje iz priloge 1 CRD, in druge regulirane dejavnosti, za katere je potrebno dovoljenje pristojnega organa v skladu z nacionalno zakonodajo. To pomeni, da se postopek EMN za izdajo dovoljenja uporablja tudi v primerih, ko klasična kreditna institucija, ki že ima bančno dovoljenje, želi to

⁶ Uredba (EU) 2019/2033 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o bonitetnih zahtevah za investicijska podjetja ter o spremembi uredb (EU) št. 1093/2010, (EU) št. 575/2013, (EU) št. 600/2014 in (EU) št. 806/2014 (UL L 314, 5. 12. 2019, str. 1).

⁷ Za investicijska podjetja razreda 1 ni potrebno, da sprejemajo vloge ali druga vračljiva sredstva od javnosti in dajejo kredite za svoj račun, da bi se lahko štela za kreditne institucije (člen 4(1)(1)(b) CRR).

dovoljenje razširiti na novo regulirano dejavnost, če se takšno dovoljenje zahteva po nacionalni zakonodaji.

Če je vložnik investicijsko podjetje razreda 1, kot je opredeljeno v členu 4(1)(1)(b) CRR, bo v nacionalni zakonodaji držav članic, ki prenaša direktivo o investicijskih podjetjih,⁸ opredeljeno, kako bodo ti subjekti lahko pridobili dovoljenje za osrednje bančne dejavnosti klasičnih kreditnih institucij, kot so sprejemanje vlog in dajanje kreditov. V nekaterih državah članicah lahko nacionalna zakonodaja dovoljuje razširitev že izdanega dovoljenja za investicijsko podjetje razreda 1 na osrednje dejavnosti klasičnih kreditnih institucij. To ni mogoče, če je v prenosu v nacionalno zakonodajo določeno, da je dovoljenje, izdano investicijskim podjetjem razreda 1, specializirano dovoljenje, ki ga ni mogoče razširiti na osrednje bančne dejavnosti. V tem primeru mora investicijsko podjetje razreda 1, ki želi opravljati te dejavnosti, zaprositi za dodatno dovoljenje, da deluje kot klasična kreditna institucija.

Vloge za izdajo dovoljenja za klasično kreditno institucijo ocenita pristojni nacionalni organ in ECB. Kontaktna točka za vložnika je pristojni nacionalni organ. Ta oceni vlogo na podlagi zahtev, določenih v nacionalni zakonodaji, pri čemer po potrebi sodeluje tudi ustrezna skupna nadzorniška skupina. ECB oceni vlogo glede na zahteve iz zakonodaje EU. Oceni pristojnega nacionalnega organa in ECB sta med seboj tesno povezani. S skupno oceno se zagotovi, da subjekt, ki zaprosi za izdajo dovoljenja, izpolnjuje relevantne zahteve, in sicer zahteve glede upravljanja institucije, izvajanja poslovanja, bonitetnih zahtev in poslovnega modela. Za oceno tveganja pranja denarja in financiranja terorizma se je treba posvetovati s pristojnim nadzornikom za preprečevanje pranja denarja/boj proti financiranju terorizma in finančnoobveščevalnimi enotami. Z oceno se prav tako zagotovi, da so izpolnjene nacionalne zahteve. Tako pristojni nacionalni organ kot ECB imata pravico od vložnika zahtevati, da predloži dodatne informacije, ki so potrebne za oceno. Oba si med seboj delita vse informacije in podatke, ki se nanašajo na vlogo.

Na splošno se isti postopek uporablja tudi za investicijska podjetja razreda 1, čeprav z nekaterimi posebnostmi. Na primer, člen 8a(5) CRD določa, da »v primerih ponovne izdaje dovoljenja organ, ki izdaja dovoljenja, zagotovi, da je postopek čim bolj racionaliziran in da se upoštevajo informacije iz obstoječih dovoljenj«. Če vložnik izpolnjuje vse zahteve za izdajo dovoljenja, določene v nacionalni zakonodaji, pristojni nacionalni organ posreduje svojo končno oceno ECB in predlaga, da ECB izda dovoljenje. Če pristojni nacionalni organ med ocenjevanjem ugotovi, da investicijsko podjetje razreda 1 ne izpolnjuje v nacionalni zakonodaji določenih zahtev za izdajo dovoljenja, vlogo zavrne.

ECB se z osnutkom odločitve pristojnega nacionalnega organa lahko strinja ali pa mu nasprotuje. Odločitev ECB lahko vključuje pogoje, obveznosti in priporočila za vložnika. Če ECB vlogo zavrne ali če so pozitivni odločitvi dodani pogoji oziroma obveznosti, o katerih se ni predhodno dogovorila z vložnikom, ima vložnik pravico do izjave. ECB mora dokončno odločitev sprejeti v desetih delovnih dneh po prejemu

⁸ Direktiva (EU) 2019/2034 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o bonitetnem nadzoru investicijskih podjetij ter o spremembi direktiv 2002/87/ES, 2009/65/ES, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU in 2014/65/EU (UL L 314, 5. 12. 2019, str. 64).

osnutka odločitve pristojnega nacionalnega organa, vendar se sme to obdobje enkrat podaljšati za še eno obdobje desetih delovnih dni.

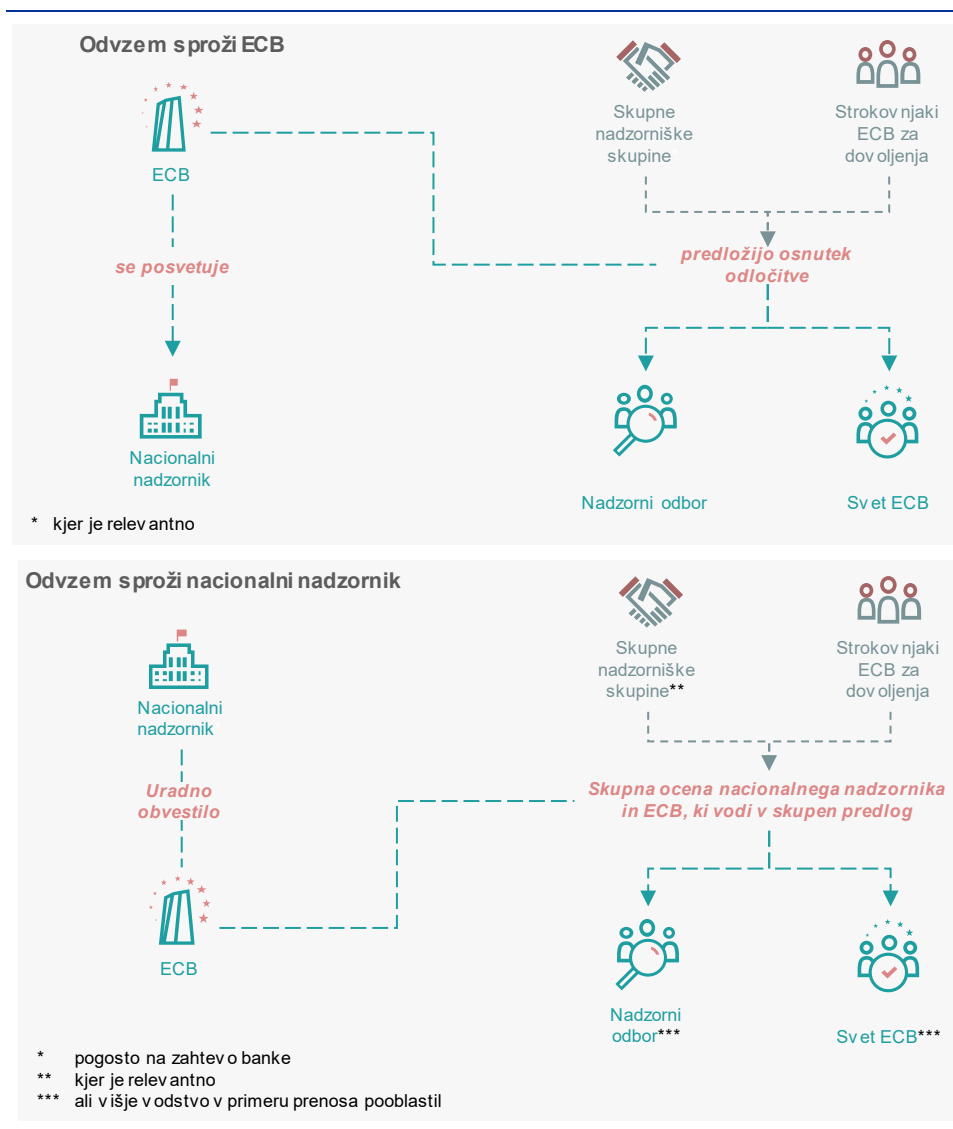
ECB uradno obvesti pristojni nacionalni organ o odločitvi ECB o vlogi za izdajo dovoljenja subjektu kot kreditni instituciji. Obvesti se tudi EBA.

Odvzem dovoljenja za opravljanje bančnih storitev

ECB lahko odvzame dovoljenje za opravljanje poslovne dejavnosti kreditne institucije bodisi na lastno pobudo bodisi na predlog pristojnega nacionalnega organa države članice, kjer ima institucija sedež. Kar zadeva sodelovanje med pristojnim nacionalnim organom in ECB, je postopek večinoma enak kot pri izdaji dovoljenja, vseeno pa obstajajo določena odstopanja, ki so odvisna od tega, ali je odvzem zahteval nadzorovani subjekt sam ali pa je pobudo zanj dal nadzornik – bodisi pristojni nacionalni organ bodisi ECB.

Slika 11

Postopek odvzema dovoljenja

Če nadzorovani subjekt odda vlogo za odvzem dovoljenja, ker denimo ne opravlja več bančnih dejavnosti, pristojni nacionalni organ in ECB ocenita, ali so izpolnjeni veljavni predpogoji za odvzem dovoljenja po nacionalni zakonodaji in zakonodaji EU. Pri tem je treba predvsem jasno in nesporno potrditi, da subjekt nima več v lasti vlog ali drugih vračljivih sredstev.

V primerih, ko na primer kreditna institucija ne more več izpolnjevati bonitetnih zahtev ali se ni mogoče zanesti, da bo izpolnila svoje obveznosti do upnikov, ali resno krši veljavne obveznosti glede preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, lahko ECB ali pristojni nacionalni organ sproži postopek za odvzem dovoljenja. Če se to zgodi, se opravi celovita in podrobna ocena, s katero se upraviči odvzem dovoljenja, pri čemer se upoštevajo pretekli nadzor nad institucijo, resnost storjenih kršitev in relevantni interes, na primer tveganje za vlagatelje. V takih primerih so lahko vključeni tudi organi za reševanje ali pristojni nadzornik za

preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma. Če pobudo za odvzem dovoljenja poda ECB, se ta dovolj zgodaj pred sprejetjem odločitve posvetuje s pristojnim nacionalnim organom. Preden ECB sprejme odločitev o odvzemu dovoljenja, ima nadzorovani subjekt navadno priložnost, da se izreče. V urgentnih primerih lahko ECB odločitev sprejme, ne da bi subjektu pred tem dala pravico do izjave.

O svoji odločitvi za odvzem dovoljenja ECB uradno obvesti institucijo in pristojni nacionalni organ. Obvesti se tudi EBA.

Potek dovoljenja za opravljanje bančnih storitev

Veljavnost dovoljenja poteče, ko dovoljenje kreditne institucije preneha obstajati. Dovoljenje lahko poteče zaradi posebnih nacionalnih in pravno določenih sprožilcev, ki običajno ne vključujejo diskrecijske pravice nadzornih organov ali odločitve pristojnega organa.

Ovisno od nacionalne zakonodaje lahko nastane situacija, ki je podobna poteku veljavnosti dovoljenja, kadar kreditna institucija sama preneha obstajati, denimo zaradi združitve z drugo družbo. V takih primerih dovoljenje preneha obstajati istočasno kot institucija. Postopek je enak kot pri poteku veljavnosti dovoljenja.

ECB ob izteku dovoljenja neposredno obvesti zadevni subjekt. Obvesti se tudi EBA. [Seznam subjektov pod nadzorom EMN](#) se ustrezno posodobi. Pristojni nacionalni organ načeloma objavi odločitev v skladu z zahtevami relevantne nacionalne zakonodaje.

3.1.2 Kvalificirani deleži

Uredba o EMN, člena 4(1)(c) in 15
Okvirna uredba o EMN, členi 85–88
CRD, členi 3(1), 3(33), 22–27, 56(g) in 117(5)

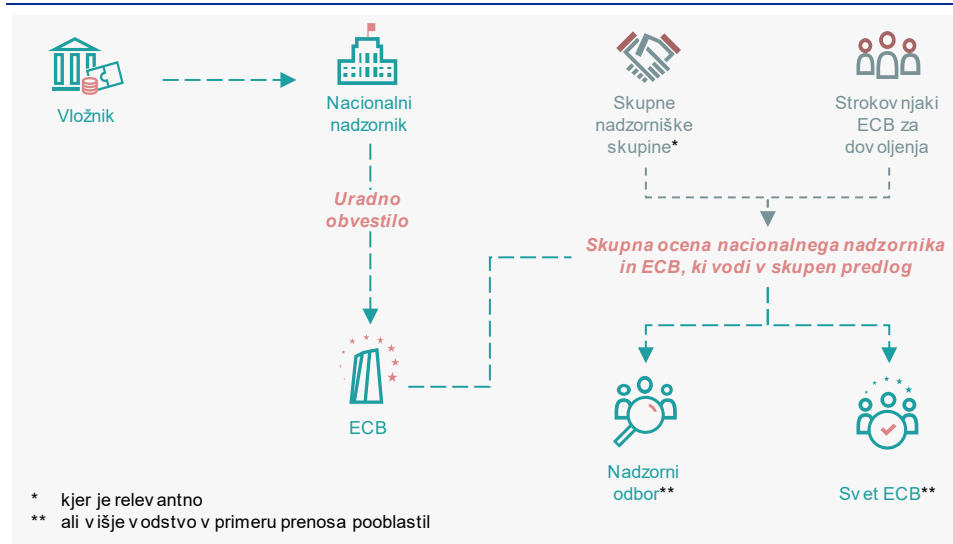
Skupne smernice o skrbni oceni pri pridobitvah in povečanjih kvalificiranih deležev v finančnem sektorju (JC/GL/2016/01)

Smernice o sodelovanju in izmenjavi informacij med bonitetnimi nadzorniki, nadzorniki za preprečevanje pranja denarja/financiranja terorizma in finančnoobveščevalnimi enotami v skladu z Direktivo 2013/36/EU (EBA/GL/2021/15)

Osnutek regulativnih tehničnih standardov EBA za vzpostavitev osrednje podatkovne zbirke za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma ter opredelitev pomembnosti pomanjkljivosti, vrste zbranih informacij, praktičnega izvajanja zbiranja informacij ter analize in razširjanja informacij, ki jih vsebujejo (EBA/RTS/2021/16)

O predlaganih pridobitvah kvalificiranih deležev ali predlaganih nadaljnjih povečanjih kvalificiranih deležev v kreditnih institucijah, zaradi katerih bi bili doseženi ali preseženi relevantni prag, je treba uradno obvestiti pristojni nacionalni organ sodelujoče države članice, kjer je ustanovljena kreditna institucija, v kateri bo kvalificirani delež pridobljen ali povečan. Pristojni nacionalni organ opravi prvo presojo in pripravi osnutek predloga za ECB. Ta v sodelovanju s pristojnim nacionalnim organom opravi lastno oceno in odloči o predlagani pridobitvi. Ta postopek poudarja vlogo ECB kot »vratarja«, ki preprečuje, da bi kreditne institucije pridobivali neprimerni kupci.

Slika 12
Postopek glede kvalificiranega deleža

Z oceno se zagotovi, da (i) ima predlagani pridobitelj dober ugled, (ii) je predlagani pridobitelj finančno trden, (iii) imajo vsi člani upravljalnega organa, ki bodo vodili poslovanje ciljne institucije, ugled in zadosti znanja, veščin in izkušenj za opravljanje svojih nalog, (iv) da bo ciljna institucija še naprej izpolnjevala bonitetne zahteve in (v) da transakcija ni financirana z denarjem, pridobljenim s kaznivimi dejanji, in da se zaradi nje ne bo povečalo tveganje pranja denarja in financiranja terorizma v ciljni kreditni instituciji.

Formalno ocenjevanje ne sme trajati dlje kot 60 delovnih dni od potrditve prejema popolnega uradnega obvestila. Če se v času formalnega ocenjevanja od predlaganega pridobitelja zahtevajo dodatne informacije, se lahko čas ocenjevanja podaljša za obdobje, ki ne sme preseči 20 delovnih dni (za regulirane pridobitelje) oziroma v določenih primerih 30 delovnih dni (za neregulirane pridobitelje in pridobitelje s sedežem v državah zunaj EU).

Če namerava predlagani pridobitelj pridobiti delež v kreditni instituciji, ki ima podrejene kreditne institucije v drugih sodelujočih državah ali je lastnica kvalificiranih deležev v kreditnih institucijah, ustanovljenih v drugih sodelujočih državah, ECB

tesno sodeluje s pristojnimi nacionalnimi organi vseh neposrednih in posrednih ciljnih institucij ter z njimi usklajuje celoten postopek, da se odločitve o vseh predlaganih pridobitvah lahko sprejmejo istočasno.

Ocenjevalna merila se poenotijo na evropski ravni. Direktiva o kapitalskih zahtevah določa naslednjih pet meril, prenesenih tudi v nacionalno zakonodajo, na podlagi katerih se ocenjujejo predlagane pridobitve:

Ugled predlaganega pridobitelja

Predlagani pridobitelj mora imeti integriteto in uživati zaupanje, kar denimo dokaže s tem, da v preteklosti ni bil obsojen za kazniva dejanja oziroma ni bil vključen v sodni postopek, ki bi negativno vplival na ugled predlaganega pridobitelja. Drug vidik je pridobiteljeva strokovna usposobljenost, tj. izkušnje iz upravljanja in/ali investiranja v finančnem sektorju.

Ugled, znanje, veščine in izkušnje predlaganih novih članov upravljalnega organa ciljne institucije

Če namerava predlagani pridobitelj uvesti spremembe v organih upravljanja ciljne institucije, je treba v okviru postopka v zvezi s kvalificiranim deležem opraviti oceno sposobnosti in primernosti novih članov omenjenih organov.

Finančna trdnost predlaganega pridobitelja

Predlagani pridobitelj mora biti sposoben financirati nameravano pridobitev in v dogledni prihodnosti ohranjati trdno finančno strukturo. S tem v zvezi je treba ugotoviti, kdo bo odgovoren za to, da po pridobitvi podpira ciljno institucijo, npr. tako, da prispeva k morebitnim kapitalskim pribitkom za ciljno institucijo.

Vpliv na ciljno institucijo

Ciljna institucija mora tudi po prevzemu izpolnjevati bonitetne zahteve. Njena dobičkonosnost se denimo ne sme po nepotrebnem obremeniti tako, da se del pridobitve financira s prekomernim dolgom, ki ga mora odplačevati ciljna institucija sama. Tudi struktura pridobitelja ali skupine, katere del bo postala ciljna institucija, ne sme biti tako kompleksna, da nadzornik ne bi mogel učinkovito nadzorovati udeleženi institucij.

Tveganje povezav s pranjem denarja in financiranjem terorizma

Sredstva, uporabljena za pridobitev, ne smejo prihajati iz kriminalnih dejavnosti in ne smejo biti povezana s terorizmom. V okviru presoje se tudi preveri, ali bi se s pridobitvijo lahko povečala tveganja pranja denarja in financiranja terorizma.

Za odkrivanje teh tveganj je odgovoren pristojni nadzornik za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma. ECB oceni tveganja pranja denarja in financiranja terorizma z bonitetnega vidika na podlagi informacij in dokumentacije, ki jih predloži pristojni nacionalni organ, ki sodeluje s pristojnim nadzornikom za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma ter s finančnoobveščevalnimi enotami. Samo kadar takšno kršitev ugotovi relevantni nacionalni organ, lahko ECB upošteva ta dejstva pri izvajanju svojih nalog.

Da bi bilo omenjenih pet meril izpolnjenih, lahko ECB predlaganemu pridobitelju naloži pogoje ali obveznosti, in sicer na predlog pristojnega nacionalnega organa ali na lastno pobudo. Morebitni pogoji ali obveznosti pa se morajo nanašati na teh pet meril in ne smejo preseči tega, kar je potrebno za njihovo izpolnjevanje. Če se predlagani pridobitelj ne strinja s pogoji ali obveznostmi oziroma bi lahko ti škodljivo vplivali na njegove pravice, se opravi obravnavo, na kateri ima predlagani pridobitelj priložnost podati pripombe. Enako velja, če namerava ECB nasprotovati predlagani pridobitvi.

3.1.3 Čezmejno opravljanje storitev

Uredba o EMN, uvodna izjava 51 in členi 4(2), 6(4) in 17(1)

Okvirna uredba o EMN, členi 11–17
CRD, členi 35–39

RTS, v katerih so določene informacije, ki jih drug drugemu posredujejo pristojni organi matičnih držav članic in držav članic gostiteljic (EU/524/2014)

RTS o informacijah za namen uradnega obveščanja pri uveljavljanju svobode ustanavljanja in svobode opravljanja storitev (EU/1151/2014)

ITS v zvezi z izmenjavo informacij med pristojnimi organi matičnih držav članic in držav članic gostiteljic v skladu z Direktivo 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta (EU/620/2014)

ITS v zvezi s standardnimi obrazci, predlogami in postopki za uradna obvestila o uveljavljanju svobode ustanavljanja in svobode opravljanja storitev v skladu z Direktivo 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta (EU/926/2014)

Institucija, ki je pridobila bančno dovoljenje v eni državi članici, lahko uveljavlja pravico do ustanavljanja in uresničuje svobodo opravljanja storitev v državah članicah Evropske unije (»čezmejno opravljanje storitev«). Čezmejno opravljanje storitev lahko poteka z ustanovitvijo podružnice v drugi državi članici ali z opravljanjem storitev v drugi državi članici. O čezmejnem opravljanju storitev je treba uradno obvestiti pristojni organ matične države članice.

Čezmejno opravljanje storitev v okviru EMN

Vsaka pomembna institucija iz sodelujoče države članice, ki želi ustanoviti podružnico v drugi sodelujoči državi članici, mora o svoji nameri uradno obvestiti pristojni nacionalni organ svoje matične države članice in mu predložiti informacije v skladu z zahtevami iz direktive o kapitalskih zahtevah. Matični pristojni nacionalni organ nemudoma obvesti ECB. Skupna nadzorniška skupina nato oceni, ali so zahteve za ustanovitev podružnice izpolnjene. Če so, svojo oceno predloži Nadzornemu odboru, ki se z njo seznani. Generalni direktorat Upravljanje in operativni postopki v EMN (DG/SGO) nato pošlje relevantne informacije o čezmejnem opravljanju storitev prek podružnice pomembni instituciji ter pristojnima nacionalnima organoma matične države in države gostiteljice. Po uradnem obvestilu lahko pomembna institucija ustanovi podružnico in začne opravljati storitve. Če skupna nadzorniška skupina ugotovi, da zahteve niso izpolnjene, pripravi negativno

odločitev po postopku z neugovarjanjem, pomembna institucija pa ima pravico do izjave.

Če je institucija, ki želi ustanoviti podružnico v drugi sodelujoči državi članici, manj pomembna institucija, mora v skladu z zahtevami, opredeljenimi v CRD, o svoji nameri uradno obvestiti svoj matični pristojni nacionalni organ. Ta oceni, ali so zahteve za ustanovitev podružnice izpolnjene, in sprejme odločitev po internem postopku.

Če zahteve niso izpolnjene, matični pristojni nacionalni organ obvesti institucijo vložnico o zavrnitvi. Če matični pristojni nacionalni organ sprejme pozitivno odločitev do roka za prejem uradnega obvestila ali če ni sprejeta nobena nasprotna odločitev, se podružnica lahko ustanovi in začne opravljati svoje dejavnosti. Matični pristojni nacionalni organ posreduje uradno obvestilo skupaj z zahtevanimi informacijami pristojnemu nacionalnemu organu sodelujoče države članice, v kateri bo sedež podružnice, in ECB.

Vsaka pomembna institucija v sodelujoči državi članici, ki želi uresničevati svobodo opravljanja storitev tako, da začne prvič opravljati dejavnosti v drugi sodelujoči državi članici, mora v skladu z zahtevami iz CRD uradno obvestiti svoj matični pristojni nacionalni organ. Ta obvesti ECB o prejemu uradnega obvestila. Uradno obvestilo posreduje pristojnemu nacionalnemu organu države članice gostiteljice. Če je institucija, ki želi uresničevati svobodo opravljanja storitev, manj pomembna institucija, mora v skladu z zahtevami, opredeljenimi v CRD, o svoji nameri uradno obvestiti svoj pristojni nacionalni organ. Uradno obvestilo se pošlje ECB.

Čezmejno opravljanje storitev institucij iz nesodelujočih držav članic

Če namerava institucija iz nesodelujoče države članice ustanoviti podružnico v sodelujoči državi članici, mora o svoji nameri uradno obvestiti pristojni nacionalni organ svoje matične države članice. Ta oceni, ali so zahteve za čezmejno opravljanje storitev izpolnjene. Če so, o tem uradno obvesti pristojni nacionalni organ države gostiteljice. Ta po prejemu uradnega obvestila obvesti ECB, ki nato oceni pomembnost podružnice.

Če je podružnica pomembna, ECB pripravi predlog odločitve o pomembnosti. Nadzor pomembne podružnice bo izvajala ECB, ki po potrebi določi pogoje, pod katerimi lahko podružnica opravlja storitve v državi članici gostiteljici. Generalni direktorat Upravljanje in operativni postopki v EMN (DG/SGO) obvesti pristojni nacionalni organ matične države članice, pristojni nacionalni organ države članice gostiteljice in institucijo vložnico.

Če je podružnica razvrščena kot manj pomembna, Nadzorni odbor potrdi oceno pomembnosti, ki jo je izvedel oddelek Dovoljenja v DG/SGO. Nadzor manj pomembne podružnice bo izvajal pristojni nacionalni organ države članice gostiteljice, ki po potrebi navede pogoje, pod katerimi lahko podružnica opravlja

storitve v državi gostiteljici. Pristojni nacionalni organ države gostiteljice obvesti pristojni nacionalni organ matične države in institucijo vložnico.

Če namerava institucija iz nesodelujoče države članice opravljati storitve v sodelujoči državi članici, o tem uradno obvesti pristojni nacionalni organ svoje matične države članice, ki nato uradno obvesti še pristojni nacionalni organ države članice gostiteljice. Pristojni nacionalni organ države članice gostiteljice po prejemu uradnega obvestila obvesti ECB, instituciji vložnici pa sporoči pogoje, pod katerimi lahko uresničuje svoboda opravljanja storitev, in sicer v skladu z nacionalno zakonodajo in v interesu splošnega dobrega. Pri kreditnih institucijah s sedežem v nesodelujočih državah članicah, ki uresničujejo svobodo opravljanja storitev v sodelujočih državah članicah, naloge pristojnega organa države članice gostiteljice opravlja ECB.

Čezmejno opravljanje storitev institucij iz sodelujočih držav članic

Pomembna institucija, ki želi ustanoviti podružnico ali uresničevati svobodo opravljanja storitev v nesodelujoči državi članici, mora o svoji nameri uradno obvestiti ustrezen pristojni nacionalni organ. Ta nato obvesti ECB, ki izvršuje pooblastila pristojnega organa matične države članice. Pri tem skupna nadzorniška skupina oceni, ali so pogoji za ustanovitev podružnice izpolnjeni.

Če so zahteve izpolnjene, skupna nadzorniška skupina v povezavi z oddelkom Sekretariat EMN pripravi predlog za seznanitev (po pisnem postopku) Nadzornega odbora ali predlog višjemu vodstvu, če postopek izpolnjuje merila za prenos pooblastil. DG/SGO nato o pozitivnem rezultatu ocene v treh mesecih obvesti pristojni nacionalni organ države članice gostiteljice, ki nato instituciji vložnici sporoči pogoje, pod katerimi se lahko v interesu splošnega dobrega opravljajo storitve podružnice v državi članici gostiteljici. Če skupna nadzorniška skupina ugotovi, da zahteve niso izpolnjene, pripravi negativno odločitev, ki jo odobri Nadzorni odbor, sprejme pa Svet ECB po postopku z neugovarjanjem. Institucija ima pravico do izjave. Ko je odločitev sprejeta, DG/SGO uradno obvesti institucijo vložnico o negativni odločitvi in s tem seznaniti pristojni nacionalni organ matične države članice.

Če želi manj pomembna institucija ustanoviti podružnico na ozemlju nesodelujoče države članice, mora o tem obvestiti pristojni nacionalni organ svoje matične države članice. Ta uradno obvesti pristojni nacionalni organ nesodelujoče države članice in obenem posreduje uradno obvestilo tudi ECB.

Če želi pomembna institucija uresničevati svobodo opravljanja storitev v nesodelujoči državi članici, skupna nadzorniška skupina v enem mesecu pošlje uradno obvestilo pristojnemu nacionalnemu organu države članice gostiteljice, kjer se bodo opravljale storitve. Če želi manj pomembna institucija uresničevati svobodo opravljanja storitev v nesodelujoči državi članici, mora o svoji nameri uradno obvestiti pristojni nacionalni organ svoje matične države članice, ta pa obvesti pristojni nacionalni organ nesodelujoče države članice in obenem posreduje uradno obvestilo tudi ECB.

Uradna obvestila o spremembah v podružnicah in pri uresničevanju svobode opravljanja storitev

V primeru sprememb v podružnicah pomembnih institucij – če npr. podružnica začne opravljati dodatne storitve, če preneha opravljati določene storitve, če podružnica preneha delovati, če pride do kadrovskih sprememb v vodstvu podružnice ali do spremembe uradnega imena in naslova podružnice – mora pristojni nacionalni organ sodelujoče države članice, v kateri ima pomembna institucija sedež, poslati uradno obvestilo pristojnemu nacionalnemu organu države članice gostiteljice in ECB.

O spremembah pri storitvah, ki jih pomembne institucije opravljajo v okviru svobode opravljanja storitev, je treba uradno obvestiti ECB takoj, ko do njih pride. Uradno obveščanje pristojnega nacionalnega organa države gostiteljice ostaja na ravni pristojnih nacionalnih organov. V primeru sprememb pri podružnicah manj pomembnih institucij in pri storitvah, ki se opravljajo v okviru uresničevanja svobode opravljanja storitev v nesodelujočih državah članicah, ni treba poslati uradnega obvestila ECB. Tudi ta postopek ostaja na ravni pristojnega nacionalnega organa.

3.2 Ocena pomembnosti institucije

Uredba o EMN, člena 6(4) in 6(5)(b)
Okvirna uredba o EMN, členi 39–72

V kolikšni meri je ECB pristojna za nadzor kreditne institucije, je odvisno od njenega statusa pomembnosti, ki se določi na najvišji ravni konsolidacije v sodelujočih državah članicah. ECB ima vzpostavljene postopke, s katerimi ocenjuje pomembnost nadzorovanih subjektov na podlagi meril, določenih v uredbi o EMN, in ugotavlja, ali je treba določen nadzorovan subjekt prerazporediti iz pomembnih v manj pomembne institucije ali obratno. Če pride do prerazporeditve iz enega statusa v drugega, je treba nadzorne pristojnosti prenesti z ECB na pristojni nacionalni organ oziroma obratno, pri čemer je treba zagotoviti neprekinjen in učinkovit nadzor institucije. V skladu z okvirno uredbo o EMN mora ECB objaviti in vzdrževati seznam nadzorovanih subjektov. Seznam vzdržuje oddelek Dovoljenja, ki v tesnem sodelovanju s skupnimi nadzorniškimi skupinami in pristojnimi nacionalnimi organi usklajuje tudi redne in izredne ocene pomembnosti nadzorovanih subjektov.

3.2.1 Merila za ocenjevanje pomembnosti

Uredba o EMN in okvirna uredba o EMN določata pet meril za ocenjevanje pomembnosti banke: (i) velikost, (ii) gospodarski pomen, (iii) obseg čezmejnih dejavnosti, (iv) neposredna javna finančna pomoč in (v) ali je banka ena od treh najpomembnejših bank s sedežem v svoji državi članici.

Status banke se spremeni iz manj pomembne v pomembno institucijo, če je izpolnjeno vsaj eno od zgornjih meril. Nasprotno za prehod iz pomembne v manj pomembno institucijo ne zadošča, če banka enkrat samkrat ne izpolni katerega od meril pomembnosti. Namesto tega mora v skladu z okvirno uredbo o EMN tri zaporedna koledarska leta ne izpolnjevati relevantna merila, da bi bila lahko prerazvrščena. Namen tega pravila treh let je preprečiti hitre ali ponavljajoče se

prenose nadzornih pristojnosti med pristojnimi nacionalnimi organi in ECB. Vseeno je od pravila mogoče odstopati, če to upravičujejo izjemne okoliščine, določene v okvirni uredbi o EMN.

Kot zadnje, če ni izpolnjeno nobeno od petih meril pomembnosti, uredba o EMN in okvirna uredba o EMN določata, da se ECB lahko kadarkoli na lastno pobudo ali na zahtevo pristojnega nacionalnega organa odloči, da bo prevzela neposredni nadzor nad banko, če je to potrebno za zagotovitev dosledne uporabe visokih nadzornih standardov. Poleg tega se ECB po posvetovanju s pristojnim nacionalnim organom lahko odloči, da banko ohrani kot manj pomembno institucijo, če se oceni, da je pristojni nacionalni organ primernejši za njen neposredni nadzor kot ECB, tudi če banka izpolnjuje merila pomembnosti.

3.2.2 Postopek ocenjevanja pomembnosti

Postopek ocenjevanja pomembnosti bank po merilih, določenih v uredbi o EMN in okvirni uredbi o EMN, izvaja ECB, in sicer tako redno kot tudi izredno.

Redna ali letna ocena pomembnosti zajema vse subjekte pod evropskim bančnim nadzorom in se opravi enkrat letno. Vsaka institucija se oceni na najvišji ravni konsolidacije znotraj evropskega bančnega nadzora, da se ugotovi, ali zaradi svoje običajne poslovne dejavnosti izpolnjuje katero od meril pomembnosti. Skupne nadzorniške skupine ocenijo pomembne institucije, da ugotovijo, ali še naprej izpolnjujejo katero od meril pomembnosti, medtem ko pristojni nacionalni organi ocenijo, ali katero od meril izpolnjujejo manj pomembne institucije. Ta proces usklajuje in nadzira oddelek Dovoljenja v DG/SGO.

Izredne ocene pomembnosti se izvedejo za nadzorovane subjekte, na katere so vplivali dogodki in spremembe v strukturi skupine, ki niso del običajnega poslovanja, kot so združitve, pridobitve kvalificiranih deležev, ustanovitev novih subjektov ali odvzem dovoljenja. Zato je nujno, da v primeru dogodka, ki bi lahko vplival na status pomembnih ali manj pomembnih institucij, zadevna skupna nadzorniška skupina ali pristojni nacionalni organ o tem obvesti oddelek Dovoljenja, da se lahko opravi izredna ocena pomembnosti.

3.2.3 Prenos nadzora

Ko ECB sprejme odločitev o prenosu nadzora s pristojnega nacionalnega organa na ECB ali obratno zaradi redne ali izredne ocene pomembnosti, se začnejo izvedbeni ukrepi. Pri tem ECB in pristojni nacionalni organi v skladu z okvirno uredbi o EMN skupaj skrbita za nemoten prenos pristojnosti. Okvirna uredba o EMN določa tudi, kako naj ECB in pristojni nacionalni organ obravnavata odprte postopke v zvezi z institucijo, ki spreminja status pomembnosti.

Če se nadzor prenese s pristojnega nacionalnega organa na ECB, postane ECB v načrtovanem časovnem okviru odgovorna za neposredni nadzor institucije. Da bi ECB lahko prevzela nadzorne pristojnosti, se vzpostavi nova skupna nadzorniška

skupina. Njena sestava in kadrovska struktura se določita, preden se začnejo priprave za prenos nadzora.

Če se nadzor prenese z ECB na pristojni nacionalni organ, postane ta v načrtovanem časovnem okviru odgovoren za neposredni nadzor zadevne institucije. Odgovornost za ključne nadzorniške naloge se prenese s skupne nadzorniške skupine na pristojni nacionalni organ.

3.3 Odobritev nadrejenih (mešanih) finančnih holdingov

Člen 21a CRD, kot je prenesen v nacionalno zakonodajo

Vloga ECB pri odobritvi (mešanih) finančnih holdingov

Številne nadzorovane kreditne institucije obvladuje nadrejena družba. Pomembno je, da nadzorniki spremljajo tudi nadrejeno družbo, zlasti če je sama opredeljena kot finančni holding ali mešani finančni holding. S tem se zagotavljata učinkovit nadzor tistih bank, ki jih obvladuje druga družba, in usklajen pregled nad celotno skupino.

Po uvedbi direktive o kapitalskih zahtevah V (CRD V) se postopek odobritve zato uporablja tudi za nadrejene (mešane) finančne holdinge. Ko je nadrejena družba odobrena, prevzame odgovornost za zagotavljanje skladnosti s konsolidiranimi bonitetnimi zahtevami v celotni nadzorovani skupini. V preteklosti je bila za zagotavljanje skladnosti z bonitetnimi zahtevami na konsolidirani podlagi odgovorna podrejena kreditna institucija. Nadrejeni (mešani) finančni holding je lahko iz odobritve tudi izvzet, če so izpolnjeni kumulativni pogoji iz zakonodaje in to odgovornost znotraj skupine prevzame druga družba.

Kadar je ECB nadzornik pomembne bančne skupine, je odgovorna za odobritev ali izvzetje nadrejenih (mešanih) finančnih holdingov. V nekaterih primerih ECB sprejme skupno odločitev z drugim pristojnim organom zunaj enotnega mehanizma nadzora. Odobritev ali izvzetje nadrejenih družb manj pomembnih bančnih skupin je v pristojnosti nacionalnih nadzornih organov, ki nadzirajo te skupine.

3.3.1 Merila

Merila, ki jih mora izpolnjevati nadrejeni (mešani) finančni holding, da bi dobil odobritev, so naslednja:

- notranja organizacija in porazdelitev nalog znotraj nadzorovane skupine morata skupini omogočati, da učinkovito usklajuje vse podrejene družbe, preprečuje ali obvladuje konflikte znotraj skupine in uveljavlja politike na ravni skupine;
- struktura skupine ne preprečuje učinkovitega nadzora podrejenih bank ali nadrejenega (mešanega) finančnega holdinga. Pomembna dejavnika pri tem sta vloga in položaj nadrejene družbe v nadzorovani skupini ter splošna delniška struktura;
- zahteve glede primernosti delničarjev ter sposobnosti in primernosti direktorjev so izpolnjene.

Če so ta merila izpolnjena, ECB da odobritev in začne redno spremljati njihovo izpolnjevanje. Če ugotovi, da merila niso izpolnjena ali niso več izpolnjena, lahko za nadrejeni (mešani) finančni holding sprejme nadzorniške ukrepe, da zagotovi ali obnovi učinkovit nadzor in izpolnjevanje zahtev.

Nadrejeni (mešani) finančni holding lahko izvzetje dobi samo, če izpolnjuje naslednja merila:

- glavna dejavnost nadrejene družbe je pridobivanje deležev;
- nadrejena družba ni bila določena kot subjekt v postopku reševanja;
- odgovornost za zagotavljanje skladnosti skupine z bonitetnimi zahtevami na konsolidirani podlagi je bila prenesena na drugo podrejeno družbo v nadzorovani skupini;
- nadrejena družba ne sprejema odločitev, ki vplivajo na celotno nadzorovano skupino;
- ni ovir, ki bi preprečevale učinkovit nadzor skupine.

ECB natančno preveri, ali so ta merila izpolnjena, izvzetje pa odobri samo, če so izpolnjena vsa zgoraj navedena merila.

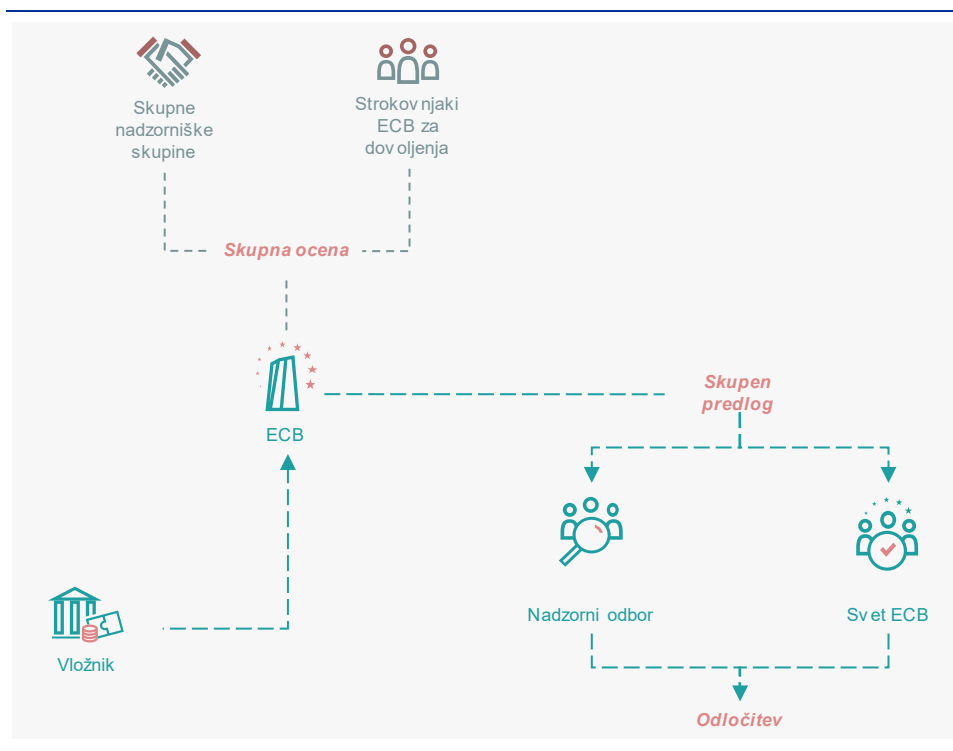
3.3.2 Časovni okvir

Če ECB namerava zavrniti odobritev ali izvzetje, o tem uradno obvesti vložnika v roku štirih mesecev po prejemu popolne vloge. Odločitev v vsakem primeru sprejme v roku šestih mesecev od prejema vloge.

3.3.3 Postopek

Priporočljivo je, da vložniki, ki bodo vključeni v nadzorovane skupine, vloge oddajajo na [portalu IMAS](#).

Slika 13
Postopek odobritve ali izvzetja

3.4 Zbiranje nadzorniških podatkov

Za nadzorne dejavnosti na kraju samem in na daljavo je treba zbirati, obdelovati in analizirati relevantne informacije. Usklajevanje nadzornih dejavnosti med ECB in pristojnimi nacionalnimi organi ter komunikacija s poročevalskimi enotami temelji na razpoložljivosti in izmenjavi informacij, vključno s podatki. ECB in pristojni nacionalni organi najprej določijo, kaj potrebujejo nadzorniki, in vzpostavijo ustrezne procese za zbiranje podatkov od nadzorovanih subjektov, nato pa ocenijo kakovost podatkov, tako da ti izpolnjujejo minimalne standarde.

3.4.1 Določitev nadzorniških poročevalskih potreb

CRR, člani 6, 24, 99, 100, 101, 394, 415 in 430

Uredba o EMN, člen 10 in uvodna izjava 47

Okvirna uredba o EMN, člani 139, 140 in 141

Da bi skupne nadzorniške skupine lahko izpolnjevale tekoče nadzorniške naloge, morajo imeti pravočasno na voljo vse relevantne informacije o nadzorovanem subjektu.

Regulativno poročanje zajema standardizirane informacije o finančnem in bonitetnem stanju nadzorovanih subjektov in vključuje velike količine periodičnih regulativnih podatkov in poročil. Poleg rednega poročanja se za specifične potrebe izvaja tudi **dodatno zbiranje podatkov**.

Generalni direktorat Horizontalne nadzorne funkcije (DG/HOL) ter direktorat Strategija nadzora in tveganja (D/SSR) tesno sodelujeta s skupnimi nadzorniškimi skupinami ter imata ključno vlogo pri ugotavljanju potreb po nadzorniškem poročanju in usklajevanju postopkov, ki so potrebni za prenos teh potreb v pravne akte.

Uvodna izjava 47 uredbe o EMN določa naslednje: »Da bi lahko ECB učinkovito opravljala svoje naloge, bi morala imeti možnost, da zahteva vse potrebne informacije ter izvaja preiskave in inšpekcijske preglede na kraju samem, po potrebi v sodelovanju s pristojnimi nacionalnimi organi. ECB in pristojnim nacionalnim organom bi zadevne informacije morale biti dostopne, ne da bi bile s tem kreditnim institucijam naložene dvojne zahteve glede poročanja.«

ECB od fizičnih ali pravnih oseb lahko zahteva, da predložijo vse informacije, potrebne za opravljanje nalog, ki jih ima v skladu z uredbo o EMN, vključno z informacijami, ki jih je treba za namene nadzora in z njim povezane statistične namene predložiti v rednih časovnih presledkih in v za to določeni obliki. ECB zbira nadzorniške podatke predvsem od pristojnih nacionalnih organov po t. i. večstopenjskem pristopu. Če ECB prejme informacije neposredno od pravnih ali fizičnih oseb, jih posreduje tudi ustreznemu pristojnemu nacionalnemu organu. Organ EBA je pooblaščen za poenotenje nadzorniškega poročanja v EU. Vendar pa okvirna uredba o EMN določa, da lahko ECB od nadzorovanih subjektov zahteva, da poročajo dodatne nadzorniške informacije, tj. informacije poleg tistih, ki jih je poenotil organ EBA, vedno ko so te informacije potrebne za opravljanje nadzorniških nalog. ECB lahko določi kategorije informacij, ki jih je treba poročati, ter postopke, oblike, pogostost in roke za predložitev zahtevanih informacij.

Razlikuje se med (a) rednim poročanjem, ki temelji na poročevalskem okviru EBA ali uredbi/sklepu ECB, in (b) izrednim poročanjem (ali dodatnim zbiranjem podatkov), ki temelji na nadzorniških odločitvah.

3.4.2 Redno poročanje

[Uredba ECB o poročanju nadzorniških finančnih informacij \(ECB/2015/13\)](#)

[Sklep ECB o zagotavljanju nadzorniških podatkov, ki jih nadzorovani subjekti poročajo pristojnim nacionalnim organom, Evropski centralni banki \(ECB/2023/18\)](#)

[Sklep ECB o poročanju pristojnih nacionalnih organov Evropski centralni banki o načrtih financiranja nadzorovanih subjektov \(ECB/2023/19\)](#)

Izvedbene uredbe Evropske komisije, ki določajo **izvedbene tehnične standarde (ITS)** o nadzorniškem poročanju institucij, vsebujejo podrobne zahteve za poročanje v zvezi s kapitalskimi in finančnimi informacijami, vključno z okvirom za splošno poročanje (COREP) in finančno poročanje (FINREP), količnikom likvidnostnega kritja, količnikom neto stabilnega financiranja, velikimi izpostavljenostmi in količnikom finančnega vzvoda. Dodatne zahteve glede poročanja so določene v različnih smernicah in sklepih EBA. **Poročevalski okvir EBA** zajema vse izvedbene tehnične standarde, smernice in sklepe EBA o nadzorniškem poročanju. Vsak pravni akt poročevalskega okvira EBA določa področje uporabe, obliko, pogostost, datume predložitve in eksplicitne opredelitve, ki veljajo za različne zahteve za poročanje, ter določa, kako se zakonske zahteve iz uredbe o kapitalskih zahtevah prenesejo v podatke, pripravljene za analize. Zato so bile oblikovane različne predloge, ki jih morajo institucije izpolniti in poslati pristojnemu nacionalnemu organu v svoji državi. V okviru večstopenjskega pristopa pristojni nacionalni organ zatem posreduje podatke ECB. Poročevalski okvir EBA predstavlja največji sklop poročevalskih

obveznosti, ki se na ravni EU uporabljajo za nadzorniško oceno kreditnih institucij in investicijskih podjetij ter za namene reševanja.

Uredba ECB o poročanju nadzorniških finančnih informacij razširja poročevalske zahteve ITS tako, da zagotavlja konsistentnost in omogoča primerjavo med nadzorovanimi subjekti s sedežem v sodelujočih državah članicah. Tako se z uredbo razširja poenoteno redno poročanje finančnih informacij na konsolidirana poročila institucij, ki uporabljajo nacionalne računovodske okvire, kot tudi na posamična poročila, na primer za samostojne nadzorovane subjekte.

Generalni direktorat Horizontalne nadzorne funkcije (DG/HOL) je pristojen za vprašanja nadzorniškega poročanja v zvezi z določanjem nadzorniških potreb in njihovim prenosom v pravne akte, medtem ko oddelek Podatki o bančnem nadzoru v generalnem direktoratu Statistika (DG/S) skrbi za samo izvajanje procesa zbiranja, urejanja in razširjanja podatkov.

3.4.3 Izredno ali dodatno zbiranje podatkov

Poleg podatkov iz rednega nadzorniškega poročanja zbira ECB tudi dodatne podatke, ki so potrebni za posamezne konkretne potrebe.

Tako je bilo na primer izredno zbiranje podatkov, imenovano **kratkoročno zbiranje (STE)** razvito posebej zato, da se dopolnijo podatki, ki so evropskemu bančnemu nadzoru na voljo za proces SREP, in je prilagojeno potrebam v zvezi z drugim stebrom. V kratkoročnem zbiranju podatkov morajo podatke prispevati pomembne institucije na najvišji ravni konsolidacije in nekatere podrejene družbe pomembnih institucij, ki jih določijo skupne nadzorniške skupine na podlagi člena 10 uredbe o EMN, institucije pa so o tem obveščene z operativnim dopisom ECB. Potrebe, ki jih mora pokriti tovrstno zbiranje, se pregledajo vsako leto pred začetkom procesa SREP.

Pri kratkoročnem zbiranju podatkov se upošteva načelo sorazmernosti. Število podatkovnih točk, ki jih je treba poročati, je odvisno od kompleksnosti institucije. Zato manjše institucije poročajo manj podatkovnih točk v več predlogah STE. Poleg tega se navadno dvakrat v vsakem ciklu pripravi poročilo o kakovosti podatkov, prvič kmalu po roku za predložitev podatkov, da se opravi začetni pregled, in drugič kot zaključno poročilo, navadno šest do osem tednov po roku, ko je ocenjeno, da so zbrani agregirani podatki že skoraj dokončni. Nadzorniki dobijo dostop do podatkov STE manj kot 24 ur po vsaki predložitvi, ker se podatki takoj obdelajo in validirajo na centralizirani platformi za predložitev podatkov (CASPER). Ponovno oddani podatki in posodobljeni kazalniki se zatem osvežujejo enkrat dnevno oziroma pogosteje, če je to potrebno.

Poleg tega ECB zbira tudi dodatne podatke, ki niso zajeti v zgornjih zbiranjih podatkov. Med njimi so na primer podatki, ki so potrebni za delo nadzornikov in za tematske preglede. Nadalje je institucijam v posameznih primerih mogoče naložiti individualne poročevalske zahteve. DG/HOL skupaj z oddelkom Podatki o bančnem nadzoru v GD Statistika sodeluje pri določanju in izvajanju poročevalskih potreb in

oblik poročanja. Temeljno načelo pri zbiranju dodatnih podatkov je, da mora biti usklajeno z obstoječimi in najnovejšimi poročevalskimi standardi, določenimi v poročevalskem okviru EBA, ki predstavlja trdno podlago za poenotenje. ECB v celoti izkorišča te standarde in jih intenzivno uporablja. V pripravah na začetek novega zbiranja podatkov ECB vedno preveri, ali so podatki, ki jih želi zbrati, že na voljo oziroma jih nadzorniki lahko pridobijo brez dodatnega poročevalskega bremena za banke. Bančni nadzor v ECB katalogizira vse svoje zahteve za mikrobonitetne podatke, s čimer se zmanjšuje poročevalsko breme za nadzorovane institucije in preprečuje dvojno poročanje.

Ko se njene zahteve za dodatno poročanje stabilizirajo, ECB predlaga ustrezne spremembe poročevalskega okvira EBA, da se zmanjša obseg dodatnega zbiranja podatkov.

3.4.4 Obdelava nadzorniških podatkov

Podatki iz regulativnega poročanja, ki temeljijo na poročevalskem okviru EBA ali na uredbi ECB o poročanju nadzorniških finančnih informacij, pritekajo iz poročevalskih institucij v ECB preko pristojnih nacionalnih organov, ki zbirajo podatke od nadzorovanih subjektov s sedežem v njihovih jurisdikcijah. Vendar se ta večstopenjski pristop ne uporablja za izvedbene tehnične standarde o razkrivanju ali poročanju o minimalni zahtevi glede kapitala in kvalificiranih obveznosti (MREL) in zahtevah glede skupne sposobnosti pokrivanja izgub (TLAC). Da bi se izognili dvojnemu poročanju bank pristojnim nacionalnim organom in nacionalnim organom za reševanje, te podatke zbira Enotni odbor za reševanje, ki svoje podatke prejema od nacionalnih organov za reševanje. Oddelek Podatki o bančnem nadzoru v GD Statistika je odgovoren za zbiranje podatkov iz poročevalskega okvira EBA, vključno z razširjenim poročanjem FINREP, ki jih pristojni nacionalni organi ali Enotni odbor za reševanje naložijo v sistem nadzorniških bančnih podatkov (SUBA) v formatu XBRL. Po uspešnem prejemu in prenosu datoteke v SUBA (datoteka izpolnjuje pravila EBA in ECB) začne sistem ocenjevati podatke tako, da samodejno izvede celovit sklop validacijskih preverjanj. Obstajajo tri vrste preverjanj. Prvič, z validacijskimi pravili EBA se večinoma preverja, ali so podatki v posameznem modulu ali dveh različnih modulih konsistentni in točni. Pravila se redno objavljajo na [spletni strani EBA o poročevalskih okvirih](#). Drugič, ECB izvede preverjanje popolnosti, ki pokaže, ali v poročanem modulu katera od predlog manjka oziroma je nepričakovano vključena. Tretjič, ECB na prejetih poročevalskih predlogah izvede tudi sklop dodatnih preverjanj kakovosti podatkov, ki jih je razvila v sodelovanju s pristojnimi nacionalnimi organi (glej razdelek Ocena kakovosti podatkov). Če poročevalska enota pošlje popravek, se redni prenos podatkov in preverjanje kakovosti podatkov, opisana zgoraj, izvedeta ponovno. Poleg teh treh primerov ECB v skladu s svojim okvirom za preverjanje kakovosti podatkov izvaja še nadaljnja preverjanja. Poleg tega oddelek Podatki o bančnem nadzoru poskusno izvaja projekt, po katerem morajo banke predložiti podrobna pojasnila, če ponovno predložijo večje količine podatkov. Drugi projekt je namenjen krepitvi odgovornosti v upravljalnih organih institucij, zato se od njih zahteva, da podpišejo poročilo uprave,

v katerem so predstavljene glavne težave v zvezi s kakovostjo podatkov, ki so bile ugotovljene pri nadzorniškem poročanju.

Podatki iz regulativnega poročanja se razširjajo interno in eksterno. V skladu s sklepi EBA o poročanju pristojnih organov Evropskemu bančnemu organu se večina podatkov iz poročevalskega okvira EBA pošlje organu EBA takoj po prejemu. Z večstopenjskim pristopom se preprečuje, da bi morali pristojni nacionalni organi podatke pošiljati dvakrat, najprej ECB in zatem še EBA, poleg tega pa so na ta način podatki v bazah pristojnih nacionalnih organov, ECB in EBA popolnoma enaki.

Nadzorniški podatki, prejeti v sistemu SUBA, so v različnih oblikah in orodjih interno na voljo zaposlenim v evropskem bančnem nadzoru. Vsako noč se vsi moduli za pomembne in manj pomembne institucije, prejeti tekom dneva v sistemu SUBA, pretvorijo v različne formate ter naložijo v sistem EMN za upravljanje informacij in njegov poročevalski sistem (IMAS). Tako imajo nadzorniki dostop do podatkov že dan za tem, ko prispejo v ECB. Poleg tega se vsi kazalniki tveganja za pomembne in manj pomembne institucije takoj posodobijo vsakič, ko v sistem SUBA prispe vsaj en modul, ki vpliva na izračune.

3.4.5 Ocenjevanje kakovosti podatkov

Razpoložljivost primernih in kakovostnih podatkov je ključnega pomena tako za nadzorovane institucije kot tudi za nadzornike. Kakovost podatkov ter sposobnost agregiranja podatkov na ravni celotne družbe sta bistvena predpogoja za sprejemanje dobrih, na tveganjih temelječih odločitev in s tem za uspešno ravnanje s tveganji. Pristojni nacionalni organi so odgovorni za prvo oceno kakovosti podatkov. Poleg sklopa poenotenih validacij, ki ga je opredelil organ EBA, se za podatke, ki jih predložijo pomembne institucije, uporabljajo tudi [dodatne kontrole kakovosti podatkov](#), ki jih je razvila ECB v sodelovanju s pristojnimi nacionalnimi organi, da bi se odkrile morebitne napake in zagotovila standardizirana ocena njihove kakovosti. ECB nadzira drugo oceno kakovosti podatkov. Ta nadzor vključuje redno spremljanje in obravnavo vseh vprašanj, ki niso bila rešena med prvo oceno kakovosti podatkov. ECB izvaja tudi nadaljnja preverjanja, od katerih se nekatera lahko izvedejo samo na celotnem podatkovnem nizu, kot so analize skupin primerljivih institucij, preverjanja verodostojnosti in primerjave med državami. V skladu z večstopenjskim pristopom ECB z institucijami obravnava napake in vprašanja verodostojnosti, ki izhajajo iz druge ocene, opravljene v pristojnih nacionalnih organih.

V ECB se ocene kakovosti podatkov izvajajo na podlagi vnaprej določenega sklopa dimenzij.

- **Pravočasnost:** časovni zamik med datumom, ko bi pristojni nacionalni organ moral posredovati podatke ECB, in dejanskim datumom posredovanja podatkov.
- **Točnost:** bližina poročane vrednosti osnovnemu nadzorniškemu konceptu. V okolju nadzorniške statistike se točnost razume kot odsotnost napak in kot

natančna skladnost poročanih vrednosti z osnovnimi konceptom za vsako podatkovno točko. V praksi se dimenzija točnosti kvantificira s preverjanjem izpolnjevanja logičnih razmerij med različnimi podmnožicami podatkov (npr. med različnimi predlogami), njihova skladnost z glavnimi podatki za dano institucijo in skladnost z drugimi objavljenimi podatki.

- **Popolnost:** razpoložljivost zahtevanih informacij. Za odkrivanje manjkajočih informacij se preverja popolnost podatkov.
- **Zanesljivost:** bližina revidirane vrednosti posamezne podatkovne točke začetni predloženi vrednosti. Ta dimenzija temelji na opredelitvi ponovne predložitve večje količine podatkov in se oceni s študijami ponovnih predložitvev.
- **Verjetnost:** namen preverjanj je odkriti osamelce v poročanih podatkih. To se opravi s pregledom časovne serije dane spremenljivke, ki pokaže, ali vrednosti bistveno odstopajo od običajnega vzorca oziroma so izjemno visoke (ali nizke) glede na primerljive institucije.

Na podlagi teh dimenzij GD Statistika pripravlja različne prikaze in poročila, med njimi tudi četrletno poročilo o kakovosti podatkov za vsako pomembno institucijo. Poročila posreduje tudi pristojnim nacionalnim organom in jih obvesti o gibanjih, ki jih je odkril v podatkih. Naslovniki poročil, s katerimi se spremlja kakovost podatkov, so skupne nadzorniške skupine. Če so v poročilu navedene resne težave s kakovostjo podatkov in če po opravljeni analizi sorazmernosti skupna nadzorniška skupina odkrije kršitve nadzorniških zahtev, sprejme skupna nadzorniška skupine ustrezen nadzorniški ukrep. Ta je lahko v obliki operativnega akta, naslovljenega na nadzorovani subjekt, ali v obliki sestanka z vodstvom institucije. Skupna nadzorniška skupina lahko predlaga tudi, da Nadzorni odbor ali Svet ECB uporabi [nadzorniška pooblastila](#). Nadalje se rezultati verjetno vključijo v oceno tveganj nadzorovanega subjekta in upoštevajo v nadaljnjih analizah.

4 Nadzor pomembnih institucij

Bančni nadzor se začne z načrtovanjem rednih nadzornih dejavnosti, ki so določene v načrtu nadzorniških pregledov. Ta zajema vse naloge in dejavnosti, povezane s tekočim nadzorom in inšpekcijskimi pregledi na kraju samem, v skladu z razpoložljivimi viri. Ena glavnih nalog, ki jo ima ECB v bančnem nadzoru, je odkrivanje in ocenjevanje glavnih tveganj in ranljivosti, ki obstajajo v kreditnih institucijah pod evropskim bančnim nadzorom. To je osnova za določanje prednostnih nalog nadzora in usmerja vsakodnevno delo skupnih nadzorniških skupin.

Tekoči nadzor obsega vrsto dejavnosti, ki se izvajajo bodisi redno bodisi po potrebi, njihov cilj pa je oceniti primernost članov upravljalnih organov, preveriti spoštovanje bonitetnih predpisov, oceniti profil tveganosti in izvajati proces nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja (SREP). Za pomembne institucije pod evropskim bančnim nadzorom so za te naloge pristojne skupne nadzorniške skupine. Poleg tekočega nadzora so včasih potrebni tudi poglobljeni pregledi posameznih tem, za katere se organizirajo inšpekcijski pregledi na kraju samem (npr. inšpekcijski pregled ali preverjanje notranjih modelov). Inšpekcijski pregled na kraju samem navadno opravi inšpekcijska skupina, ki je organizacijsko sicer neodvisna, vendar pri tem tesno sodeluje s pristojno skupno nadzorniško skupino.

Različne nadzorne dejavnosti navadno rezultirajo v nadzorniških ukrepih, ki so naslovljeni na nadzorovani subjekt. Nadzornim dejavnostim in sklepom navadno sledi vrsta rutinskih korakov, kot so spremljanje izvajanja ukrepov ter po potrebi uveljavljanje pravil in sankcije.

4.1 Operativno načrtovanje

4.1.1 Določitev sorazmernosti pri nadzoru

CRD, člena 97 in 99

Nadzor mora biti prilagojen tveganjem in hkrati sorazmeren z vrsto nadzorovanega subjekta. Zato je treba skupne vire evropskega bančnega nadzora razporediti med različne institucije tako, da se pri nadzoru upoštevata oba omenjena cilja. Rezultat so različne ravni nadzorniškega dela z institucijo: različna pogostost in intenzivnost nadzora za institucije, ki si med seboj niso podobne. Skupni profil tveganosti institucije je neposredno povezan z ravno nadzorniškega dela z institucijo.

Pri razporejanju pomembnih institucij na različne ravni nadzorniškega dela z institucijo se upoštevata dva dejavnika.

Po eni strani se upoštevata velikost in zapletenost institucije. Ta dva koncepta se poleg ostalih upoštevata pri razporejanju nadzorovanih subjektov v skupine, pri čemer so v 1. skupini največje in najbolj zapletene institucije.

Po drugi strani se upošteva instituciji lastna tveganost, kot jo je v zadnji skupni oceni tveganj v okviru letnega procesa SREP določila skupna nadzorniška skupina. Rezultat tega pregleda je ocena med 1 in 4 za vsak nadzorovani subjekt, pri čemer 4 pomeni najvišjo stopnjo tveganosti. Postopek ocenjevanja je podrobno opisani v razdelku 4.6.

4.1.2 Priprava načrta nadzorniških pregledov

CRD, členi 97, 98 in 99

Smernice o skupnih postopkih in metodologijah za proces nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja (EBA/GL/2014/13)

Načrt nadzorniških pregledov za pomembno institucijo obsega tekoče dejavnosti, ki jih skupne nadzorniške skupine izvajajo na daljavo, in dejavnosti na kraju samem, ki jih v prostorih nadzorovanega subjekta izvajajo skupine strokovnjakov.

Skupna nadzorniška skupina vsako leto pripravi načrt nadzorniških pregledov za vsako pomembno institucijo, ki jo nadzira. Pri tem se opira na obstoječe zakonske zahteve, nadzorniški priročnik in prednostne naloge naloga.

Poleg tega lahko skupne nadzorniške skupine vedno izvajajo tudi izredne naloge, ki niso vključene v načrt, predvsem kadar se morajo odzvati na hitro stopnjevanje tveganj v posamezni instituciji ali širšem sistemu.

Na začetku vsakega leta skupne nadzorniške skupine nadzorovanim subjektom pošljejo povzetek načrta nadzorniških pregledov, tj. okvirni načrt glavnih načrtovanih nadzornih dejavnosti, v katerih morajo biti institucije neposredno udeležene.

Ta poenostavljeni povzetek načrta nadzorniških pregledov obsega tri komponente.

1. **Dejavnosti na daljavo**, ki jih skupne nadzorniške skupine načrtujejo v prihodnjem letu, kot so SREP in »poglobljene analize« (*deep dives*) vprašanj, ki zbujejo zaskrbljenost in jih skupne nadzorniške skupine zato želijo podrobneje preučiti.
2. **Dejavnosti na kraju samem**, kot so inšpekcijski pregledi na kraju samem in preverjanja notranjih modelov.
3. Poleg tega načrt nadzorniških pregledov vključuje seznam **zahtev za predložitev podatkov**, ki bodo predvidoma izvedene tekom leta (izredne in redne).

Sredi leta se pripravi posodobitev poenostavljenega povzetka načrta nadzorniških pregledov, da se upoštevajo morebitne spremembe.

4.2 Analiza tveganj, s katero se odkrivajo in ocenjujejo ključna tveganja in ranljivosti

Odkrivanje in ocenjevanje glavnih tveganj in ranljivosti, ki obstajajo v kreditnih institucijah pod evropskim bančnim nadzorom, je ena glavnih nalog, ki jo ima ECB v bančnem nadzoru. Predstavlja osnovo za določitev prednostnih nalog nadzora in

usmerja vsakodnevno delo skupnih nadzorniških skupin. To ugotavljanje in redno spremljanje novih in obstoječih tveganj (glej razdelek 4.2.1) dopolnjujejo poglobljene analize ali tematski pregledi izbranih tem (glej razdelek 4.4.3), stresni testi (glej razdelek 4.2.2) ter analize učinkov obstoječih in prihodnjih regulativnih pobud (glej razdelek 4.2.3).

4.2.1 Odkrivanje novih tveganj

Uredba o EMN, členi 3, 4 in 10

Pomemben predpogoj za uspešen bančni nadzor sta ocenjevanje najpomembnejših tveganj, s katerimi se soočajo nadzorovani subjekti, in zlasti zgodnje odkrivanje novih, nastajajočih tveganj. To je tudi dobro izhodišče za redno strateško načrtovanje, v katerem se določijo prednostne naloge nadzora. Horizontalne analize za te namene ter splošno ocenjevanje glavnih tveganj in ranljivosti v sodelujočih državah članicah izvaja oddelek Analiza tveganj v okviru EMN, ki opravlja naslednje naloge:

1. odkriva nova tveganja in spremlja spremembe na področju tveganj v nadzorovanih subjektih;
2. izvaja horizontalne poglobljene analize v različnih oblikah in z različno pogostostjo, pri čemer upošteva vse relevantne kategorije tveganj in teme;
3. nudi strokovno pomoč in podporo skupnim nadzorniškim skupinam in drugim oddelkom pri njihovih nadzornih dejavnostih (oblikovanje in priprava orodij za spremljanje in analizo tveganj, primerjalne analize ključnih področij tveganj in strokovna podpora pri analizah tveganj).

Za večjo učinkovitost analize tveganj, ki se izvaja v okviru evropskega bančnega nadzora, sta pomembna naslednja dva dejavnika: (i) neposreden dostop do skupnih nadzorniških skupin kot pomembnega vira informacij o posameznih institucijah in (ii) analize, ki jih izvajajo druga poslovna področja ECB, na primer makrobonitetne analize.

Letna ocena tveganj (SREP) se izvaja v tesnem sodelovanju z mrežo strokovnjakov in ustreznimi horizontalnimi funkcijami v pristojnih nacionalnih organih. Rezultate teh ocen in drugih tekočih analitičnih dejavnosti redno prejemajo tudi skupne nadzorniške skupine.

Rezultati analiz aktualnih tveganj in ranljivosti se upoštevajo v splošnem strateškem načrtovanju ter pri oblikovanju skupnih načrtov nadzorniških pregledov (glej razdelek 4.1). Dopolnjujejo jih tudi poglobljene analize, ki jih izvajajo skupne nadzorniške skupine, stresni testi (glej razdelek 4.2.2), analize učinkov obstoječih in bodočih predpisov (glej razdelek 4.2.3) in izbrane tematske analize (glej razdelek 4.4.3).

4.2.2 Stresno testiranje

Uredba o EMN, člen 4(1)(f)

CRD, člen 100

Uredba o EBA, uvodna izjava 43 ter člani 21,22 in 32

Stresni testi so glavno orodje za merjenje enega samega tveganja ali kombinacije več tveganj v stresnih scenarijih. V okviru bančnega nadzora v ECB je oddelek Strokovnjaki za stresno testiranje pristojen za horizontalne naloge, med katerimi so tudi mikrobonitetni nadzorniški stresni testi. Za pomembne institucije to vključuje izvajanje letnih nadzorniških stresnih testov po členu 100 CRD v podporo procesu SREP. To med drugim zajema izvajanje celovitih testov solventnosti za subjekte pod evropskim bančnim nadzorom v okviru dveletnih stresnih testov na ravni EU, ki jih pripravlja in usklajuje Evropski bančni organ (EBA). V letih, ko ni stresnega testa na ravni EU, bančni nadzor v ECB izvaja tematske stresne teste, ki obravnavajo izbrano prednostno nalogo nadzora (npr. obrestno tveganje v bančni knjigi leta 2017, likvidnostno tveganje leta 2019, podnebno tveganje leta 2022 in kibernetika odpornost leta 2024). Občasno se v primeru nepredvidenih finančnih in makroekonomskih gibanj izvajajo ciljno usmerjeni namizni stresni testi (kot so analize ranljivosti, izvedene v letih 2020 in 2022), da se ocenijo relevantna tveganja in ranljivosti.

Glavne med temi nalogami so priprava metodologije in predlog za stresne teste, oblikovanje in izvajanje strategije za zagotavljanje kakovosti, s katero se kritično preverjajo projekcije institucij v stresnih testih, ter spremljanje razvoja temu namenjenih modelov in IT infrastrukture. Kadar je primerno, se te naloge izvajajo v sodelovanju z drugimi oddelki v ECB, organom EBA in/ali s pristojnimi nacionalnimi organi.

Mikrobonitetne stresne teste pogosto dopolnjujejo makrobonitetne razširitve, ki se osredotočajo na posledice za celotni sistem in ne za posamezne banke ter se izvajajo od zgoraj navzdol, kar pomeni, da ne vključujejo nadzorovanih subjektov. Tovrstni testi razkrivajo predvsem pomembne povratne učinke ali mrežne učinke. Do povratnih učinkov pride na primer zaradi škodljivih sprememb v okolju, ki jih sproži stresni scenarij z negativnim učinkom na dajanje posojil. Mrežni učinki se v takem scenariju širijo na primer z dajanjem posojil ali financiranja med institucijami. Tako povratni kot tudi mrežni učinki se pogosto obravnavajo z modeli »od zgoraj navzdol«, ki so zasnovani za makrobonitetne analize in analize finančne stabilnosti. Ti modeli dopolnjujejo bolj mikrobonitetne stresne teste »od spodaj navzgor«, pri katerih banke navadno uporabljajo svoje lastne modele, poudarek pa je na tveganjih z visoko občutljivostjo in na primerljivosti rezultatov med institucijami. Primerljivost je še posebej pomembna, saj se rezultati običajno uporabljajo kot eden od vhodnih podatkov v procesu SREP.

Poleg prispevka k stresnim testom izvaja oddelek Strokovnjaki za stresno testiranje tudi analize občutljivosti in druge kvantitativne ocene, ki se upoštevajo v nadzorniških odločitvah. V tem okviru skupnim nadzorniškim skupinam oddelek zagotavlja orodja za kritično preverjanje navedb o kapitalu in likvidnosti. Ta orodja podpirajo presojo kapitalskih in likvidnostnih projekcij, ki jih pripravijo banke same, na primer v kontekstu procesov ICAAP in ILAAP ter pri načrtovanju kapitala in sanacije.

4.2.3 Kvantitativne študije učinkov

V okviru ugotavljanja in spremljanja tveganj v nadzorovanih subjektih mora evropski bančni nadzor spremljati tudi, ali pomembne institucije spoštujejo obstoječe mikro- in makrobonitetne ukrepe in upoštevajo prihajajoče regulativne pobude.

V tem okviru oddelek Nadzorna politika prispeva k projektom periodičnega spremljanja, pri čemer ugotavlja, v kolikšni meri nadzorovani subjekti izpolnjujejo obstoječe in prihodnje mikro- in makrobonitetne standarde in predpise. Poleg tega oddelek izvaja izbrane kvantitativne študije učinkov za druge nadzorniške in regulativne pobude.

4.3 Ocenjevanje primernosti članov upravljalnega organa (ocenjevanje sposobnosti in primernosti)

4.3.1 Cilji

Upravljalni organ institucije mora biti primeren za izvajanje svojih pristojnosti ter sestavljen tako, da prispeva k učinkovitemu upravljanju in uravnoteženemu odločanju. To povečuje varnost in trdnost tako institucije same kot tudi širšega bančnega sektorja, saj utrjuje zaupanje javnosti v vse, ki upravljajo finančni sektor euroobmočja.

Nadzorovani subjekti so v prvi vrsti sami odgovorni, da v upravljalni organ imenujejo osebe, ki izpolnjujejo zahteve glede sposobnosti in primernosti (»primernost«). Sami morajo skrbno preverjati in ocenjevati člane upravljalnega organa, in sicer ne samo pred imenovanjem, ampak tudi po njem (npr. če se bistveno spremenijo pristojnosti člana upravljalnega organa ali splošneje, če se po prvotni oceni pojavijo nova dejstva, ki bi lahko vplivala na oceno primernosti). Pri tem morajo zagotoviti, da ocenjevana oseba povsem transparentno sodeluje v postopku. Če se po začetni oceni primernosti pojavijo hudo obremenilne ugotovitve v zvezi s članom upravljalnega organa, mora nadzorovani subjekt ponovno pretehtati, ali je ta član še vedno primeren za položaj, ter o teh novih dejstvih obvestiti pristojni nacionalni organ in ECB. Poleg tega ima ECB tudi pooblastila, da kadarkoli začne ponovno ocenjevanje primernosti člana upravljalnega organa.

4.3.2 Obseg

ECB je pristojna, da odloča o primernost vseh članov upravljalnega organa v funkciji upravljanja (izvršni direktorji) ali v nadzorni funkciji (neizvršni direktorji) v vseh institucijah pod neposrednim nadzorom ECB (pomembne institucije), ki so lahko kreditne institucije ali (mešani) finančni holdingi, ter v primeru izdaje dovoljenja za opravljanje bančnih storitev in pridobitev kvalificiranega deleža tudi v manj pomembnih institucijah. Za redna imenovanja v manj pomembnih institucijah (tj.

razen v primerih izdaje bančnega dovoljenja ali pridobitve kvalificiranega deleža) so odgovorni pristojni nacionalni organi.

Naloga ECB je, da deluje kot »vratar«. Zagotoviti mora, da pomembni nadzorovani subjekti izpolnjujejo zahtevo, da vzdržujejo stabilno ureditev upravljanja, vključno z zahtevami glede sposobnosti in primernosti oseb, odgovornih za upravljanje institucij. ECB je tudi neposredno pristojna, da izvaja nadzorniška pooblastila, ki so ji podeljena z nacionalno zakonodajo in niso izrecno navedena v pravu EU, na področju odobritve imenovanja nosilcev ključnih funkcij in vodij podružnic pomembnih institucij pod pogoji in v okviru omejitev, ki so določeni z nacionalno zakonodajo.

4.3.3 Pravni okvir

CRR

CRD, člani 88, 91 in 121

Uredba o EMN, člani 4, 6 in 9

Okvirna uredba o EMN, členu 93 in 94

Pri izvajanju nadzorniških nalog ECB uporablja vso relevantno zakonodajo EU, medtem ko v primerih, ko je zakonodaja sestavljena iz direktiv, uporablja nacionalno zakonodajo, s katero se te direktive prenašajo. Zahteve glede primernosti so zgoščeno obdelane v direktivi o kapitalskih zahtevah. Direktiva vsebinsko obravnava standarde sposobnosti in primernosti, vendar ne vsebuje nobenih podrobnosti o različnih merilih in ne navaja, kakšen nadzorniški postopek naj se uporabi.

Zaradi tega ECB pri odločanju o sposobnosti in primernosti v okviru EMN upošteva vsebinske zahteve, ki so določene v zavezujoči nacionalni zakonodaji, s katero se direktiva izvaja. Ker je zahteve glede primernosti in sposobnosti v direktivi treba razumeti kot minimalno raven poenotenja, so jih države euroobmočja v nacionalno zakonodajo prenesle na različne načine. Nekatere so sprejele tudi podrobnejša določila od tistih, ki so navedena v direktivi.

Poleg nacionalne zakonodaje upošteva ECB tudi smernice EBA o primernosti ter smernice EBA o notranjem upravljanju. Te smernice pristojnim nacionalnim organom in ECB puščajo nekaj manevrskega prostora, da podrobneje opredelijo zahteve. ECB pri ocenjevanju sposobnosti in primernosti članov uprav upošteva opredelitve in koncepte iz smernic.

Regulativne zahteve morajo v praksi izvajati pristojni organi, ko ocenjujejo primernost članov upravljalnega organa institucij. Za enotno izvajanje pravnih zahtev so poleg določitve skupnih nadzorniških praks in postopkov potrebna nekatera dodatna pojasnila glede razlaganja teh zahtev.

V ta namen je ECB skupaj s pristojnimi nacionalnimi organi razvila politike glede meril sposobnosti in primernosti ter nadzorniške prakse in postopke, ki podrobneje pojasnjujejo, kako evropski bančni nadzor v vsakem posameznem primeru izvaja direktivo o kapitalskih zahtevah in smernice EBA. Te politike so sprejete brez poseganja v nacionalno zakonodajo ter v skladu s smernicami EBA. Če ne obstaja nasprotujoča zavezujoča nacionalna zakonodaja, jih morajo ECB in pristojni nacionalni organi spoštovati. Pristojni nacionalni organi so se dogovorili, da bodo, kolikor je to mogoče, nacionalno zakonodajo razlagali in razvijali v skladu s temi politikami.

Podrobneje so te politike in nadzorniške prakse pojasnjene v Vodniku ECB o ocenjevanju sposobnosti in primernosti, ki je na voljo na spletnem mestu ECB o bančnem nadzoru.

4.3.4 Ocenjevalna merila

Sposobnost in primernost članov upravljalnega organa se ocenjuje po petih merilih: (i) izkušnje, (ii) ugled, (iii) nasprotje interesov in neodvisnost, (iv) čas in (v) kolektivna primernost.

Načelo sorazmernosti velja v celotnem postopku ocenjevanja sposobnosti in primernosti, kar pomeni, da se morajo merila primernosti uporabljati sorazmerno z velikostjo subjekta ter z naravo, obsegom in zapletenostjo dejavnosti kot tudi s konkretnim položajem, ki se zapolnjuje. Zaradi uporabe načela sorazmernosti pri merilih primernosti se ne smejo znižati standardi primernosti, možen pa je diferenciran pristop v procesu ocenjevanja ali pri uporabi meril primernosti (npr. za raven in področja znanja, veščin in izkušenj ali za čas, ki se zahteva od članov upravljalnega organa v funkciji vodenja ali članov upravljalnega organa v funkciji nadzora). To pomeni, da ocena v vseh primerih temelji na individualni analizi in nadzorniški presoji.

Resne ugotovitve (v zvezi s preprečevanjem pranja denarja ali goljufijami, druge ugotovitve, ki izhajajo iz inšpekcijskih pregledov na kraju samem ali sodnih postopkov) bi lahko vplivale na primernost imenovane osebe, tudi če med posameznimi vlogami in pristojnostmi ter danimi ugotovitvami ni neposredne povezave. Od vsakega člana upravljalnega organa se pričakuje, da ustrezno razume poslovna področja, za katera je vsak član individualno odgovoren skupaj z drugimi člani upravljalnega organa, in da k tem področjem prispeva, tudi če je posamezen član izključno pristojen za določena področja. Zato je lahko vsak član individualno odgovoren za neizpolnjevanje kolektivne odgovornosti upravljalnega organa, da ustrezno rešuje vprašanja (individualna odgovornost).

4.3.5 Izkušnje

Člani upravljalnega organa morajo imeti zadostno znanje, veščine in izkušnje za opravljanje svoje funkcije. Izraz »izkušnje« se v nadaljevanju uporablja v širšem smislu in zajema tako praktične in poklicne izkušnje, pridobljene na prejšnjih položajih, kot tudi teoretične izkušnje (znanje in veščine), pridobljene z izobraževanjem in usposabljanjem.

Od vseh članov upravljalnega organa se pričakuje, da imajo vsaj osnovne teoretične izkušnje na področju bančništva, tako da lahko razumejo dejavnosti institucije in njena glavna tveganja. Raven in vrsta izkušenj, ki se zahtevajo od člana upravljalnega organa v funkciji vodenja, se lahko razlikuje od tistih, ki se zahtevajo od člana upravljalnega organa v funkciji nadzora, še zlasti, če ti dve funkciji izvajata dva ločena organa. Dodatne izkušnje se lahko zahtevajo, če to narekujejo relevantni

dejavniki, npr. vrsta funkcije, za katero oseba kandidira, narava, velikost in zapletenost subjekta, ali drugi dejavniki, ki jih je treba upoštevati v posameznem primeru (npr. preprečevanje pranja denarja in boj proti financiranju terorizma, tveganja v zvezi z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo in varnostjo, podnebna in okoljska tveganja itd.).

4.3.6 Ugled

Člani upravljalnega organa morajo vedno imeti zadosten ugled. Šteje se, da imenovana oseba uživa ugled, če ni nobenih objektivnih in dokazljivih razlogov, ki bi nakazovali drugače, zlasti ob upoštevanju relevantnih razpoložljivih informacij o dejavniki in okoliščinah, navedenih v tem razdelku.

Šteje se, da imenovana oseba uživa ugled, če ni nasprotnih dokazov in ni razlogov za utemeljen dvom o njenem ugledu. Če osebno ali poslovno delovanje imenovane osebe vzbuja dvom o njeni sposobnosti, da bo skrbno in preudarno upravljala kreditno institucijo, mora nadzorovani subjekt in/ali imenovana oseba o tem obvestiti pristojni organ, ki bo ocenil pomembnost okoliščin.

Odprti – kot tudi zaključeni – kazenski ali upravni postopki lahko vplivajo na ugled imenovane osebe in nadzorovanega subjekta, kar velja tudi v primeru, da je (ali bo) imenovana oseba imenovana v drugi državi članici/državi kot v tisti, v kateri so se zgodili relevantni dogodki. Odprti sodni postopki lahko vplivajo tudi na sposobnost člana upravljalnega organa, da svojim funkcijam nameni dovolj časa, zato jih je treba v tem okviru prav tako preučiti.

4.3.7 Nasprotje interesov

Člani upravljalnega organa morajo biti sposobni, da sprejemajo utemeljene, objektivne in neodvisne odločitve (tj. da delujejo neodvisno). Neodvisnost ravnanja lahko omejuje osebno, poklicno, finančno ali politično nasprotje interesov.

Nadzorovani subjekt mora imeti vzpostavljene politike upravljanja, s katerimi lahko odkriva, razkriva, zmanjšuje, upravlja in preprečuje nasprotja interesov, ki so lahko dejanska, možna (tj. jih je mogoče z razumno verjetnostjo predvideti) ali domnevna (tj. obstajajo v očeh javnosti). Nasprotje interesov obstaja, če interesi člana upravljalnega organa lahko negativno vplivajo na interese nadzorovanega subjekta.

Sam obstoj nasprotja interesov še ne pomeni nujno, da imenovana oseba ni primerna. To velja edino v primeru, ko nasprotje interesov predstavlja pomembno tveganje in ga ni mogoče preprečiti, zadostno zmanjšati ali upravljati v skladu s pisnimi politikami nadzorovanega subjekta.

Če nacionalno materialno pravo v kontekstu ocenjevanja sposobnosti in primernosti določa še druga formalna merila glede neodvisnosti določenih članov upravljalnega organa (»neodvisni direktorji«), je treba spoštovati tudi ta merila.

4.3.8 Časovne obveznosti

Vsi člani upravljalnega organa morajo biti sposobni, da opravljanju svoje funkcije v instituciji namenijo dovolj časa. Na čas, ki ga član upravljalnega organa lahko nameni svoji funkciji, lahko vpliva več dejavnikov, kot je število direktorskih funkcij, ki jih ima (kvantitativno ocenjevanje). Poleg tega je treba oceniti tudi kvalitativne vidike.

Število direktorskih funkcij, ki jih sme imeti član upravljalnega organa pomembne nadzorovane institucije, je v CRD omejeno na eno izvršno direktorsko funkcijo z dvema neizvršima direktorskima funkcijama ali na štiri neizvršne direktorske funkcije. Pri tem pravilu obstajata dve izjemi. (i) v nekaterih primerih se več direktorskih funkcij šteje kot ena sama direktorska funkcija (»priznane ugodnosti pri štetju«), tj. direktorske funkcije v isti skupini ali v institucijah, ki so članice iste institucionalne sheme za zaščito vlog, ali direktorske funkcije v subjektih, v katerih ima institucija kvalificirani delež; (ii) direktorske funkcije v organizacijah, katerih cilji niso predvsem komercialne narave, se ne štejejo pri zgornjih mejah.

Kvalitativni dejavniki, ki določajo, koliko časa lahko član upravljalnega organa nameni svoji funkciji, so naslednji: (i) velikost in okoliščine subjektov, v katerih opravlja direktorske funkcije, ter narava, obseg in zapletenost njihovih dejavnosti; (ii) kraj ali država, v katerih imajo subjekti svoj sedež; (iii) druge poklicne ali osebne obveznosti in okoliščine (npr. sodni postopek, v katerega je vpletena imenovana oseba, ali med olajševalnimi dejavniki, sinergije med obstoječimi mandati ali položaji). Pri ocenjevanju, ali bo imenovana oseba svojim funkcijam sposobna nameniti dovolj časa, mora nadzorovani subjekt upoštevati tudi potrebe po trajnem usposabljanju in razvoju ter časovno rezervo za nepredvidene okoliščine. Pri slednjih ne gre samo za krizne situacije, povezane z institucijo, marveč tudi za okoliščine, ki bi lahko nepričakovano vplivale na časovne obveznosti (npr. sodni postopki).

4.3.9 Kolektivna primernost

Nadzorovani subjekt je v prvi vrsti sam odgovoren za to, da odkrije pomanjkljivosti v kolektivni primernosti. To izvede s samooceno svojega upravljalnega organa, na primer z uporabo matrike primernosti. O pomanjkljivostih mora poročati skupni nadzorniški skupini, s katero se o njih pogovori, saj je nadzor kolektivne primernosti upravljalnega organa sestavni del tekočega nadzora upravljanja. Vprašanje, kako se bo imenovana oseba vključila v kolektivno primernost, je eno od meril, ki se preverja v okviru začetnega ocenjevanja sposobnosti in primernosti. V oceni se ustrezno upoštevajo raznolikost upravljalnega organa, posebnosti dane banke in potrebe na podlagi profila tveganosti banke, ki so ugotovljene med tekočim nadzorom.

4.3.10 Postopek ocenjevanja

ECB odloča samo o imenovanjih v pomembnih kreditnih institucijah, razen če je imenovanje sestavni del postopka za izdajo bančnega dovoljenja ali dovoljenja za

pridobitev kvalificiranega deleža (to sta skupna postopka za pomembne in manj pomembne institucije).

Pomembna institucija (ali izjemoma imenovana oseba) o imenovanju uradno obvesti pristojni nacionalni organ, za kar uporabi ustrezen nacionalni obrazec. Pristojni nacionalni organ zatem obvesti ECB. Postopek ocenjevanja ter z njim povezane interakcije med zadevnimi subjekti in nadzorniki se, kolikor je mogoče, izvajajo prek namenske digitalne platforme (v nadaljnjem besedilu: portal). Pristojni nacionalni organ in ECB skupaj zbirata potrebne informacije, opravita oceno in pripravita podroben predlog odločitve.

Formalna odločitev ECB se sprejme po vsakem ocenjevanju sposobnosti in primernosti do ustreznega roka, če je ta določen v nacionalni zakonodaji. ECB se lahko odloči, da imenovana oseba je ali da ni sposobna in primerna. Kljub temu ima ECB pooblastila, da v pozitivne odločitve vključi dodatne določbe (tj. pogoje ali obveznosti ter izjemoma priporočila). Kadar zadržkov s temi dodatki ni mogoče v zadostni meri odpraviti, je treba sprejeti negativno odločitev. ECB ima pooblastila, da iz upravljalnega organa pomembnega nadzorovanega subjekta kadarkoli odstrani člana, ki ne izpolnjuje meril primernosti.

Nadzorovani subjekt (ali izjemoma imenovana oseba) se uradno obvesti o odločitvi, ki jo sprejme ECB. Nadzorovani subjekt in imenovana oseba morata izpolniti tudi morebitne zahteve iz nacionalne zakonodaje, npr. opraviti registracijo v nacionalnem registru ipd.

Imenovana oseba in nadzorovani subjekt lahko zahtevata presojo s strani Upravnega odbora za pregled ali odločitev izpodbijata neposredno na Sodišču Evropske unije.

4.4 Izvajanje tekočega nadzora

Tekoči nadzor pomembnih institucij izvajajo skupne nadzorniške skupine ob podpori horizontalnih oddelkov ECB in pristojnih nacionalnih organov. Vključuje redne in izredne ukrepe ter obsega izvajanje načrta nadzorniških pregledov (glej razdelek 4.1) in procesa SREP (glej razdelek 4.5). Poleg tega skupne nadzorniške skupine skrbijo za usklajenost z ekipami za inšpekcijske preglede na kraju samem in vzdržujejo stike z nacionalnimi nadzorniki.

Ves čas zbirajo informacije o instituciji in vzdržujejo stalen nadzorniški dialog.

4.4.1 Zbiranje informacij

Uredba o EMN, člena 10 in 11

Pri tekočem ocenjevanju profila tveganosti institucije skupne nadzorniške skupine uporabljajo številne vire kvantitativnih in kvalitativnih informacij. Delujejo kot enotna vstopna točka za vso komunikacijo z nadzorovanim subjektom in drugimi nadzornimi organi v okviru EMN. Koordinator skupne nadzorniške skupine skrbi za razširjanje

informacij vsem udeleženiim. Vse informacije se shranjujejo v sistemu EMN za upravljanje informacij IMAS.

Vseeno iz pravnih in tehničnih razlogov obstajajo izjeme v politiki enotne vstopne točke za komunikacijo. Za zbiranje večine kvantitativnih informacij se uporabljajo posebni postopki. Za redno poročanje, npr. COREP in FINREP, se uporabljajo obstoječe poročevalske platforme in postopki (glej razdelek 3.4).

Na splošno lahko ECB od nadzorovanih subjektov zahteva, da predložijo dokumente ter pisne ali ustne obrazložitve teh informacij. To so na primer interni podatki in poslovna poročila, politike, poročila o obvladovanju tveganj, notranje revizije, strategije ter poslovni in kapitalski načrti. Pri spremljanju konkretnih vprašanj in tveganj lahko ECB uporabi tudi dodatne podatke, ki jih zbere med izvajanjem nadzora, ter informacije od zunanjih virov.

4.4.2 Vzdrževanje stalnega nadzorniškega dialoga

CRD, člani 10, 97, 104 in 105
Smernice o skupnih postopkih in metodologijah za proces nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja (EBA/GL/2014/13)

Pri rednem vsakodnevem delu se skupne nadzorniške skupine redno ali po potrebi sestajajo z zaposlenimi v nadzorovanih subjektih na različnih ravneh hierarhije. Vzdrževanje stalnega nadzorniškega dialoga je zelo pomembno za zgodnje ugotavljanje tveganj in pravočasno uvedbo korektivnih nadzorniških ukrepov. Poleg tega nadzorniški dialog omogoča, da nadzorovani subjekti in nadzorniki enako razumejo glavne elemente in dejavnike, ki vplivajo na izid nadzorniških postopkov, kot so SREP in nadzorniški stresni testi. Poleg tega se pričakuje, da institucije v okviru nadzorniškega dialoga nadzornikom pravočasno poročajo o tekočih in pomembnih gibanjih na področju tveganj in trgov.

Vsaka skupna nadzorniška skupina v okviru vsakoletne priprave načrta nadzorniških pregledov pripravi letni časovni raspored glavnih sestankov z vsakim od nadzorovanih subjektov. Ta časovni raspored je prožen in ga je mogoče med letom posodabljeti. Poleg tega se na zahtevo nadzornika ali nadzorovanega subjekta lahko organizirajo tudi izredni sestanki. Kljub temu sestanki med pristojnimi nacionalnimi organi in lokalnim vodstvom institucije o nadzorniških nalogah zunaj okvira EMN lahko potekajo tudi brez sodelovanja skupnih nadzorniških skupin, vendar pa morajo biti te o sestankih obveščene.

Redni sestanki potekajo tako z vodstvom skupine kot tudi z vodstvi pomembnih podrejenih družb. Navadno se letno organizira vsaj en sestanek z glavnim izvršnim direktorjem, glavnim direktorjem za tveganja in glavnim finančnim direktorjem, s predsednikom nadzornega odbora nadzorovanega subjekta in z vodjo notranje revizije na ravni skupine in relevantnih podrejenih družb. Organizirajo se lahko tudi sestanki z vodji glavnih poslovnih področij, vodjo funkcije za skladnost poslovanja in z vodji podpornih funkcij, ki jih dopolnjujejo tematski sestanki na tehnični ravni.

Kot enega ključnih elementov v nadzorniškem dialogu koordinator skupne nadzorniške skupine navadno organizira sestanek z upravljalnim organom institucije, na katerem predstavi zaključke procesa SREP in razloge za osnutek odločitve

SREP. Tako institucija lahko razume, zakaj je bila ocenjena tako, kot je bila, in na katerih področjih so potrebne izboljšave.

Občasno organizira ECB tudi dodatne sestanke s predstavniki panoge, kot so delavnice z glavnimi izvršnimi direktorji o izbranih temah.

4.4.3 Izvajanje tematskih pregledov

CRD, člen 99

Uredba o EMN, členi 4, 6(1), 9(1) in 10

ECB izvaja tematske preglede in horizontalne dejavnosti o temah, ki navadno zadevajo skupine institucij iz več jurisdikcij ter imajo različne poslovne modele različne velikosti in kompleksnosti (npr. [tematski pregled notranjega upravljanja in nagnjenosti k prevzemanju tveganj](#)). Vzorec institucij za tematski pregled se izbere v skladu z dovoljeno ravno tveganja, ki jo določi vsaka skupna nadzorniška skupina za svoj nadzorovani subjekt, da se zagotovita zanesljiva horizontalna analiza in primerjalna analiza. Namen tematskih pregledov je pridobiti pomembna spoznanja o vzorcih tveganja v sodelujočih državah članicah, pri čemer splošni tematski pregledi zajemajo celotno populacijo nadzorovanih subjektov, horizontalne dejavnosti pa samo izbrano število teh subjektov. Cilj tematskih pregledov je poglobljeno spoznati izbrane teme predvsem z ugotavljanjem dejstev. Odvisno od teme in ugotovitev se rezultati tematskih pregledov lahko uporabijo pri razvoju navodil EMN, kot prispevek k ugotavljanju oz. spodbujanju uporabe najboljših praks ali celo za določitev kvalitativnih oz. kvantitativnih ukrepov za posamezne institucije. Za institucije, ki so vključene v vzorec za tematski pregled, se rezultati analize upoštevajo v letnem procesu SREP.

Teme tematskih pregledov izbere Nadzorni odbor, ki odobri prednostne naloge nadzora za naslednje leto in s tem določi, katere teme je treba poglobljeno preučiti. Določanje možnih tem za tematski pregled usklajuje direktorat Strategija nadzora in tveganja v povezavi z drugimi deležniki EMN, kot so generalni direktorati, skupne nadzorniške skupine ali druga poslovna področja ECB, horizontalni oddelki pristojnih nacionalnih organov in mednarodni organi (npr. EBA in BCBS). Teme morajo biti usklajene s prednostnimi nalogami nadzora, ki jih določi Nadzorni odbor.

Skupne nadzorniške skupine sporočajo svoje ugotovitve ali področja, kjer so potrebne izboljšave, s pismi za nadaljnje ukrepanje ali z nadzorniškimi odločitvami. Odvisno od resnosti ugotovljenih pomanjkljivosti je lahko potrebno, da se pripravi akcijski načrt ali korektivni ukrepi. Skupne ugotovitve tematskih pregledov se celotni panogi lahko predstavijo tudi z objavo nadzorniških pričakovanj.

4.4.4 Periodični regulativni pregledi

CRD

Smernice o skupnih postopkih in metodologijah za proces nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja (EBA/GL/2014/13)

Periodični regulativni pregledi so nadzorniške dolžnosti, ki izhajajo iz CRR, CRD in BRRD. To so denimo redna ocenjevanja načrtov sanacije in politike prejemkov v institucijah, ocene skladnosti z razkritji v okviru tretjega stebra ali ocene politik razdelitve dividend.

Tako je npr. vsaka skupna nadzorniška skupina pristojna za to, da zbira informacije o politiki in praksah na področju nagrajevanja zaposlenih v nadzorovanem subjektu ter izvaja smiselne analize za oceno skladnosti z zahtevami direktive o kapitalskih zahtevah. Te ocene se upoštevajo pri odločitvah SREP (glej razdelek 4.5).

V zvezi z uporabo dobrih politik na področju prejemkov in v odgovor na vloge, ki so jih oddali nadzorovani subjekti, so skupne nadzorniške skupine pristojne tudi za oceno zahtev, da se vnaprej odobri izključitev zaposlenih iz domneve, da lahko pomembno vplivajo na profil tveganosti institucije (t. i. »zaposleni s posebno naravo dela«), ter za oceno zahtev, da se poveča razmerje med variabilnimi in fiksnimi prejemki. V prvem primeru odločitev ECB, ki jo predlaga Nadzorni odbor, sprejme Svet ECB (po veljavnem postopku odločanja v ECB). V drugem primeru pa pristojnemu organu ni treba sprejeti nobene posebne odločitve, če se predvideva, da bo kapitalna osnova institucije ostala trdna. Še en primer pristojnosti skupnih nadzorniških skupin je ta, da ocenjujejo, ali nadzorovani subjekt izpolnjuje zahteve za razkritja po tretjem stebri, ki izhajajo iz CRD, CRR, smernic EBA in nacionalne zakonodaje. Pri tem ne ocenijo samo javno razkritih dokumentov, temveč tudi notranjo ureditev in prakse, ki urejajo odločitve in dejavnosti v zvezi z razkritji. Ugotovitve teh ocen se prav tako lahko upoštevajo v odločitvah SREP.

4.5 Proces nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja

4.5.1 Okvir

SREP je fleksibilen in prilagodljiv, da se zagotovi nadzor, ki temelji na tveganjih. V praksi to pomeni, da se pogostost, obseg in globina vsakoletnega ocenjevanja elementov procesa SREP lahko razlikujejo glede na raven nadzorniškega ukvarjanja s posamezno institucijo in njene konkretne okoliščine.

V skladu s Smernicami EBA o skupnih postopkih in metodologijah za proces nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja (smernice EBA o SREP) uporabljena metodologija zajema naslednje dejavnosti:

- Ocena, ki jo za svoj nadzorovani subjekt izvede vsaka skupna nadzorniška skupina, pri čemer upošteva štiri glavne elemente: poslovni model, notranje upravljanje, tveganja za kapital ter tveganja za likvidnost in financiranje (glej razdelek 4.5.4). Ta ocena na splošno temelji na podatkih ob koncu leta iz prejšnjega leta, kar pomeni, da ocenjevalni cikel SREP 2023 temelji na podatkih ob koncu leta za leto 2022. Opravijo se zgodnje primerjalne analize, ki kulminirajo v rezultatih procesa SREP. Ti so v bistvu seznam glavnih ranljivosti ali nadzorniških ugotovitev, ki jih je treba ublažiti z nadzorniškimi ukrepi, ki so lahko kvalitativni in/ali kvantitativni. Rezultati ocenjevalnega cikla SREP za posamezno leto se formalizirajo v obliki odločitev SREP, ki veljajo za naslednje leto. To pomeni, da se rezultati ocenjevalnega cikla SREP 2023 odražajo v odločitvah SREP, ki se uporabljajo za leto 2024.

[Smernice EBA o skupnih postopkih in metodologijah za proces nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja \(SREP\) ter nadzorniškem stresnem testiranju \(EBA/GL/2022/03\)](#)

[Osnetek regulativnih tehničnih standardov in izvedbenih tehničnih standardov EBA o kolegijih nadzornikov \(EBA/RTS/2014/16 in EBA/ITS/2014/07\)](#)

- Primerjalna analiza (glej razdelek 4.5.5), ki jo izvaja druga obrambna linija in se uporablja za dopolnitev in validacijo ocene.
- Neformalno in formalno obveščanje nadzorovanih subjektov o rezultatih ocene SREP. Rezultat ocene SREP se pomembni instituciji najprej sporoči neformalno (v okviru nadzorniškega dialoga), potem pa formalno s sprejeto odločitvijo SREP (glej razdelek 4.5.6). Rezultati SREP so javno dostopni v agregatni obliki (glej razdelek 4.5.7) v duhu popolne transparentnosti evropskega bančnega nadzora.

ECB izvaja proces SREP bodisi kot nadzornik v matični državi bodisi kot nadzornik v državi gostiteljici (glej razdelek 4.5.8) v skladu z relevantnimi regulativnimi tehničnimi standardi EBA.

Večletno ocenjevanje

Skupne nadzorniške skupine lahko različna področja tveganja ocenjujejo več let, kar se imenuje tudi večletna ocena. Minimalna raven letne ocene se imenuje jedrna ocena, to pa dopolnjujejo dodatne komponente, ki se izvajajo več let. Te komponente so razčlenjene na »module« in so opredeljene v metodologiji, ki se uporablja za vsako področje tveganja.

4.5.2 Pogled nazaj in naprej

Cilj procesa SREP je oceniti inherentno tveganost institucije, njeno stanje glede na skupino primerljivih institucij in njeno občutljivost na zunanje dejavnike.

Nadzorniki morajo pravočasno sprejeti vse ukrepe, ki so potrebni za uspešno poslovanje institucije v prihodnosti, zato morajo pri svoji oceni gledati tudi v prihodnost. V procesu SREP se zato ocenjuje uspešnost poslovanja institucije v 12-mesečnem obdobju, pa tudi iz srednjeročne do dolgoročne perspektive, pri čemer se upošteva širok nabor kvantitativnih in kvalitativnih informacij za pretekla in prihodnja obdobja.

Pretekla dogajanja so ključni vhodni podatek pri tej oceni, saj so zanesljivi podatki zanje večinoma splošno dostopni in lahko nakazujejo trende za prihodnja dogajanja. Dopolnjevati jih morajo v prihodnost usmerjene informacije, ki med drugim vključujejo verjetnost neplačila, izgubo ob neplačilu, načrtovanje kapitala in likvidnosti institucije ter stresne teste, ki jih izvaja institucija sama ali nadzorniki.

V prihodnost usmerjeni pogled je eden od sestavnih delov sistema ocenjevanja tveganj. 1. element o oceni vzdržnosti poslovnega modela ter 3. in 4. element procesov ICAAP in ILAAP se analizirajo z vidika prihodnjih gibanj, s poudarkom na bližnji prihodnosti. Stresni testi v okviru 3. in 4. elementa se izvajajo iz dolgoročnejske perspektive, npr. od treh do petih let.

4.5.3 Holistični pristop

Cilj procesa SREP je dobiti splošno sliko profila tveganosti institucije, ki mora biti karseda celovita ter upoštevati vsa relevantna tveganja in možne ukrepe za zmanjšanje teh tveganj. Profil tveganosti institucije je nujno večplasten, mnogi dejavniki tveganja pa so med seboj povezani. To velja tudi za možne nadzorniške ukrepe, ki se lahko izvedejo v odziv na dejavnike tveganja. Pri izvedbi skupne ocene SREP in pripravi odločitve SREP je zato treba štiri elemente procesa SREP preučiti v povezavi enega z drugim.

Kar zadeva morebitne dodatne kapitalske zahteve, se holistični pristop razširi tako, da se podrobneje analizirajo posamezni dejavniki tveganja, saj vsi dejavniki, ki se upoštevajo v skupni nadzorniški oceni nadzorovanega subjekta, nimajo enakega vpliva na dodatne kapitalske zahteve za ta subjekt.

4.5.4 Potek ocenjevanja

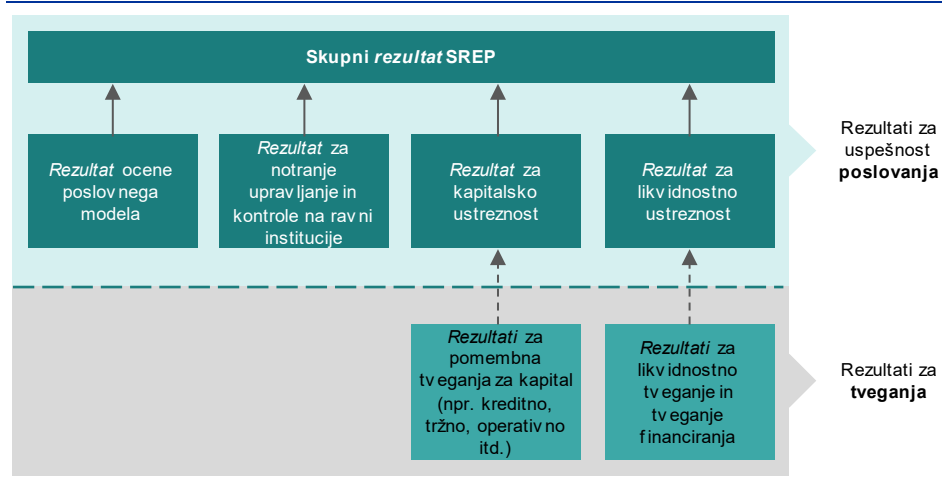
Sistem ocenjevanja tveganj je skupnim nadzorniškim skupinam v pomoč pri vsakodnevem nadzorniškem delu. Uporablja se za tekoče analize 1. elementa (poslovni model), 2. elementa (notranje upravljanje in obvladovanje tveganj), 3. elementa (tveganja za kapital) in 4. elementa (tveganja za likvidnost in financiranje).

Nadzorniška ocena teh štirih elementov in celoten proces SREP se formalizirajo v obliki utemeljitve in točkovne ocene oz. rezultata. V utemeljitvi skupna nadzorniška skupina izpostavi glavne dejavnike, ki so vplivali na njeno oceno, ter glavne pomanjkljivosti in njihove možne posledice za vzdržnost poslovanja institucije. Oceno podkrepi s ključnimi dokazi, kot so tabele/grafi in številčne vrednosti.

Točkovne ocene se uporabljajo kot sredstvo za povzemanje stališč nadzornikov ter za lažjo primerjavo med institucijami in na ravni sektorja kot tudi za komunikacijo tako znotraj EMN kot z institucijo samo. Točkovnih ocen ne gre zamenjevati z drugimi oblikami razvrščanja, kot so ocene, ki jih bonitetne agencije ali institucije uporabljajo za ocenjevanje sposobnosti dolžnika, da odplača svoj dolg, ali verjetnosti njegovega neplačila.

Slika 14

Pregled okvira točkovanja

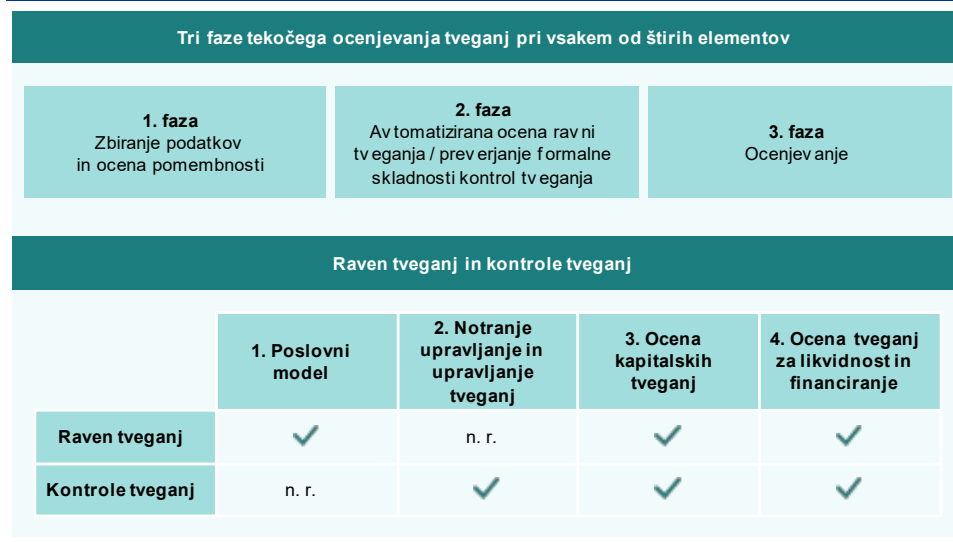

Elementi tveganja se ocenjujejo s kvantitativnega (raven tveganja)⁹ in s kvalitativnega (kontrola tveganja)¹⁰ vidika.

Za vsako perspektivo se ocenjevanje izvaja v treh komplementarnih fazah.¹¹

Slika 15

Tri komplementarne faze ocenjevanja ravni tveganja in kontrole tveganj

Te tri faze – 1. faza obsega zbiranje podatkov in oceno pomembnosti vsake podkategorije tveganj, 2. faza obsega avtomatizirano ocenjevanje na podlagi

⁹ »Merila glede inherentnih tveganj«, v skladu s Smernicami EBA o skupnih postopkih in metodologijah za proces nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja (SREP) ter nadzorniškem stresnem testiranju.

¹⁰ »Merila glede ustreznega upravljanja in kontrole«, v skladu s Smernicami EBA o skupnih postopkih in metodologijah za proces nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja (SREP) ter nadzorniškem stresnem testiranju.

¹¹ Obstajajo izjeme, npr. ocena kapitalne ustreznosti, ki obsega samo 1. in 3. fazo.

objektivnih kazalnikov, 3. faza pa vse strokovne odločitve, ki jih je na podlagi tega sprejela skupna nadzorniška skupina – sestavljajo logično zaporedje za izvedbo ocene tveganj.

V oceni ravni tveganja se preuči inherentna tveganost portfeljev institucije ob upoštevanju vrste različnih dejavnikov, kot so položaj institucije glede na primerljive institucije ter vsi makroekonomski dejavniki, ki bi lahko vplivali na njen profil tveganosti. Pomembnost tveganj v instituciji se upošteva iz dveh glavnih razlogov: (i) da se ugotovi, katere dejavnosti in tveganja so ključna za sposobnost institucije, da zagotavlja zanesljivo upravljanje in kritje tveganj, in (ii) da se nadzorniško delo in odločitve usmerijo na tiste dejavnosti, pri katerih obstajajo tveganja, ki ogrožajo sposobnost institucije za poslovanje, bodisi kratkoročno (vzdržnost poslovnega modela) bodisi na srednji do dolgi rok (trajnost poslovnega modela), ter njeno sposobnost, da krije in upravlja ta tveganja.

Pri ocenjevanju ravni tveganj se upoštevajo vse relevantne ocene pomembnosti, vse relevantne faze samodejnega izračuna izhodiščnega rezultata ter širok nabor kvalitativnih in kvantitativnih informacij, ki dopolnjujejo standardizirano ocenjevanje: zaključek takšnega ocenjevanja sestavljata povzetek z ugotovitvami in točkovna ocena.

Skupni rezultati pri ocenjevanju ravni tveganja¹²

1 = »majhno tveganje«: glede na inherentno raven tveganja ni opaznega tveganja pomembnega vpliva na bonitetne elemente skupine ali njenih subjektov.

2 = »srednje majhno tveganje«: glede na inherentno raven tveganja obstaja majhno tveganje pomembnega vpliva na bonitetne elemente skupine ali njenih subjektov.

3 = »srednje veliko tveganje«: glede na inherentno raven tveganja obstaja srednje veliko tveganje pomembnega vpliva na bonitetne elemente skupine ali njenih subjektov.

4 = »veliko tveganje«: glede na inherentno raven tveganja obstaja veliko tveganje pomembnega vpliva na bonitetne elemente skupine ali njenih subjektov.

Z oceno kontrole tveganj se preverjata ustreznost in primernost (i) notranjega upravljanja/obvladovanja tveganj v instituciji ter (ii) obvladovanje tveganj in kontrole, ki so vzpostavljene na ravni dejavnikov tveganja. To vključuje ocenjevanje, kako institucije spremljajo svoje izpostavljenosti tveganjem, ugotavljajo, katere ukrepe je treba sprejeti, in ocenjujejo ustreznost svojih notranjih politik, organizacije in limitov. Mehanizmi za kontrolo tveganj, specifični za posamezne ocenjevane kategorije, morajo biti skladni s splošnim notranjim upravljanjem in obvladovanjem tveganj na ravni institucije.

V delu o kontrolah tveganj skupna nadzorniška skupina oceni, kako okvir upravljanja in kontrole deluje v praksi. Pri tem pregleda, kako ustrezen je okvir za obvladovanje tveganj in kontrolo tveganj glede na velikost in kompleksnost institucije (njen

¹² Za točkovni oceni 2 in 3 sta bila uvedena kvalifikatorja »+« in »-«.

poslovni model, organizacijska struktura itd.) ter v kolikšni meri je okvir vključen v njene operativne procese. Skupne nadzorniške skupine ocenijo vsako podkategorijo kontrol tveganj in navedejo razloge za dodeljeno oceno (ključne prednosti in pomanjkljivosti, ukrepi za zmanjšanje tveganj in drugi relevantni korektivni dejavniki).

Skupne točkovne ocene pri ocenjevanju kontrol tveganj¹³

1 = »dobra kontrola«: glede na kakovost upravljanja, organizacije in kontrole ni opaznega tveganja pomembnega vpliva na bonitetne elemente skupine ali njenih subjektov. Raven obvladovanja tveganj in kontrole je visoka. Okvir za obvladovanje tveganj in kontrolo je jasno opredeljen in v celoti združljiv z naravo in kompleksnostjo dejavnosti institucije.

2 = »ustrezna kontrola«: glede na kakovost upravljanja, organizacije in kontrole obstaja majhno tveganje pomembnega vpliva na bonitetne elemente skupine ali njenih subjektov. Raven upravljanja tveganj in kontrole je sprejemljiva. Okvir za obvladovanje tveganj in kontrolo je ustrezno opredeljen in zadosti združljiv z naravo in kompleksnostjo dejavnosti institucije.

3 = »slaba kontrola«: glede na kakovost upravljanja, organizacije in kontrole obstaja srednje veliko tveganje pomembnega vpliva na bonitetne elemente skupine ali njenih subjektov. Raven obvladovanja tveganj in kontrole je nizka in jo je treba izboljšati. Tveganja niso dovolj zmanjšana in obvladovana, zato obstaja preveliko preostalo tveganje. Okvir za obvladovanje tveganj in kontrolo je slabo opredeljen ali ni zadosti združljiv z naravo in kompleksnostjo dejavnosti institucije.

4 = »neustrezna kontrola«: glede na kakovost upravljanja, organizacije in kontrole obstaja veliko tveganje pomembnega vpliva na bonitetne elemente skupine ali njenih subjektov. Raven obvladovanja tveganj in kontrole je zelo nizka, zato je potrebno drastično in/ali takojšnje izboljšanje. Tveganja niso zmanjšana ali niso dovolj zmanjšana, kontrola je slaba. Okvir za obvladovanje tveganj in kontrolo ni opredeljen ali ni združljiv z naravo in kompleksnostjo dejavnosti institucije.

Ocene stopnje tveganja vsake kategorije in kontrol tveganj se združijo, da se dobi »kombinirana ocena«.

Ko so ti štiri elementi ocenjeni, nadzorniki določijo skupni rezultat SREP v razponu od 1 do 4. V skladu s smernicami EBA o SREP ta skupni rezultat SREP izraža stališče nadzornikov o splošni sposobnosti delovanja institucije na podlagi agregatnega stališča o grožnjah za sposobnost delovanja (za metodološka pojasnila o vsakem elementu ocenjevanja glej tudi ustrezní razdelek na spletnem mestu ECB o bančnem nadzoru).

Skupni rezultat SREP mora odražati izid ocenjevanja posameznih tveganj: višji rezultat pomeni večje tveganje za sposobnost delovanja institucije, ki izhaja iz ene ali več značilnosti njenega profila tveganosti, kot so poslovni model, notranje upravljanje ter posamezna tveganja za njeno solventnost in likvidnost.

¹³ Za točkovni oceni 2 in 3 sta bila uvedena kvalifikatorja »+« in »-«.

Skupna nadzorniška skupina lahko ta izhodiščni skupni rezultat SREP prilagodi tako, da uporabi omejeno presojo na podlagi (i) svojega poznavanja institucije, (ii) primerjav s sorodnimi institucijami (tudi v okviru zgodnjih primerjalnih analiz) in primerjalne analize SREP (glej razdelek 4.5.5), (iii) makroekonomskega okolja, v katerem institucija deluje, (iv) načrtovanja kapitala/likvidnosti institucije, da se zagotovi uspešno napredovanje k polnemu izvajanju CRR/CRD IV, in (v) dovoljene ravni tveganja v EMN. V nekaterih primerih lahko ob skupnem rezultatu navede v procesu SREP ugotovljene slabosti, ki so po njenem mnenju še posebej pomembne.

Cilj je podati celostno oceno profila tveganosti institucije in po potrebi določiti najprimernejše nadzorniške ukrepe (formalizirane v odločitvi SREP (glej razdelek 4.5.6)), kot so kapitalske zahteve, likvidnostne zahteve ali drugi kvalitativni nadzorniški ukrepi.

4.5.5 Primerjalna analiza rezultatov SREP

Medtem ko nadzorniki izvajajo ocene SREP ter pred nadzorniškimi dialogom in dokončanjem odločitev SREP, druga obrambna linija izvaja primerjalno analizo nadzorniških rezultatov.

Namen tega pregleda je pomagati skupnim nadzorniškimi skupinam ter zagotoviti enotnost in učinkovitost ocenjevanja SREP na podlagi načel za enotno in pošteno obravnavo vseh nadzorovanih subjektov. Primerjalne analize obravnavajo predvsem ocene tveganj, ki jih izvedejo nadzorniki, dodeljene individualne rezultate tveganj in skupni rezultat SREP, pa tudi kvalitativne in kvantitativne dejavnike. Primerjave se izvajajo za različne skupine primerljivih institucij v skladu z metodologijo SREP, tj. tako, da se upoštevajo posebnosti poslovnega modela, ter v skladu s strateškimi prednostnimi nalogami in okvirom za dovoljene ravni tveganja. Kjer nadzorniki ugotovijo pomanjkljivosti, ki jih morajo banke odpraviti, proces primerjanja pomaga določiti nadzorniške ukrepe, ki so enotni za vse banke s podobnimi ranljivostmi, pri čemer skrbijo tudi za to, da se pretekli ukrepi pravočasno izvedejo.

Na splošno je osnovni koncept primerjalnih analiz v tem, da se ocenjevanje SREP, ki temelji na pogledih skupne nadzorniške skupine, dopolni tudi s horizontalnim primerjalnim pogledom. O morebitnih razhajanjih se razpravlja s skupno nadzorniško skupino, da se spodbudi razprava o rezultatih SREP v istem ciklu. Na podlagi te razprave lahko skupna nadzorniška skupina prilagodi nadzorniške rezultate.

4.5.6 Nadzorniški dialog in odločitve SREP

Skupna nadzorniška skupina začne nadzorniški dialog tako, da nadzorovanemu subjektu posreduje nedokončne rezultate svoje ocene ter kvalitativne in kvantitativne ukrepe, ki jih namerava sprejeti. Nadzorniški dialog je bistven za zagotavljanje transparentnosti in predvidljivosti nadzorniških ukrepov, obenem pa pomembnim institucijam daje možnost, da se na oceno odzovejo še pred zaključkom procesa SREP.

Odločitev SREP se sprejme po členu 16 uredbe o EMN in se izda potem, ko se instituciji omogoči, da uveljavlja pravico do izjave (glej člen 22(1) uredbe o EMN in člen 31 okvirne uredbe o EMN). Odločitev mora biti ustrezno obrazložena (glej člen 22(2) uredbe o EMN in člen 33 okvirne uredbe o EMN).

Odločitve SREP sprejema Svet ECB po postopku z neugovarjanjem na podlagi dokončnih osnutkov odločitev, ki jih predlaga Nadzorni odbor, vključujejo pa lahko naslednje ukrepe:

Kapitalske zahteve

- skupna kapitalska zahteva SREP, ki jo sestavljata minimalna kapitalska zahteva (8%) iz prvega stebra in dodatna kapitalska zahteva iz drugega stebra
- zahteva po skupnem blažilniku

Kvantitativne likvidnostne zahteve za posamezno institucijo

- količnik likvidnostnega kritja, ki je višji od predpisanega minimuma
- daljše obdobje preživetja
- nacionalni ukrepi

Drugi kvantitativni in kvalitativni nadzorniški ukrepi

- dodatni nadzorniški ukrepi, ki izhajajo iz člena 16(2) uredbe o EMN (na primer omejitve poslovanja, zahteva za zmanjšanje tveganj, omejitve ali predhodna odobritev razdelitve dividend in določitev zahtev za dodatno ali pogostejše poročanje)
- napotki iz drugega stebra, izraženi kot pribitek na količnik navadnega lastniškega temeljnega kapitala

Zahteve glede količnika finančnega vzvoda in napotki iz drugega stebra

- podobno kot kapitalske zahteve lahko bančni nadzor v ECB naloži tudi zahtevo iz drugega stebra za količnik finančnega vzvoda ter napotke iz drugega stebra.

Kapitalske in likvidnostne zahteve

Če ocena SREP pokaže, da ureditve, strategije, procesi in mehanizmi, ki jih izvaja pomembna institucija, ter kapital, ki ga ima, ne zagotavljajo dobrega upravljanja in kritja tveganj, lahko ECB naloži zahteve iz drugega stebra in napotke iz drugega stebra ter posebno zahtevo iz drugega stebra in napotke iz drugega stebra za količnik finančnega vzvoda. ECB določi kapitalske napotke iz drugega stebra in napotke iz drugega stebra za količnik finančnega vzvoda nad ravno zavezujočih kapitalskih zahtev (minimalnih in dodatnih) ter poleg skupnih blažilnikov. Če nadzorovani subjekt ne izpolnjuje napotkov iz drugega stebra, nadzornik zaradi tega ne bo samodejno ukrepal in ne bo omejil zneska, ki ga je mogoče razdeliti. Vseeno

bo ECB natančno spremljala institucije, ki ne izpolnjujejo napotkov iz drugega stebra, in bo preučila, ali je treba v zvezi s tem ukrepati, in če da, katere ukrepe je treba sprejeti.

Likvidnostni ukrepi se lahko uvedejo tudi, če obstajajo pomembna tveganja, ki jih količnik likvidnostnega kritja ne krije, in če se ocenjuje, da institucija ni ustrezno zmanjšala teh tveganj.

Kvalitativne zahteve

Poleg kvantitativnih ukrepov se od bank lahko zahteva, da izvedejo tudi širok nabor kvalitativnih ukrepov.

4.5.7 Objava rezultatov SREP

Letni cikel SREP se zaključi z objavo agregiranih rezultatov SREP ter kapitalskih zahtev iz drugega stebra in zahtev iz drugega stebra za količnik likvidnostnega kritja za vsako posamezno banko na spletnem mestu ECB o bančnem nadzoru. Rezultati se predstavijo na tiskovni konferenci, ki jo vodi predsednik oz. predsednica Nadzornega odbora ECB. Vse pomembne institucije, ki so prejele odločitev SREP, so naprošene, da privolijo v objavo kapitalskih zahtev iz drugega stebra in zahtev iz drugega stebra za količnik finančnega vzvoda. Namen objave agregiranih rezultatov SREP je seznaniti javnost z glavnimi dogajanjem v nadzornem ciklu SREP, kot so spremembe točkovnih ocen SREP ter kvantitativne in kvalitativne zahteve, ki so bile naložene institucijam, ter predstaviti informacije o ključnih nadzorniških pomislekih in ukrepih.

4.5.8 ECB v vlogi nadzornika v državi gostiteljici

Če je ECB nadzornik v državi gostiteljici, skupna nadzorniška skupina uporablja časovnico in predloge, ki jih je zagotovil in potrdil nadzornik v matični države. Konsolidacijski nadzornik vodi seje kolegija in vse člane kolegija obvešča o organizaciji sej, o glavnih vprašanjih, ki bodo predmet razprave, in o dejavnostih, ki bodo predlagane.

Kot minimum mora skupna nadzorniška skupina na podlagi vseh razpoložljivih informacij pripraviti poročilo o oceni tveganj in poročilo o oceni likvidnostnega tveganja v nadzorovanem subjektu. Ti dve oceni mora nato predložiti matičnemu nadzorniku. Na podlagi osnutkov teh dveh poročil skupna nadzorniška skupina oblikuje izhodiščna stališča o kvantifikaciji kapitala, kvantifikaciji likvidnosti in o kvalitativnih ukrepih, o katerih se zatem razpravlja na sejah kolegija.

Skupna nadzorniška skupina nato od matičnega nadzornika prejme končno poročilo o oceni tveganj skupine in končno poročilo o oceni likvidnostnega tveganja skupine. Na podlagi teh dveh končnih poročil skupna nadzorniška skupina pripravi svoj

prispevek k skupnim odločitvam, ki ga preda matičnemu nadzorniku. Osnutek skupne odločitve nato oceni matični nadzornik in ga posreduje skupni nadzorniški skupini.

Potem ko je opravljen pravni pregled in pregled kakovosti, skupna nadzorniška skupina predloži osnutek skupne odločitve in osnutek izvedbene odločitve ECB v odobritev Nadzornemu odboru. Po odobritvi se o osnutku izvedbene odločitve ECB uradno obvesti nadzorovani subjekt in začne se obdobje, v katerem ta lahko uveljavlja pravico do izjave. Osnutek odločitve se nadzorovanemu subjektu posreduje v njegovem jeziku, če je tako zahteval. Skupna nadzorniška skupina mora zatem pregledati pripombe, ki jih je podal subjekt, in z matičnim nadzornikom doseči soglasje glede pripomb in morebitnih sprememb osnutka skupne odločitve. V ta namen sodeluje na sejah kolegija nadzornikov, ki jih organizira matični nadzornik.

Ko je soglasje doseženo, skupna nadzorniška skupina pošlje končno skupno odločitev Nadzornemu odboru v odobritev, zatem pa Svetu ECB, ki končno odločitev sprejme po postopku z neugovarjanjem. ECB po sprejetju odločitve uradno obvesti kreditno institucijo o končni izvedbeni odločitvi ECB, matičnega nadzornika pa uradno obvesti, da ECB soglašča s skupno odločitvijo. Matični nadzornik zatem o skupni odločitvi uradno obvesti nadrejeno institucijo.

4.6 Tekoče spremljanje notranjih modelov

CRD, člen 101

Uredba o EMN, člen 16

Tekoče spremljanje modelov

Vodnik za inšpekcijske preglede na kraju samem in preverjanje notranjih modelov

Cilj tekočega spremljanja modelov je preverjati, ali pomembna institucija spoštuje regulativne zahteve za notranje modele, ki se uporabljajo za izračunavanje minimalnih kapitalskih zahtev v skladu s CRR. Obsegajo zahteve glede občutljivosti modela na tveganje, validacije modela, upravljanja modelskega tveganja, prilagajanj modela, procesov, ki obkrožajo model, in primerjalnih analiz modela. ECB mora redno ocenjevati, ali pomembne institucije uporabljajo dobro zasnovane in najsodobnejše tehnike notranjega modeliranja. Informacije, ki jih pridobi s tekočim spremljanjem modelov, se upoštevajo pri tekočem ocenjevanju institucije in v odločitvi SREP.

Sprotno spremljanje modelov prispeva k izpolnjevanju zahtev iz člena 101 CRD, po katerem morajo pristojni organi redno oz. vsaj enkrat na tri leta preverjati, ali institucije spoštujejo zahteve glede notranjih modelov. Ta obveznost se izpolnjuje s kombinacijo naslednjih postopkov:

- sprotno spremljanje modelov, katerega glavni element so pregledi na daljavo in sestanki z nadzorovanim subjektom;
- preverjanje notranjih modelov, ki se večinoma izvaja z inšpekcijskimi pregledi na kraju samem.

Ko sprotno spremljanje notranjih modelov pokaže napake, se o njih neposredno obvesti institucijo ali pa se organizira dodatno preverjanje notranjega modela, da se zbere dovolj informacij za utemeljitev uvedbe nadzorniških ukrepov (določenih v

členu 16 uredbe o EMN). Kot zadnjo možnost je v primerih, ki so predvideni z zakonodajo, mogoče uporabiti pooblastila za uveljavljanje pravil in sankcije.

Tekoče spremljanje notranjih modelov se mora izvajati vsaj na najvišji ravni konsolidacije skupine v nadzorovanem subjektu. V primerih, ko je matični nadzornik skupine z odobrenim modelom zunaj EU, je za učinkovitejše spremljanje pomemben dialog z matičnim nadzornikom.

Tekoče spremljanje notranjih modelov je trajna pravna zahteva (v skladu s členom 101 CRD). Na splošno ni potreben noben sprožilni dogodek, da bi se upravičilo tekoče spremljanje.

Tekoče spremljanje modelov ima številne komponente, ocenjevanje pa se lahko izvaja tako pogosto, kot je primerno za vsako komponento.

Kot minimum je treba v okviru tekočega spremljanja vsako leto izvesti vsaj naslednje postopke:

- preveriti, ali pomembna institucija spoštuje pravne zahteve, nadzorniške pogoje, omejitve, obveznosti (npr. korektivne ukrepe), ki so ji naloženi z odločitvami ECB o odobritvi modela, ter ali institucija izvaja izvedbene načrte in vse druge nadzorniške ukrepe v zvezi z modelom, ki so ji bili naloženi;
- kjer je smiselno, analizirati rezultate povratnega testiranja in časovne vrste v primeru institucij, ki imajo dovoljenje za uporabo notranjega modela za izračunavanje kapitalskih zahtev za tržno tveganje (člena 368(1)f in 369 CRR);
- analizirati validacije modela, ki jih izvaja pomembna institucija;
- kjer je smiselno, preveriti rezultate letne primerjalne analize (člen 78 CRD);
- oceniti manj pomembne spremembe in razširitve modela;
- kjer je smiselno, pregledati druga notranja poročila institucije o notranjem modelu.
 - Tekoče spremljanje zajema vsaj en nadzorniški sestanek z institucijo na leto. Na dnevnem redu takega sestanka so npr. pregled dokazil, da obstoječi notranji model ostaja ustrezen glede na najnovejšo poslovno strategijo institucije, načrte za spreminjanje modela v prihodnosti in glede na druge tekoče projekte v instituciji, ki so relevantni za notranje modeliranje različnih kategorij tveganj.

4.7 Izvajanje inšpekcijskih pregledov na kraju samem

Vodnik za inšpekcijske preglede na kraju samem in preverjanje notranjih modelov

Podrobneje je ta tema obravnavana v [Vodniku za inšpekcijske preglede na kraju samem in preverjanje notranjih modelov](#).

4.8 Ocenjevanje izrednih zahtevkov, uradnih obvestil in vlog

V tem razdelku so opisani procesi, s katerimi nadzorni organ lahko izda nekatera dovoljenja pomembnim institucijam, če oddajo vlogo zanje. Pomembne institucije morajo predložiti vse relevantne informacije. Vloge morajo izpolnjevati nadzorniške zahteve, določene v relevantni zakonodaji (zakoni EU ali njihov prenos v nacionalno zakonodajo).

4.8.1 Kapitalski instrumenti

Izdaja instrumentov CET1

CRR, člen 26(3) in členi 27–29
RTS glede kapitalskih zahtev za institucije (EU/241/2014)

Nadzorovani subjekti lahko kapitalske instrumente klasificirajo kot instrumente navadnega lastniškega temeljnega kapitala (CET1) samo, če jim pristojni organ za to izda dovoljenje. Na zahtevo pomembne institucije sprejme ECB individualno nadzorniško odločitev, s katero dovoljenje bodisi (pogojno) odobri bodisi zavrne.

Potem ko pomembna institucija predloži vso potrebno dokumentacijo, skupna nadzorniška skupina preveri, ali so predložene informacije skladne z veljavnimi predpisi. Če skupna nadzorniška skupina prejme vse potrebne informacije, pošlje pomembni instituciji potrditev, da je predložena dokumentacija popolna. Po potrebi lahko zahteva dodatne informacije. Nato skupna nadzorniška skupina oceni, ali se spoštujejo veljavni predpisi, in ugotovi, ali se kapitalski instrument nahaja na javnem seznamu instrumentov CET1, ki ga je sestavil EBA. Če instrument ni na javnem seznamu EBA, se ECB pred sprejetjem kakršnekoli odločitve posvetuje z EBA.

Naknadne izdaje instrumentov, za katere je pomembna institucija že prejela dovoljenje, da jih razvrsti kot instrumente CET1, se lahko po posebnem postopku uradnega obveščanja vključijo v kapital CET1. Dodatne informacije so na voljo v [Vodniku ECB o opcijah in diskrecijskih pravicah iz prava Unije](#).

Vključitev dobička med letom in dobička poslovnega leta v navadni lastniški temeljni kapital

CRR, člen 26(2)
RTS glede kapitalskih zahtev za institucije (EU/241/2014)
Sklep ECB o pogojih, pod katerimi je kreditnim institucijam dovoljeno, da dobičke med letom ali čiste dobičke poslovnega leta vključijo v navadni lastniški temeljni kapital (ECB/2015/4)

Pomembna institucija lahko dobiček med letom ali dobiček poslovnega leta vključi v kapital CET1, preden uradno potrdi končni dobiček ali izgubo, samo če za to pred tem pridobi dovoljenje. To dovoljenje se izda bodisi na podlagi Sklepa ECB/2015/4 o pogojih, pod katerimi je kreditnim institucijam dovoljeno, da dobiček med letom ali dobiček poslovnega leta vključijo v kapital CET1 (t. i. krovni sklep), ali na podlagi člena 26(2) CRR.

Če se nadzorovani subjekt želi sklicevati na Sklep ECB/2015/4, mora ECB poslati uradni dopis na ustreznih predlogih ter predložiti informacije in dokumentacijo, navedene v prilogi k Sklepu ECB/2015/4. Skupna nadzorniška skupina uradno obvesti pomembno institucijo, ali ta dokumentacija vsebuje informacije, zahtevane v

Sklepu ECB/2015/4, ali so izpolnjeni pogoji iz tega sklepa in ali lahko kreditna institucija lahko vključi dobiček med letom ali dobiček poslovnega leta v svoj kapital CET1.

Če pogoji iz Sklepa ECB/2015/4 niso izpolnjeni ali če institucija predloži vlogo za primer, ki ga ta sklep ne zajema, skupna nadzorniška skupina vlogo za dovoljenje, da se dobiček med letom ali dobiček poslovnega leta vključi v kapital CET1, oceni posamično bodisi po standardnem postopku odločanja ali po delegiranem postopku, kot je ustrezno.

Zmanjšanje kapitalskih instrumentov

CRR, člena 77 in 78

RTS glede kapitalskih zahtev za institucije (EU/241/2014), členi 27–32

ECB lahko odobri zmanjšanje kapitala, če nadzorovani subjekt za to zaprosi. Skupna nadzorniška skupina najprej ugotovi, ali je institucija predložila vso potrebno dokumentacijo, kot je navedena v Delegirani uredbi Komisije (EU) št. 241/2014. Skupna nadzorniška skupina lahko odloči, da instituciji dela teh dokumentov ni treba predložiti, če že ima informacije, ki jih potrebuje, da oceni zahtevek za odobritev. ECB sprejme pozitivno ali negativno odločitev glede zahtevka za odobritev zmanjšanja kapitala in o tem uradno obvesti institucijo.

Naknadna ocena instrumentov dodatnega temeljnega kapitala in dodatnega kapitala

CRR, uvodna izjava 75 ter členi 52–55, 63 in 65

RTS glede kapitalskih zahtev za institucije (EU/241/2014)

CRR ne določa obvezne predhodne odobritve za instrumente dodatnega temeljnega kapitala (AT1) in dodatnega kapitala (T2). Vendar to ne vpliva na morebitne zahteve iz veljavne nacionalne zakonodaje glede pripoznanja instrumentov dodatnega temeljnega kapitala in dodatnega kapitala.¹⁴ Če nacionalna zakonodaja predvideva predhodno odobritev, ima ECB pooblastila, da jo izda nadzorovanim subjektom. V ostalih primerih ECB izvede naknadno preverjanje instrumentov dodatnega temeljnega kapitala in dodatnega kapitala. Preverjanje je podrobneje predstavljeno v [Javnih napotkih za preverjanje primernosti kapitalskih instrumentov kot instrumentov dodatnega temeljnega kapitala in dodatnega kapitala](#)¹⁵.

4.8.2 Opustitev uporabe kapitalskih in likvidnostnih zahtev

CRR, člena 7 in 8

Uredba ECB o izvajanju opcij in diskrecijskih pravic, ki so na voljo v pravu Unije (ECB/2016/4)

ECB ima pooblastila, da opusti izpolnjevanje bonitetnih zahtev, določenih v delih 2 do 4 ter v delih 7, 7 A in 8 CRR (člen 7(1) in (3) CRR). Ima tudi pooblastila, da opusti izpolnjevanje likvidnostnih zahtev, določenih v delu 6 CRR, za institucijo in za vse ali nekatere od njenih podrejenih družb ter da jih nadzira kot eno samo likvidnostno

¹⁴ Od septembra 2023 naslednje države zahtevajo predhodno odobritev instrumentov dodatnega temeljnega kapitala in dodatnega kapitala v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo: Bolgarija, Hrvaška, Luksemburg, Portugalska in Slovenija.

¹⁵ Zaradi sprememb, uvedenih z Uredbo (EU) 2019/876, je ECB posodobila predloge, ki so na voljo v javnih napotkih, da bi se upoštevala novo uvedena merila primernosti. Posodobljene predloge so na voljo v dokumentu [Spremembe prilog k javnim napotkom za preverjanje primernosti kapitalskih instrumentov kot instrumentov dodatnega temeljnega kapitala \(AT1\) in dodatnega kapitala \(T2\)](#).

podskupino, če so izpolnjeni regulativni pogoji (člen 8 CRR). Če nadzorovani subjekt za to zaprosi, ECB sprejme individualno nadzorniško odločitev, s katero opustitev bodisi odobri ali zavrne.

Nadzorovani subjekt mora predložiti uradno vlogo za opustitev in vsa dokazila, kot je določeno v Vodniku ECB o opcijah in diskrecijskih pravicah iz prava Unije. Skupna nadzorniška skupina najprej preveri, ali se vloga za opustitev sklicuje na relevantno zakonodajo ter vsebuje vse potrebne informacije in podporno dokumentacijo, kot je določeno v vodniku ECB. Če skupna nadzorniška skupina prejme vse potrebne informacije, pošlje nadzorovanemu subjektu potrditev, da je predložil zadostno dokumentacijo. Po potrebi lahko zahteva dodatne informacije.

Skupna nadzorniška skupina nato oceni, ali so izpolnjena merila, ki so določena v CRR in opredeljena v (nezavezujočem) vodniku ECB. V zapletenih primerih podporo zagotavljajo horizontalne in specializirane funkcije v ECB. V dokončni odločitvi se lahko določijo dodatni pogoji za odobritev opustitve.

4.8.3 Finančna podpora znotraj skupine

BRRD, členi 19, 20 in 22

Osnutek regulativnih tehničnih standardov EBA o pogojih za finančno podporo v skupini (EBA/RTS/2015/08)

Smernice EBA o določitvi pogojev za finančno podporo v skupini (EBA/GL/2015/17)

Preden pomembna institucija sklene sporazum o finančni podpori znotraj skupine, mora ECB predložiti vlogo za odobritev. ECB bo predlagani sporazum odobrila ali prepovedala, odvisno od skladnosti s pogoji, ki so določeni v direktivi o sanaciji in reševanju kreditnih institucij (BRRD) in podrobneje opredeljeni v regulativnih tehničnih standardih EBA in smernicah EBA.

Preden upravljalni organ subjekta v skupini, ki namerava zagotoviti finančno podporo, zagotovi podporo v skladu s sporazumom o finančni podpori v skupini, mora uradno obvestiti ECB in EBA z obrazloženo odločitvijo in podrobnostmi predlagane finančne podpore, vključno s kopijo zadevnega sporazuma. Skupna nadzorniška skupina oceni, ali subjekt izpolnjuje zgornja določila. Pri tem zlasti oceni, ali je zagotovitev finančne podpore namenjena temu, da skupina ohrani ali ponovno vzpostavi finančno stabilnost. Skupna nadzorniška skupina posreduje vlogo pristojnemu organu vsake podrejene družbe, ki ni pod nadzorom EMN in je predlagana kot stranka sporazuma, da bi vsi pristojni organi sprejeli skupno odločitev. Skupna nadzorniška skupina obvesti tudi Enotni odbor za reševanje (SRB), in sicer tako, da mu posreduje sporazume o finančni podpori v skupini, ki so bili odobreni, in njihove morebitne spremembe, da se lahko ocenijo učinki na rešljivost skupine.

Potem se sprejme dokončna odločitev.

4.8.4 Spremljanje prenosa tveganja pri listinjenju

CRR, členi 244, 245 in 250

CRD, člen 98(3)

Smernice EBA o prenosu pomembnega deleža kreditnega tveganja (EBA/GL/2014/05)

Smernice EBA o posredni podpori za posle listinjenja (EBA/GL/2016/08)

V CRR so določeni pogoji, pod katerimi se prizna prenos pomembnega deleža kreditnega tveganja s strani institucije v vlogi originatorja. Dodatne podrobnosti o postopku priznavanja so v smernicah EBA o prenosu pomembnega deleža kreditnega tveganja.

Institucije v vlogi originatorja, ki so bodisi začele bodisi razmišljajo o tem, da bi začele proces strukturiranja posameznega posla listinjenja, pri katerem nameravajo:

- priznati prenos pomembnega deleža kreditnega tveganja v skladu s členom 244(2) ali 245(2) CRR oziroma
- zaprositi za dovoljenje v skladu s členom 244(3) ali 245(3) CRR,

morajo o svoji nameri uradno obvestiti ECB najmanj tri mesece pred pričakovanim datumom sklenitve posla, v skladu z [Javnimi napotki ECB o priznavanju prenosa pomembnega deleža kreditnega tveganja](#). Institucije v vlogi originatorja morajo najpozneje 15 dni po datumu sklenitve posla predložiti tudi končno različico dokumentacije.

Skupna nadzorniška skupina bo na podlagi dokumentacije, ki jo je predložila institucija, ocenila posel in kreditno tveganje, ki je bilo preneseno na tretje osebe. Skupna nadzorniška skupina lahko od institucijo zahteva tudi vse druge informacije, ki jih potrebuje za oceno posla, npr. informacije o konkretnih lastnostih posameznega posla.

Ker morajo biti pogoji za prenos pomembnega deleža kreditnega tveganja izpolnjeni ves čas trajanja posla listinjenja, tudi ECB neprekinjeno preverja posle listinjenja, pri katerih institucije v vlogi originatorja uporabljajo prenos pomembnega deleža kreditnega tveganja, ko določajo svoje kapitalske zahteve. V primerih, ko institucije v vlogi originatorja uporabljajo kvantitativne teste, določene v členu 244(2) ali 245(2) CRR, da bi dokazale prenos pomembnega deleža kreditnega tveganja, mora ECB individualno odločitev sprejeti samo, če listinjenje ne izpolnjuje pogojev za prenos pomembnega deleža kreditnega tveganja in se ta prenos zavrne.

V primerih, ko institucije v vlogi originatorja zaprosijo za odobritev po členu 244(3) ali 245(3) CRR, je prenos pomembnega deleža kreditnega tveganja priznan šele, ko ECB sprejme posamično odločitev o odobritvi.

Člen 250(1) CRR vzpostavlja splošno prepoved posredne podpore listinjenju za institucije v vlogi originatorja, ki so uporabile člen 247(1) in (2) CRR ali so prodale instrumente iz svoje trgovalne knjige, tako da jim ni več treba izračunavati kapitalskih zahtev za tveganja v zvezi s temi instrumenti, in prepoved zagotavljanja neposredne ali posredne podpore pri listinjenju, ki presega njihove pogodbene obveznosti, z namenom zmanjšanja morebitnih ali dejanskih izgub investitorjev.

V smernicah EBA o posredni podpori za posle listinjenja so podrobno opisani posli, ki presegajo pogodbene obveznosti institucije v vlogi sponzorja ali institucije v vlogi originatorja. Pomembne institucije morajo o takšnih poslih uradno obvestiti ECB v

skladu z [Javnimi napotki ECB glede informacij o poslih, ki presegajo pogodbene obveznosti institucije v vlogi sponzorja ali institucije v vlogi originatorja, opredeljene v členu 248\(1\) Uredbe \(EU\) št. 575/2013.](#)

Na podlagi uradnih obvestil, prejetih od pomembnih institucij:

- če institucija izjavi, da je zagotovila posredno podporo, skupna nadzorniška skupina preveri, da institucija vzdržuje najmanj toliko kapitala za listinjene izpostavljenosti, kot da te ne bi bile listinjene (člen 250(5) CRR);
- če institucija izjavi, da ni zagotovila posredne podpore, skupna nadzorniška skupina preveri oceno, ki jo je izvedla institucija, in v primeru nestrinjanja pripravi osnutek nadzorniške odločitve.

Če pa je institucija posredno podporo zagotovila več kot enkrat, ji lahko ECB naloži tudi dodatne ukrepe, kot je predpisano v členu 98(3) CRD, na primer prepoved prenosa pomembnega deleža kreditnega tveganja v prihodnosti.

4.8.5 Vmesna EU nadrejena oseba

[CRD, člen 21b](#)

[Smernice EBA o spremljanju praga in drugih postopkovnih vidikih ustanovitve vmesne EU nadrejene osebe v skladu s členom 21b Direktive 2013/36/EU \(EBA/GL/2021/08\)](#)

[Mnenje EBA o vzpostavitvi in operacionalizaciji vmesne EU nadrejene osebe v skladu s členom 21b CRD \(EBA/Op/2022/12\)](#)

[ECB: pogosta vprašanja o zahtevi za vmesno EU nadrejeno osebo](#)

Člen 21b Direktive 2013/36/EU zahteva, da banke in investicijska podjetja v Evropski uniji, ki so podrejene družbe skupine iz tretje države, ustanovijo eno samo vmesno EU nadrejeno osebo. Ta zahteva velja, če ima skupina iz tretje države dve ali več institucij (bank in investicijskih podjetij), ki imajo sedež v EU in katerih skupna vrednost sredstev znaša vsaj 40 milijard EUR, vključno s sredstvi podružnic, ki jih ima v EU skupina iz tretje države.

V večini primerov je za izpolnitev zahteve za vmesno EU nadrejeno osebo potrebna določena oblika prestrukturiranja skupine iz tretje države, ki je lahko na primer v obliki spremembe v verigi obvladovanja (za kar je potrebno dovoljenje po postopku v zvezi s kvalificiranim deležem) ali v obliki ustanovitve nove nadrejene osebe. Za finančne holdinge najnovejša revizija direktive o kapitalskih zahtevah (CRD V) uvaja novo zahtevo za odobritev (člen 21a CRD). Za kreditne institucije se bodo uporabljali postopki za izdajo dovoljenja po členu 8 ali 8a CRD V, za investicijska podjetja pa postopki po členu 5(1) Direktive 2014/65/EU. Več informacij je na voljo na [spletni strani bančnega nadzora v ECB o dovoljenjih](#).

V skladu s členom 21b(2) CRD lahko pristojni organi dovolijo ustanovitev dveh vmesnih EU nadrejenih oseb, če ugotovijo, da je izpolnjen eden od naslednjih dveh pogojev:

- ustanovitev ene same vmesne EU nadrejene osebe bi bila nezdržljiva z obvezno zahtevo za ločitev dejavnosti, ki jo naložijo pravila ali nadzorni organi tretje države, v kateri ima končna nadrejena oseba skupine iz tretje države svoj sedež;
- z vzpostavitvijo ene same vmesne EU nadrejene osebe bi postala rešljivost institucije manj učinkovita kot v primeru dveh vmesnih EU nadrejenih oseb, kar

pokaže ocena, ki jo izvede organ, pristojen za reševanje vmesne EU nadrejene osebe.

Nadzorovani subjekti, ki želijo uveljavljati to izvzetje, naj se obrnejo na svojega nadzornika.

4.8.6 Druge uradne vloge za dovoljenje in uradna obvestila

Uredba o EMN
CRD

CRR in CRD poleg zgoraj omenjenih uradnih vlog za dovoljenje in uradnih obvestil predvidevata različne primere, v katerih je za vlogo ali uradno obvestilo pomembne institucije potrebna odločitev ali odziv ECB. Poleg tega so dodatne uradne vloge za dovoljenja in uradna obvestila lahko določeni v nacionalni zakonodaji. Za te je potrebna odločitev ali odziv ECB vedno, kadar se po zakonodaji EU nanašajo na področje nalog ECB in podpirajo nadzorno funkcijo. Na splošno so za izvedbo celotnega postopka pristojne skupne nadzorniške skupine.

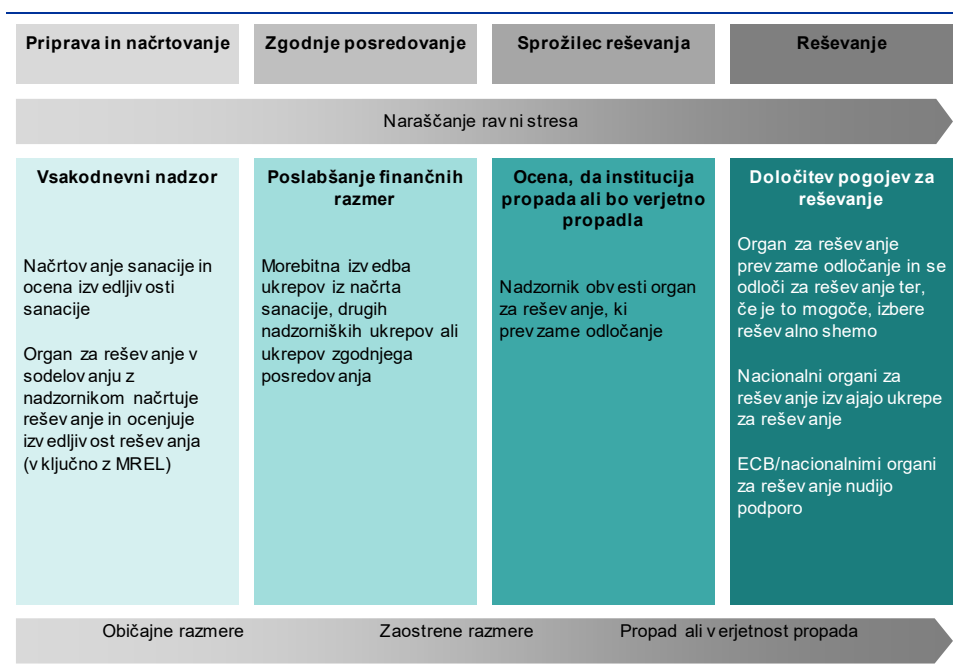
Na zahtevo pomembne institucije skupna nadzorniška skupina oceni, ali se vloga za dovoljenje nanaša na relevantno zakonodajo in vsebuje vse potrebne informacije in dokumente. Po potrebi lahko od institucije zahteva dodatne informacije. Nato oceni, ali so izpolnjena merila, kot so določena v CRR, uredbi o EMN, okvirni uredbi o EMN in/ali nacionalni zakonodaji. V zapletenih primerih podpora zagotavljajo horizontalne in specializirane funkcije v ECB. V dokončni odločitvi se za odobritev lahko določijo pogoji in/ali obveznosti.

4.9 Preprečevanje in upravljanje kriznih razmer

Okvir ECB za preprečevanje kriz in krizno upravljanje sproži odziv, ki je hkrati hiter in učinkovit, ter omogoča ustrezen pretok informacij v času pred krizo, med njo in po krizi. Okvir poleg tega omogoča pravočasno sprejemanje odločitev v kriznih razmerah in med morebitnim reševanjem bančnih skupin. Okvir za krizno upravljanje obsega več faz, odvisno od konkretnih razmer, v katerih se nahaja kreditna institucija. Zajema različna področja, od zagotavljanja dobre pripravljenosti na krizo v tekočem nadzoru do sodelovanja pri odločanju o propadu bank. Vloga ECB pri kriznem upravljanju v manj pomembnih institucijah je opisana v razdelku 5.4.

Slika 16

Okvir za preprečevanje kriz in krizno upravljanje

4.9.1 Pristojnosti skupnih nadzorniških skupin

Skupne nadzorniške skupine so v tesnem sodelovanju z oddelkom Poslovni modeli, kapital in krize pristojne za vzdrževanje pripravljenosti na krize in krizno upravljanje v različnih fazah. Kako intenzivno pri tem sodeluje oddelk Poslovni modeli, kapital in krize, je odvisno od razmer, v katerih se nahaja pomembna institucija.

V celotnem procesu krizna ekipa oddelka nudi strokovno pomoč in podporo skupnim nadzorniškim skupinam, med drugim o procesih, ki so vzpostavljeni v veljavnem pravnem okviru, o zgodnjem odkrivanju kriznih situacij, o ocenjevanju in operacionalizaciji načrtov sanacije ter o temah v zvezi z reševanjem. V spodnjih razdelkih so opisane različne faze preprečevanja in upravljanja kriznih razmer.

4.9.2 Pripravljanje sanacije in reševanja

Načrtovanje sanacije

Uredba o EMN, člani 3–5, 9, 13, 16, 18 in 30

BRRD, člani 5–9, 10–18, 27–30 in 32

CRD, člana 74 in 104

Smernice EBA o sprožilnih dejavnikih za uporabo ukrepov za zgodnje posredovanje (EBA/GL/2015/03)

Smernice EBA o določitvi pogojev za finančno podporo v skupini (EBA/GL/2015/17)

Memorandum o soglasju med Enotnim odborom za reševanje in ECB glede sodelovanja in izmenjave informacij

Med običajnim poslovanjem je ena od nalog ECB, ki jih izvajajo skupne nadzorniške skupine, skrbeti, da pomembne institucije pripravijo in vsaj enkrat letno posodobijo podrobne načrte sanacije, ki vključujejo ukrepe za obnovitev finančnega položaja institucije po hudem poslabšanju finančnega stanja institucije. Skupne nadzorniške skupine analizirajo in pregledajo načrte sanacije, pri čemer se osredotočajo zlasti na verodostojnost in izvedljivost razpoložljivih možnosti sanacije ter na skupno sposobnost za sanacijo. V kontekstu načrtovanja sanacije ima ECB pravico, da kadar oceni, da je načrt sanacije bistveno pomanjkljiv, od nadzorovanega subjekta zahteva, da v kratkem časovnem okviru do treh mesecev predloži popravljen načrt sanacije. Če v popravljenem načrtu sanacije ugotovljene pomembne pomanjkljivosti ali ovire niso odpravljene, lahko ECB od institucije zahteva, da v načrtu sanacije naredi točno določene spremembe. Če s takšnimi spremembami načrta pomembne pomanjkljivosti ali ovire niso ustrezno odpravljene, lahko ECB naroči instituciji, naj ugotovi, kako bi lahko spremenila svoj poslovni model, da bi povečala zmožnost sanacije po krizni situaciji.

Skupna nadzorniška skupina v okviru tekočega nadzora stalno spremlja finančno stanje nadzorovanega subjekta in ugotavlja, ali se je kateri od kazalnikov sanacije poslabšal ter ali so bili v primeru prehoda iz običajnih v krizne razmere postopki eskalacije sproženi pravilno in pravočasno.

Oddelek Poslovni modeli, kapital in krize skupnim nadzorniškim skupinam nudi strokovno podporo pri ocenjevanju načrtov sanacije in pri nadaljnjem ukrepanju, tako da denimo pripravlja napotke v zvezi s horizontalnimi temami in izvaja primerjalne analize.

Posvetovanja o temah, povezanih z reševanjem

BRRD, člen 15

Enotni odbor za reševanje (SRB) se z ECB vsako leto uradno posvetuje o osnutkih načrtov reševanja in ocenah rešljivosti, ki jih izvaja. Skupne nadzorniške skupine izvedejo ustrezne ocene, oddelek Poslovni modeli, kapital in krize pa zagotavlja strokovno podporo. Skupne nadzorniške skupine posredujejo Enotnemu odboru za reševanje tudi relevantne informacije za načrte reševanja in ocene rešljivosti v skladu z [Memorandumom o soglasju](#) med ECB in Enotnim odborom za reševanje. ECB in Enotni odbor za reševanje občasno sodelujeta tudi neformalno, denimo v okviru kolegijev za reševanje, katerih članica je tudi ECB. Poleg tega se Enotni odbor za reševanje posvetuje z ECB o predlaganih vnaprejšnjih prispevkih, ki jih morajo pomembne institucije vplačati v enotni sklad za reševanje. Takoj ko bo ciljna raven enotnega sklada za reševanje dosegla vsaj 1% kritih vlog vseh kreditnih institucij v sodelujočih državah članicah, tako posvetovanje ne bo nujno izvedeno vsako leto, temveč le, če bo treba zbrati dodatne vnaprejšnje prispevke. Ocene, ki jih

izvedejo skupne nadzorniške skupine, so izhodišče za odgovor ECB v uradnem posvetovanju.

4.9.3 Ugotovitev, da so se finančne razmere poslabšale

Poslabšanje finančnih razmer

Ko je ugotovljeno, da so se finančne razmere poslabšale, skupna nadzorniška skupina določi ustrezne nadzorne ukrepe in okrepi nadzorniške dejavnosti za institucijo (npr. izvede dodatne posebne analize, odredi inšpekcijske preglede na kraju samem, poveča število zahtev po informacijah in podatkih itd.). Ko skupna nadzorniška skupina ugotovi, da se je finančno stanje nadzorovanega subjekta bistveno poslabšalo v kratkem času ali postopoma, toda z jasnim trendom, se predvsem okrepi sodelovanje in izmenjava informacij med skupno nadzorniško skupino in krizno ekipo oddelka Poslovni modeli, kapital in krize. Pristojni nacionalni organi so vključeni prek skupne nadzorniške skupine.

Ob upoštevanju veljavne zakonodaje in medinstitucionalnih dogovorov, kot je na primer memorandum o soglasju med ECB in Enotnim odborom za reševanje, ECB obvešča Enotni odbor za reševanje o pomembnem poslabšanju finančnih razmer v nadzorovanem subjektu/bančni skupini ter si izmenjuje mnenja in znanje z Enotnim odborom za reševanje in notranjimi skupinami za reševanje.

Za zbiranje minimalnega sklopa informacij o likvidnosti, ki so relevantne za krizne razmere, se lahko uporabi posebna predloga za spremljanje likvidnosti. Od septembra 2023 nadzorovani subjekti te predloge oddajajo vsak teden. Poleg nadzorniške likvidnostne predloge sta ECB in Enotni odbor za reševanje pripravila skupno predlogo za likvidnost, ki je bila v institucijah prvič testirana oktobra 2023. Skupna predloga je skoraj enaka nadzorniški likvidnostni predlogi in jo bo nadomestila, če bo testiranje uspešno.

Potreba po zgodnjem posredovanju

Če skupne nadzorniške skupine ugotovijo, da se finančne razmere še naprej poslabšujejo, veljajo pogoji, ki upravičujejo zgodnje posredovanje, zato se preučijo ukrepi za zgodnje posredovanje, pri čemer se okrepi sodelovanje in izmenjava informacij med skupno nadzorniško skupino in oddelkom Poslovni modeli, kapital in krize. Sodelovanje z Enotnim odborom za reševanje se okrepi v skladu z memorandumom o soglasju. Skupna nadzorniška skupina v tesnem sodelovanju z oddelkom Poslovni modeli, kapital in krize posreduje notranji ekipi za reševanje vse razpoložljive informacije, ki jih ta potrebuje za posodobitev načrta reševanja in za priprave na morebitno reševanje institucije. Če je nadzorovani subjekt prisoten v državah članicah zunaj euroobmočja ali v tretjih državah, se zagotovi sodelovanje s kolegiji nadzornikov ali kaka druga podobna ureditev.

BRRD, člen 27

Uredba o Enotnem mehanizmu za reševanje, člena 13 in 20

Memorandum o soglasju med Enotnim odborom za reševanje in ECB glede sodelovanja in izmenjave informacij

Razlogi za ugotovitev, da institucija propada ali bo verjetno propadla

Če skupna nadzorniška skupina meni, da je institucija v resnih težavah ali da so izpolnjeni pogoji za ugotovitev, da institucija propada ali bo verjetno propadla, skupna nadzorniška skupina in oddelek Poslovni modeli, kapital in krize predlagata ustanovitev ekipe za krizno upravljanje za to institucijo, ki deluje kot forum za koordinacijo in odločanje. Ekipo za krizno upravljanje skličeta predsednik in podpredsednik Nadzornega odbora ECB. Če ECB meni, da bo treba ugotoviti, da institucija propada ali bo verjetno propadla, se že vnaprej posvetuje tudi z Enotnim odborom za reševanje.

Usklajevanje z organi države gostiteljice se zagotavlja s sodelovanjem s kolegijem nadzornikov ali z drugimi podobnimi ureditvami. Če je ugotovljeno, da nadzorovani subjekt propada ali bo verjetno propadel, se o tem obvesti Enotni odbor za reševanje in čimprej tudi pristojni nadzorni organ države gostiteljice, njen organ za reševanje, pristojna ministrstva, centralna banka in sistem jamstva za vloge, in sicer v skladu s pravnimi okvirom.

Vzpostavi se skupina za spremljanje na visoki ravni, ki spremlja in ugotavlja morebitne težave v zvezi z likvidnostjo in solventnostjo, do katerih bi v kontekstu sistemske krize lahko hkrati prišlo v več pomembnih in manj pomembnih institucijah.

Reševanje

Glavni nosilci odločanja v primerih reševanja so organi za reševanje, tj. Enotni odbor za reševanje in nacionalni organi za reševanje. Pri tem ima ECB, tj. skupne nadzorniške skupine ter oddelek Poslovni modeli, kapital in krize, predvsem svetovalno vlogo. Ko je ugotovljeno, da institucija propada ali bo verjetno propadla, oddelek Poslovni modeli, kapital in krize v okviru evropskega bančnega nadzora usklajuje nasvete za Enotni odbor za reševanje in nacionalne organe za reševanje tako v fazi reševanja kot tudi pri izvajanju naknadnih ukrepov, na primer odobritev premostitvene banke in odvzem dovoljenja preostali instituciji, kadar je to potrebno. Skupna nadzorniška skupina lahko svetuje tudi o tem, kakšne posledice bi različne možnosti reševanja lahko imele za poslovni model. Oddelek Poslovni modeli, kapital in krize usklajuje stike z Enotnim odborom za reševanje in nacionalnimi organi za reševanje.

4.10 Nadzorniški ukrepi, izvršilni ukrepi in sankcije

Okvirna uredba o EMN, člen 124

ECB ima za opravljanje nalog, ki so nanjo prenesene z uredbo o EMN, na voljo širok nabor nadzornih orodij za reševanje vprašanj, ugotovljenih pri pregledu nad delovanjem nadzorovanih subjektov. Izmed teh orodij lahko za reševanje ugotovljenih vprašanj:

1. sprejme nadzorne ukrepe

2. neposredno naloži izvršilne ukrepe ali zahteva, da pristojni nacionalni organi uporabijo svoja nacionalna izvršilna pooblastila
3. naloži upravne kazni ali zahteva, da pristojni nacionalni organi začnejo postopek sankcioniranja.

Vsi ti ukrepi, ki imajo različne cilje, so med seboj združljivi in se lahko uporabljajo vzporedno ali zaporedno glede na okoliščine.

4.10.1 Nadzorniški ukrepi

Uredba o EMN, člena 9(1) in 16
CRD, člen 64

ECB je brez poseganja v druga pooblastila, ki so prenesena nanjo, pooblaščen, da od pomembnih institucij, finančnih holdingov ali mešanih finančnih holdingov v sodelujočih državah članicah in od pomembnih podružnic institucij iz nesodelujočih držav članic zahteva, da že v zgodnji fazi sprejmejo potrebne ukrepe, če (i) pride do kršitve bonitetnih zahtev; (ii) ima dokaze, da bo do take kršitve prišlo v naslednjih 12 mesecih; (iii) ureditve, strategije, upravljanje, kultura, procesi in mehanizmi, ki jih izvaja institucija, ter kapital in likvidnost institucije ne zagotavljajo dobrega upravljanja in kritja tveganj.

V ta namen je v uredbi o EMN naveden neizčrpen seznam možnih nadzorniških ukrepov, ki jih ECB lahko sprejme. Poleg teh lahko sprejme tudi druge ukrepe, in sicer tako, da uporabi pooblastila iz nacionalne zakonodaje in iz druge neposredno veljavne zakonodaje EU, zlasti uredb EU.

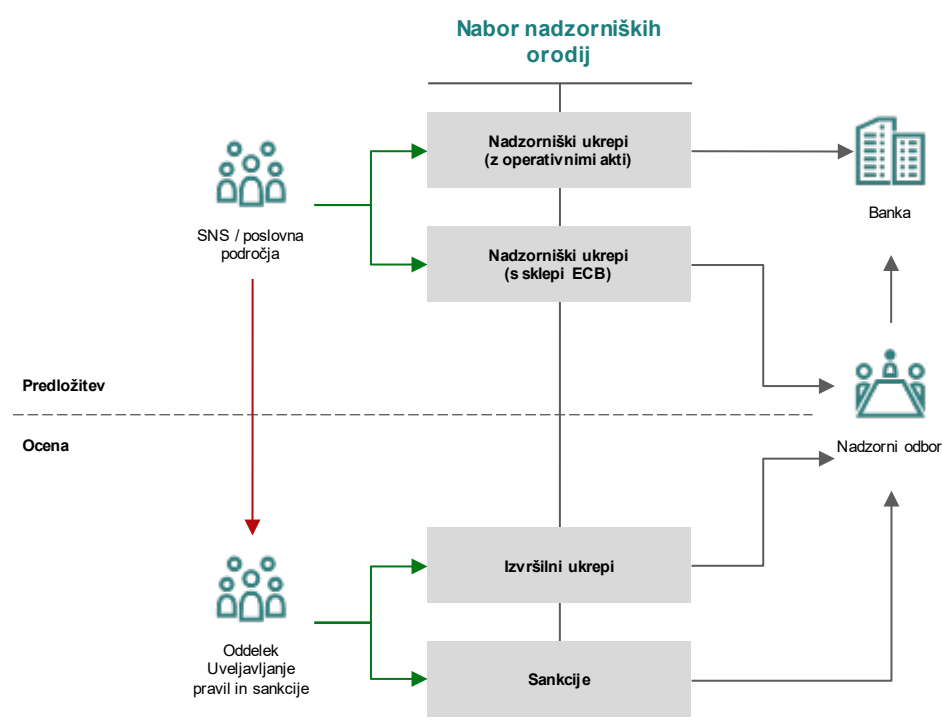
Cilj nadzorniških ukrepov je zagotoviti, da nadzorovani subjekti že v zgodnji fazi sprejmejo ukrepe, ki so potrebni za odpravo neskladnosti ali tveganja neskladnosti z bonitetnimi zahtevami. Ti ukrepi se lahko sprejmejo v obliki sklepov ECB (ki jih sprejme Nadzorni odbor/Svet ECB na predlog ustreznega poslovnega področja ECB) ali z operativnimi akti (ki jih sprejmejo poslovna področja ECB zunaj formalnega postopka odločanja). Skupne nadzorniške skupine, ki neposredno nadzirajo svoje institucije, in/ali poslovna področja ECB, pristojna za posamezne nadzorniške procese, določijo in ocenijo nadzorniške ukrepe, ki bi jih bilo mogoče sprejeti. Pri tem upoštevajo njihovo učinkovitost (tj. stopnjo seznanjenosti, zmožnosti in zanesljivosti upravljalnih organov in drugih relevantnih zaposlenih) in sorazmernost ter predlagajo najustreznejši ukrep oz. ukrepe, s katerimi bi v razumnem časovnem okviru zagotovili varnost in trdnost nadzorovanega subjekta. Nadzorniški ukrepi so na primer naslednji: nadzorovani subjekti morajo zbrati dodaten kapital, predložiti načrt za ponovno vzpostavitev skladnosti poslovanja, okrepiti svojo ureditev upravljanja, postopke in strategije, uporabiti posebno politiko oblikovanja rezervacij ali obravnave sredstev v smislu kapitalskih zahtev, omejiti variabilne prejemke, uporabiti neto dobičke za okrepitev kapitala, omejiti ali prepovedati razdelitve delničarjem ali imetnikom instrumentov dodatnega temeljnega kapitala, omejiti ali zmanjšati poslovanje, operacije ali mrežo institucij ter odprodati poslovna področja, ki predstavljajo preveliko tveganje za splošno stabilnost institucije. Skupne nadzorniške skupine in/ali druga poslovna področja ECB izberejo tudi instrument oz. instrumente, ki naj se uporabijo za izvedbo nadzorniških ukrepov (tj. operativni akt ali formalna odločitev ECB).

Če nadzorovani subjekti potrebnih ukrepov ne sprejmejo pravočasno ali če še vedno obstajajo razmere, ki so upravičevale posredovanje nadzornika, se sprejmejo nadaljnji nadzorniški ukrepi.

V primerih, ko je poleg tega na podlagi dejstev ali okoliščin upravičeno izvajati tudi izvršilna pooblastila in/ali nalaganje sankcij, lahko oba postopka potekata vzporedno.

Slika 17

Razdelitev nalog med oddelkom Uveljavljanje pravil in sankcije ter skupnimi nadzorniškimi skupinami

4.10.2 Izvršilni ukrepi

Uredba o EMN, člen 9

Okvirna uredba o EMN, členi 25–35 in člen 129

Uredba Sveta o pooblastilih Evropske centralne banke za nalaganje sankcij (ES/2532/98)

Namen izvršilnih ukrepov je prisiliti nadzorovane subjekte, da izpolnjujejo bonitetne zahteve, določene v predpisih, nacionalni zakonodaji, s katero se izvajajo direktive EU, ali v sklepih. V primerih, ko so nadzorniške odločitve naslovljene neposredno na posameznike, se lahko tem posameznikom naložijo tudi ustrezni izvršilni ukrepi.

4.10.3 Izvršilni ukrepi, ki so ECB na voljo neposredno

Periodične denarne kazni

Izvršilni ukrepi, ki so ECB na voljo neposredno, se imenujejo »periodične denarne kazni«. Namen periodičnih denarnih kazni ni kaznovati nadzorovano osebo, ki ji je

kazen naložena. Izvršujejo se takrat, ko kršitev sklepa ECB ali predpisov še traja, da bi prisilile nadzorovano osebo, da izpolni naložene obveznosti.

Periodične denarne kazni se lahko naložijo pomembnim institucijam kot tudi manj pomembnim institucijam, če jim relevantni sklep ECB ali predpisi nalagajo obveznosti do ECB. Kazni morajo biti učinkovite in sorazmerne. Skupni znesek, ki bi ga bil nadzorovani subjekt lahko dolžan plačati v obliki periodične denarne kazni, temelji na številu dni, ki pretečejo, dokler v celoti ne upošteva kršenega sklepa ECB ali predpisov. Periodične denarne kazni se lahko naložijo za obdobje največ šestih mesecev od datuma, določenega v relevantnem sklepu ali predpisih. Zgornja meja za periodične denarne kazni je 5% povprečnega dnevnega prometa nadzorovanega subjekta na en dan kršitve.

Objava

Periodične denarne kazni, ki jih naloži ECB, so objavljene na spletnem mestu ECB o bančnem nadzoru. Vendar se objava lahko anonimizira ali odloži, (i) če bi objava ogrozila stabilnost finančnih trgov ali kazensko preiskavo v teku ali (ii) če bi objava udeležnim osebam, kolikor je to mogoče ugotoviti, povzročila nesorazmerno škodo.

Druga orodja, ki so neposredno na voljo ECB

V skladu z veljavnim pravnim okvirom ima ECB izključno za namene opravljanja svojih nalog vsa pooblastila in obveznosti, ki jih imajo pristojni organi na podlagi veljavnega prava EU. Tako lahko ECB v primeru nenehnih kršitev relevantnega prava EU neposredno sprejme ukrepe, ki so pristojnim nacionalnim organom na voljo na podlagi relevantnega prava EU in se za izvršilne ukrepe štejejo v nacionalni zakonodaji, s katero se izvajajo relevantne direktive EU. CRD je v veljavnem pravu EU eden od glavnih virov izvršilnih ukrepov. V to kategorijo lahko na primer spadajo odredbe za opustitev in prenehanje kršitev, odvisno od tega, kako je CRD prenesena v nacionalno zakonodajo.

Izvršilni ukrepi, ki so ECB na voljo posredno

ECB lahko, kolikor je to potrebno za opravljanje njenih nalog, od pristojnih nacionalnih organov z navodili zahteva, naj uporabijo svoja pooblastila za uveljavljanje pravil, dodeljena z nacionalno zakonodajo, s katero se ne izvajajo relevantne direktive EU, ter v skladu s pogoji, določenimi v nacionalnem pravu, kadar uredba o EMN takšnih pooblastil ne prenaša na ECB.

4.10.4 Sankcije

Uredba o EMN, člena 9 in 18

Okvirna uredba o EMN, členu 120–137

Uredba Sveta o pooblastilih Evropske centralne banke za nalaganje sankcij (ES/2532/98)

Namen sankcij je kaznovati nadzorovane subjekte, ki ne izpolnjujejo bonitetnih zahtev, ter od prihodnjih kršitev odvreniti nadzorovani subjekt, vodstvene delavce v njem in celoten bančni sistem. Postopek za nalaganje sankcij se lahko začne ne le v primeru kršitev, ki še trajajo, ampak tudi po tem, ko kršitev preneha, če se zastaralni rok za izvršitev sankcij še ni iztekel. ECB ima pooblastila za naložitev upravnih kazni v skladu s členom 18 uredbe o EMN.

Razdelitev pooblastil za nalaganje sankcij med ECB in pristojnimi nacionalnimi organi

ECB lahko denarne kazni naloži pomembnim institucijam, ki kršijo neposredno veljavno zakonodajo EU, vključno s sklepi in uredbami ECB. ECB lahko sankcije naloži tudi manj pomembnim institucijam za kršitve uredb ali sklepov ECB in jim naloži nekatere obveznosti do ECB.

Kar zadeva pomembne institucije, lahko ECB zahteva, da relevantni pristojni nacionalni organ v primeru kršitev nacionalne zakonodaje, s katero se izvajajo direktive EU, ter v primeru kršitev s strani fizičnih oseb ali naložitve nedelarne kazni začne postopek za nalaganje sankcij. Pristojni nacionalni organ ta postopek izvede in se o končnih kaznih odloči v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo.

Neodvisna preiskovalna enota

Da bi ECB zagotovila spoštovanje bonitetnih pravil in odločitev, ki temeljijo na teh pravilih, je vzpostavila neodvisno preiskovalno enoto, katere naloge so v pristojnosti oddelka Uveljavljanje pravil in sankcije.

Preiskovalna enota je pristojna za preiskovanje sumov kršitev, ki jih storijo pomembne institucije, in sicer kršitev neposredno veljavne zakonodaje EU, vključno z nadzorniškimi odločitvami in uredbami ECB.

Preiskovalna enota je pristojna, da izvaja preiskave, daje pomembnim institucijam možnost izjave in v primerih, ko meni, da je treba naložiti upravno kazen, za Nadzorni odbor pripravi predlog dokončnega osnutka odločitve.

V primerih, ko je treba sprejeti sankcije na nacionalni ravni (in sicer ob kršitvah nacionalne zakonodaje, s katero se izvajajo direktive EU, kršitvah s strani fizičnih oseb ali nedelarne kazni) preiskovalna enota pripravi predlog dokončnega osnutka odločitve ECB, s katerim od pristojnega nacionalnega organa zahteva, da začne postopek.

Preiskava

Če je preiskovalna enota opozorjena na sum kršitve, ima pravico, da začne preiskavo. V ta namen lahko uporabi pooblastila, ki so ECB dodeljena z uredbo o EMN, torej lahko zahteva dokumente, pregleda relevantne poslovne knjige in evidence, zahteva pojasnila ter opravi razgovore in izvede inšpekcijske preglede na kraju samem. Prav tako lahko z navodili od pristojnih nacionalnih organov zahteva, da v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo uporabijo svoja preiskovalna pooblastila.

Preiskovalna enota na osnovi razpoložljivih dokazov oceni, ali obstaja utemeljen sum kršitve. Če zaključi, da kršitev ni bila storjena ali da dokazi o kršitvi niso zadostni, primer zaključi.

Pravica do izjave, obravnava

Ko preiskovalna enota konča preiskavo, lahko sproži postopek nalaganja sankcij, in sicer tako, da na preiskovani nadzorovani subjekt naslovi izjavo o ugotovljenih nepravilnostih. Nadzorovani subjekt ima možnost, da komentira dejstva, nepravilnosti, ki jih je ugotovila preiskovalna enota, in predvideni znesek kazni. Preiskovalna enota lahko nadzorovani subjekt povabi tudi na ustno obravnavo.

Sankcije, ki jih izreka ECB

ECB lahko naloži denarno kazen v višini do dvakratnega zneska dobička, ki ga je nadzorovani subjekt ustvaril s kršitvijo, oziroma izgube, kateri se je s kršitvijo izognil, ali do 10% skupnega letnega prometa v predhodnem poslovnem letu.

ECB pri odločanju o višini kazni uporablja [vodnik ECB o metodi za določanje upravnih denarnih kazni](#). Naložene kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

Objava

Upravne kazni, ki jih naloži ECB, so objavljene na spletnem mestu ECB o bančnem nadzoru. Vendar se objava lahko anonimizira ali odloži, (i) če bi objava ogrozila stabilnost finančnih trgov ali kazensko preiskavo v teku in (ii) če bi objava udeleženi osebam, kolikor je to mogoče ugotoviti, povzročila nesorazmerno škodo.

4.10.5 Mehanizem za prijavo kršitev

[Uredba o EMN, člen 23](#)

[Okvirna uredba o EMN, členi 36–38](#)

ECB je razvila mehanizem za prijavo kršitev (»žvižgaštvo«), ki vsem, ki v dobri veri in utemeljeno sumijo, da je nadzorovani subjekt ali pristojni organ kršil veljavno zakonodajo EU, omogoča, da o tem poročajo ECB. Prijava se obravnava kot

varovano poročilo, kar pomeni, da so vsi osebni podatki o osebi, ki je poročilo predložila, in osebi, ki je domnevno odgovorna za kršitev, ustrezno varovani v skladu z veljavnimi standardi zaupnosti in varstva podatkov iz Uredbe (ES) št. 45/2001. Identiteta osebe, ki je predložila varovano poročilo, se ne razkrije, ne da bi se prej pridobilo izrecno soglasje te osebe, razen če razkritje zahteva sodna odločba v okviru nadaljnjih preiskav ali poznejših sodnih postopkov.

Predložitev prijave kršitve

Žvižgač lahko za pošiljanje prijave uporabi različne vstopne točke znotraj evropskega bančnega nadzora.

1. Na spletnem mestu ECB o bančnem nadzoru je s [spletnim obrazcem](#) omogočen kanal, po katerem se prijava neposredno posreduje oddelku Uveljavljanje pravil in sankcije. Poleg omenjenega kanala se o domnevnih kršitvah lahko poroča ECB tudi z drugimi sredstvi (npr. s pismi).
2. Mehanizmi za prejemanje prijav žvižgačev o domnevnih kršitvah so vzpostavljeni tudi v pristojnih nacionalnih organih.

ECB je pristojna za prijave, ki se nanašajo na pomembne institucije v zvezi z domnevnimi kršitvami relevantne zakonodaje EU ali nacionalne zakonodaje, s katero se izvajajo direktive EU, ki urejajo nadzorniške naloge ECB. Pristojna je tudi za prijave, ki se nanašajo na manj pomembne institucije v zvezi z domnevnimi kršitvami uredb ali sklepov ECB, kadar slednji tem institucijam nalagajo obveznosti do ECB.

Pristojni nacionalni organi so pristojni za prijave v zvezi z domnevnimi kršitvami, ki so jih storile manj pomembne institucije, razen kadar gre za kršitve uredb ali sklepov ECB, ki tem institucijam nalagajo obveznosti do ECB.

ECB in pristojni nacionalni organi si vzajemno posredujejo prejete prijave v skladu s svojimi pristojnostmi. Prijave se posredujejo brez razkritja identitete osebe, ki je predložila prijavo, razen če oseba izrecno soglaša z razkritjem. ECB s pristojnimi nacionalnimi organi izmenjuje tudi informacije o nadaljnjem ukrepanju po prijavi, posredovanih pristojnim nacionalnim organom ali prejetih od njih.

Ocenjevanje prijave kršitve in nadaljnje ukrepanje

Oddelek Uveljavljanje pravil in sankcije oceni prijave, ki so v pristojnosti ECB, in informacije iz prijav po potrebi posreduje za nadaljnje ukrepanje ustreznim skupnim nadzorniškim skupinam ali drugim relevantnim poslovnim področjem ECB. Prijave kršitve so v pristojnosti ECB in zato jih ECB oceni, če (i) se nanašajo na pristojni nacionalni organ, ECB ali nadzorovani subjekt in (ii) so v zvezi z domnevno kršitvijo veljavne zakonodaje EU ali nacionalne zakonodaje, s katero se izvajajo direktive EU.

4.10.6 Kazniva dejanja

Okvirna uredba o EMN, člen 136

Sklep ECB o razkritju zaupnih informacij v okviru preiskovanja kaznivih dejanj (ECB/2016/19)

Kadar ECB pri opravljanju svojih nalog po uredbi o EMN ugotovi, da obstaja razlog za sum, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, mora od pristojnega nacionalnega organa zahtevati, da posreduje zadevo ustreznim organom v preiskavo in morebiten kazenski pregon.

4.11 Ocenjevanje primernosti institucionalnih shem za zaščito vlog in njihovo spremljanje

Uredba o EMN, člena 6(1) in 6(5)(c)
CRR, člen 113(7)

Smernica ECB o določitvi načel za usklajevanje pri ocenjevanju institucionalnih shem za zaščito vlog, v katerih so pomembne in manj pomembne institucije, ter za spremljanje teh shem (ECB/2016/37)

Vodnik ECB o pristopu pri priznavanju institucionalnih shem za zaščito vlog za bonitetne namene

Institucionalna shema za zaščito vlog je v CRR opredeljena kot pogodbeno ali zakonsko določena ureditev odgovornosti, ki ščiti institucije članice ter zlasti zagotavlja, da imajo potrebno likvidnost in kapitalsko ustreznost, da se takrat, ko je to potrebno, prepreči stečaj. Pristojni organi lahko v skladu s pogoji iz CRR opustijo nekatere bonitetne zahteve ali dovolijo določena odstopanja za institucije, ki so članice sheme, kot je določeno v [Vodniku ECB o pristopu pri priznavanju institucionalnih shem za zaščito vlog za bonitetne namene](#). CRR določa, da lahko pristojni organ kreditnim institucijam dovoli, da uporabijo 0-odstotno utež tveganosti za izpostavljenosti do drugih nasprotnih strank, ki so članice iste sheme, z izjemo izpostavljenosti iz naslova postavk navadnega lastniškega temeljnega kapitala ter postavk dodatnega temeljnega kapitala in dodatnega kapitala. To je ključna določba v zvezi z oceno primernosti sheme za bonitetne namene. Skupna merila za ocenjevanje primernosti sheme so podrobneje opredeljena v že omenjenem vodniku ECB.

V nekaterih primerih so pomembne in manj pomembne institucije, ki so pod bančnim nadzorom ECB oz. pristojnih nacionalnih organov, članice iste sheme. V primeru vloge za opustitev, ki jo predloži nova shema, sestavljena iz pomembnih in manj pomembnih institucij, morata ECB in relevanten pristojni nacionalni organ skupaj oceniti, ali je shema primerna za ugodnejšo obravnavo v skladu s CRR in ali lahko relevantni pristojni organ posameznim članicam sheme odobri dovoljenje in opustitev. ECB in relevantni pristojni organ, odgovoren za neposredni nadzor institucij, ki so članice sheme, morata uskladiti dejavnosti spremljanja in zagotoviti, da se merila za ocenjevanje primernosti sheme in s tem povezano dovoljenje za opustitev uporabljajo enotno v celotnem evropskem bančnem nadzoru oz. relevantnih nadzorovanih subjektih. Ta proces je podrobneje opisan v zgoraj omenjenem vodniku ECB.

5 Nadzor manj pomembnih institucij

Kot je določeno v uredbi o EMN, je ECB odgovorna za učinkovito in dosledno izvajanje enotnih pravil in politike Evropske unije o bonitetnem nadzoru vseh institucij v vseh zadevnih državah članicah.

V okvirni uredbi o EMN so določene veljavne praktične ureditve in okvir za sodelovanje znotraj EMN, ki je vzpostavljen z uredbo o EMN, in sicer tako, da se določi, kako se odgovornosti za nadzor institucij dodelijo ECB in pristojnim nacionalnim organom.

ECB je zaupana odgovornost za neposredni nadzor pomembnih institucij. Pristojni nacionalni organi ostajajo v celoti odgovorni za neposredni nadzor manj pomembnih institucij, v tesnem sodelovanju z ECB, ki je odgovorna za pregled nad nadzorom.

ECB pri pregledu nad nadzorom zagotavlja, da so nadzorne dejavnosti, ki jih izvajajo pristojni nacionalni organi, skladne z visokimi nadzornimi standardi in podpirajo enako obravnavo vseh institucij. V tej vlogi ECB upošteva načelo sorazmernosti, kar pomeni, da dejavnosti pregleda izvaja v skladu s profilom tveganosti vsake manj pomembne institucije in ob upoštevanju morebitnega vpliva na finančno stabilnost.

5.1 Dejavnosti pregleda nad nadzorom

[Uredba o EMN, člen 6](#)

[Okvirna uredba o EMN, del VII](#)

[Okvirna uredba o EMN, členi 19–21, 31\(1\), 43\(4\), 52, 99–100, 103 in 135](#)

[Uredba o enotnem mehanizmu za reševanje, členi 30\(2\), 30\(7\) in 34\(1\)](#)

Da bi zagotovila visoke nadzorne standarde v celotnem EMN, ima ECB pri izvajanju funkcije pregleda nad nadzorom na voljo širok nabor orodij. In sicer:

1. tekoče sodelovanje in redni stiki med ECB in pristojnimi nacionalnimi organi na tehnični in vodstveni ravni (glej razdelek 5.1.1);
2. pregled nad nadzorom posameznih manj pomembnih institucij in skupin/sektorjev manj pomembnih institucij (glej razdelek 5.1.2);
3. analiza relevantnih tem s področja nadzora v vseh jurisdikcijah (glej razdelek 5.1.3).

Osnovni namen dejavnosti pregleda nad nadzorom je spodbujati dosledno izvajanje visokih nadzornih standardov v skladu s cilji, določenimi v uredbi o EMN.

Slika 18

Dejavnosti, ki jih generalni direktorat Specializirane institucije in manj pomembne institucije izvaja pri pregledu nad nadzorom manj pomembnih institucij

5.1.1 Sodelovanje s pristojnimi nacionalnimi organi

Odrto in tekoče sodelovanje med ECB in pristojnimi nacionalnimi organi je ključno za uspešen in učinkovit nadzor manj pomembnih institucij.

Ključni element pregleda nad nadzorom manj pomembnih institucij so redni stiki med ECB in pristojnimi nacionalnimi organi. Ti so lahko organizirani v različnih formatih in različno pogosto ter glede na specifične potrebe. Najobičajnejši stiki med ECB in pristojnimi nacionalnimi organi so spletni sestanki ter sestanki na kraju samem na tehnični ravni in na ravni srednjega vodstva. Redno se organizirajo tudi delavnice/konference za višje vodstvo. Obe vrsti stikov sta lahko večstranski, torej vključujeta vse pristojne nacionalne organe. Primer večstranskih stikov so srečanja mreže višjega vodstva, na katerih se zberejo predstavniki ECB in vseh pristojnih nacionalnih organov ter razpravljajo in dosegajo soglasje o relevantnih nadzorniških temah v zvezi z manj pomembnimi institucijami.

Za krepitev sodelovanja in izmenjave informacij med pristojnimi nacionalnimi organi in ECB lahko druge oblike sodelovanja vključujejo skupne nadzorne dejavnosti in izmenjavo zaposlenih. Poleg tega uspešna in učinkovita izmenjava informacij in podatkov o dejavnostih pristojnih nacionalnih organov pri nadzoru manj pomembnih institucij omogoča ECB, da zbira dobre prakse in jih deli z drugimi.

5.1.2 Posamični pregled nad nadzorom in načelo sorazmernosti

Uredba o EMN, členi 6, 12(1) in 31(2)

Okvirna uredba o EMN, členi 96–98

Smernica ECB o določitvi načel za usklajevanje pri ocenjevanju institucionalnih shem za zaščito vlog, v katerih so pomembne in manj pomembne institucije, ter za spremljanje teh shem (ECB/2016/37)

Smernica ECB o pristopu, po katerem pristojni nacionalni organi priznajo institucionalne sheme za zaščito vlog (ECB/2016/38)

Brez poseganja v odgovornost pristojnih nacionalnih organov, da neposredno nadzirajo manj pomembne institucije, ECB izvaja več dejavnosti, katerih namen je analizirati stanje v posameznih manj pomembnih institucijah. Za te dejavnosti so zelo koristna posebno zasnovana/specifična podatkovna orodja in reden dialog s pristojnimi nacionalnimi organi. Tipičen primer uradne komunikacije med ECB in pristojnimi nacionalnimi organi o temah v zvezi z manj pomembnimi institucijami so uradna obvestila pristojnih nacionalnih organov. Uradna obvestila so pisni dokumenti in/ali predloge, ki jih pristojni nacionalni organi pošljejo ECB. ECB prejme in oceni uradna obvestila pristojnih nacionalnih organov (kot je podrobno opisano v okvirju 2) ter izrazi svoja stališča v skladu z uredbo o EMN in okvirno uredbo o EMN. S stališči ECB iz svoje perspektive izrazi, kako bi zadevni pristojni nacionalni organ lahko oziroma moral obravnavati posamezen primer.

Pri pregledu nad nadzorom se spoštuje načelo sorazmernosti, kar pomeni, kar pomeni, da se manj pomembne institucije razvrstijo kot prednostne ali neprednostne glede na njihov profil tveganosti in relevantnost. Temu ustrezno je prilagojena intenzivnost pregleda nad nadzorom posameznih institucij in sektorjev, vključno z viri, dodeljenimi tem dejavnostim. Prednostni vrstni red dejavnosti se določi na podlagi tveganju prilagojene metodologije, s katero se manj pomembne institucije in sektorji manj pomembnih institucij razvrščajo glede na svojo tveganost in/ali sistemski vpliv, kot je podrobno opisano v okvirju 1.

Okvirna uredba o EMN, dela IV in VII

Uredba o EMN, člen 6

Uredba ECB o poročanju nadzorniških finančnih informacij (ECB/2015/13)

Sodelovanje ECB pri pregledu nad nadzorom posameznih manj pomembnih institucij se lahko okrepi, ko se finančno stanje institucije poslabša. Do tega lahko pride v primeru kriznih razmer (glej razdelek 5.1.4) ali ko ECB neposredno prevzame nadzor (glej razdelek 5.1.5).

Okvir 1

Okvir za razvrščanje manj pomembnih institucij

Kot že omenjeno, funkcijo pregleda nad nadzorom, ki jo ima ECB, med drugim usmerja načelo sorazmernosti. Intenzivnost pregleda nad nadzorom se določa glede na prednostni status, dodeljen vsaki instituciji, ter glede na njeno tveganost in relevantnost za EMN in znotraj EMN. Postopek razvrščanja posameznih manj pomembnih institucij med prednostne ali neprednostne temelji na okviru za razvrščanje, na katerega vplivata dva ključna dejavnika: (i) vpliv, ki bi ga propad manj pomembne institucije lahko imel na stabilnost domačega finančnega sistema ali finančnega sistema celotnega euroobmočja, in (ii) inherentna tveganost institucije. ECB opravi presojo vplivov vsako leto in pri vsaki instituciji oceni več kazalnikov, kot so velikost, pomen za lokalno gospodarstvo, čezmejne dejavnosti in poslovni model. Manj pomembne institucije z največjim morebitnim vplivom na sistem so razvrščene med »manj pomembne institucije z velikim vplivom«. Ocena profila tveganosti/inherentne tveganosti vsake manj pomembne institucije pa se opravi vsako četrletje. Manj pomembne institucije, za katere je ugotovljeno, da so najbolj tvegane, so opredeljene kot »manj pomembne institucije z velikim tveganjem«.

Okvir 2

Napotki pristojnim nacionalnim organom o uradnih obvestilih

Kot že omenjeno, so uradna obvestila pristojnih nacionalnih organov ključno orodje za izpolnjevanje mandata ECB na področju pregleda nad nadzorom manj pomembnih institucij. Uradna obvestila zagotavljajo pravočasno in učinkovito izmenjavo informacij o ključnih dogajanjih v posameznih manj pomembnih institucijah. Uradna obvestila so uradna, pisna dokumentacija, ki jo pristojni nacionalni organi uradno predložijo ECB ob posebnih okoliščinah. V zvezi z manj pomembnimi institucijami z velikim vplivom in/ali manj pomembnimi institucijami z velikim tveganjem se na primer od pristojnih nacionalnih organov pričakuje, da ECB predložijo uradno obvestilo v zgodnjih fazah vseh pomembnih nadzorniških postopkov in/ali pomembnih osnutkov nadzorniških odločitev. Hkrati morajo pristojni nacionalni organi v skladu z vnaprej določenimi merili predložiti ECB uradno obvestilo (i) ob kakršnemkoli poslabšanju finančnega stanja posameznih manj pomembnih institucij, ne glede na njihovo razvrstitev, in (ii) ob letnem in polletnem naknadnem poročanju.

5.1.3 Tematski pregledi in horizontalne poglobljene analize

Poleg zgoraj predstavljenih dejavnosti izvaja ECB v tesnem sodelovanju s pristojnimi nacionalnimi organi tudi tematske preglede in poglobljene analize sektorjev manj pomembnih institucij in nadzorniških praks pristojnih nacionalnih organov. Pregledi se običajno osredotočajo na specifična področja tveganj, kot so kapitalsko, kreditno, upravljavsko, IT ter podnebno in okoljsko tveganje, in so na splošno usklajeni z relevantnimi prednostnimi nalogami nadzora in tekočim delom na področju pomembnih institucij. Ti pregledi in poglobljene analize se pogosto izvajajo v vseh državah, kar omogoča primerjalne analize na ravni EMN. S primerjalnimi analizami je mogoče bolje prepoznati relevantne nadzorniške prakse pristojnih nacionalnih organov in odkriti nova tveganja v sektorjih manj pomembnih institucij. Z njimi se krepi tudi izmenjava informacij in dobrih nadzorniških praks.

Slika 19

Horizontalne pobude, ki se osredotočajo na posamezna tveganja

5.1.4 Vloga ECB pri kriznem upravljanju

V skladu z okvirno uredbo o EMN so za upravljanje manj pomembnih institucij v kriznih razmerah odgovorni pristojni nacionalni organi in drugi relevantni organi na nacionalni ravni. Vseeno je treba pri upravljanju kriznih razmer v zvezi z manj pomembno institucijo okrepiti izmenjavo informacij in usklajevanje med več deležniki, da poleg ECB in pristojnega nacionalnega organa sodelujejo tudi drugi organi, vključno z nacionalnim organom za reševanje in Enotnim odborom za reševanje. Medtem ko je pristojni nacionalni organ kot neposredni nadzornik manj pomembnih institucij še vedno odgovoren za sprejemanje nadzorniških odločitev, pa je ECB pristojni organ za odločitve o skupnih postopkih, na primer o odvzemu bančnih dovoljenj.

Slika 20

Ključne odgovornosti pri kriznem upravljanju

Pristojni nacionalni organi	ECB / pristojni nacionalni organi
Pristojni nacionalni organi	ECB
Pristojni za upravljanje kriznih primerov , vključno z nadzorniškiimi odločitvami, ukrepi za zgodnje posredovanje in odločitvami v zvezi z institucijami, ki propadajo ali bodo verjetno propadle	Usklajevalna vloga , ko razmere v manj pomembni instituciji postanejo kritične do točke nevdržnosti poslovanja (zlasti potem, ko je predviden skupen postopek) Sprejema odločitve o skupnih postopkih za manj pomembne institucije (kvalificirani delež, odvzem dovoljenja, odobritev premostitvene banke)

5.1.5 Morebitno neposredno sodelovanje ECB

[Uredba o EMN, členi 6\(4\), 6\(5\)\(b\) in \(7\)](#)

[Okvirna uredba o EMN, členi 67–69](#)

[Okvirna uredba o EMN, del IV](#)

V skladu z uredbo o EMN in okvirno uredbo o EMN ima ECB pravico okrepiti dejavnosti pregleda nad nadzorom, kot so neposredno zbiranje podatkov od posameznih manj pomembnih institucij, sodelovanje v inšpekcijskih pregledih na kraju samem in/ali njihovo izvajanje. Vendar pa ECB v nekaterih posebnih primerih in v skladu z okvirno uredbo o EMN lahko sodeluje tudi pri neposrednem nadzoru manj pomembnih institucij. Tako lahko prevzame nadzorne dejavnosti, da se zagotovi dosledna uporaba visokih nadzornih standardov ali če to izrecno zahteva pristojni nacionalni organ. Poleg tega ECB postane odgovorna za neposredni nadzor tudi, če se po oceni pomembnosti spremeni status institucije iz manj pomembne v pomembno institucijo.

Evropska centralna banka, 2024

Poštni naslov 60640 Frankfurt na Majni, Nemčija
Telefon +49 69 1344 0
Spletno mesto www.bankingsupervision.europa.eu

Vse pravice so pridržane. Razmnoževanje v izobraževalne in nekomercialne namene je dovoljeno pod pogojem, da je naveden vir.

Za terminologijo glej [glosar SSM](#) (samo v angleščini).

PDF ISBN 978-92-899-6320-6, doi:10.2866/544185, QB-05-23-429-SL-N